

Gorenjski Glas

PETEK, 18. OKTOBRA 2013

LETO LXVI, ŠT. 83, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V zadnjem hipu še nekaj sprememb

Vlada je včeraj sprejela predlog zakona o davku na nepremičnine, ki ga mora potrditi še Državni zbor. Prihodnje leto nekoliko nižje obdavčitve stanovanj in družinskih hiš.

BOŠTJAN BOGATAJ

Ljubljana – Po več tednih dogovarjanj in pregovarjanj z interesnimi skupinami je vlada včeraj brez glasu proti le sprejela predlog zakona o davku na nepremičnine. »Dokončujemo davno začeti posel, ki je že sestavni del predloga proračuna za prihodnje leto, koristen pa bo tudi v prihodnje,« je po seji vlade povedal finančni minister Uroš Čufer.

Po predlogu zakona, ki je v zadnjem trenutku doživel še nekaj sprememb, naj bi v letu 2014 pobrali za 395

milijonov evrov davka, približno polovica bo šla občinam, polovica v državni proračun. Država si sicer obeta 205 milijonov evrov.

Po zadnjih spremembah so do polovičnega odpisa davka upravičeni prejemniki denarnih socialnih pomoči in varstvenega dodatka, invalidi na vozičkih pa do 30-odstotnega odpisa. Vlada je iz obdavčitve izločila kulturne spomenike in sakralne objekte, neplodna zemljišča in gozdne rezervate. Najširše bodo zadnje spremembe vplivale na lastnike stanovanj in družinskih hiš, saj se

bo davčna osnova zmanjšala na 85 odstotkov njihove vrednosti.

Na vprašanje, zakaj vlada meša davek na premoženje s prejemki posameznikov (lastnikov nepremičnin) in s tem polovične odpise davka, je minister odgovoril, da ekonomske logike ni: »Toliko bolj pa vsebuje socialno in politično logiko.« To pomeni le, da se je vlada uklonila zahtevam v koaliciji (DeSUS), saj si ne more privoščiti, da poslanci Državnega zbora zakona ne bi sprejeli. Minister Uroš Čufer je jasen: »Druge alternative ni.«

Davčna osnova pri vseh obdavčitvah nepremičnin bo posplošena tržna vrednost nepremičnin, ki jih opravlja Geodetska uprava RS, le prihodnje leto se bo za stanovanja in hiše zmanjšala na 85 odstotkov ugotovljene vrednosti. / Foto: Tina Dokl

Energetska obnova doma

V sredo so s prireditvijo v Domu starejših občanov Preddvor proslavili tri pravkar končane projekte, med katerimi je bil največji 1,6 milijona evrov vredna energetska obnova, za katero so dobili tudi evropski denar.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Potoče – Poleg energetske sanacije so se lotili tudi obnove notranjosti doma in za milijon evrov vredno naložbo denar zagotovili iz lastnih virov in se zadolžili. Tretji projekt je bila obnova dostopne ceste in parkirišča, ki se je dom lotil skupaj z Občino Preddvor. Skupna ocenjena vrednost del, s katerimi so pridobili širšo dovoljno cesto s pločnikom in 47 parkirišči in spremljajočo infrastrukturo, znaša 270 tisočakov, od katerih je občina prispevala 119 tisočakov.

Direktorica doma v Potočah Andreja Valant skupaj z Miranom Zadnikarjem (na levi) in Borisom Koprivnikarjem pred energetsko obnovljeno stavbo /Foto: Gorazd Kavčič

► 5. stran

Helios z novim lastnikom

Avstrijska družba Ring International Holding je kupila 72 odstotkov delnic domžalskega Heliosa, ki s tem dobiva stabilnega lastnika. Kupec bo za delnico odštél 520 evrov.

BOŠTJAN BOGATAJ

Domžale – Skupina delničarjev in zastavnih upnikov je z avstrijsko družbo Ring International Holding (RIH) podpisala sporazum o

prodaji 73,12 odstotka delnic družbe Helios.

Po izpolnitvi vseh zahtevanih pogojev bo kupec objavil še ponudbo za prevzem vseh delnic. RIH je za delnico odštél 520 evrov ali

skupaj nekaj čez 140 milijonov evrov, kar pomeni, da je Helios vrednoten na več kot 250 milijonov evrov.

► 3. stran

Ob nakupu hiše Jelovica kritina Bramac Klasik GRATIS BRAMAC

AKTUALNO

Kinologi za davek na pse

V kinološki zvezi menijo, da bi uvedba davka na pse ob hkratnem znižanju ostalih stroškov za lastnike psov prispevala k njihovem bolj odgovornemu ravnanju, kar bi zmanjšalo število zapuščenih psov.

2

KRONIKA

Čakajo na denar za telefonijo

Nekdanjemu direktorju Stanovanjske zadruga Gorenjske Francu Teranu bodo sodili, ker zadruga pridobljenega povračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje ni razdelila med dejanske upravičence.

8

GG+

Ljubezen do glasbe prenaša na mlade

»Pri delu z mladimi me privlači njihova energija, vedoželjnost, odprtost. Počutim se kot kipar, ki oblikuje glino, le da ta glina sodeluje pri tem,« pravi Damijan Močnik, prejemnik državnega priznanja za dosežke v šolstvu.

20

ZADNJA

Zaposleni preprečili rušenje

Tomažu Plevelu, lastniku podjetja Agropromet, ki bi v torek moral porušiti svoje skladišče, so s traktorji in tovornjaki na pomoč priskočili kmetje in krajanje. Obisk inspektorice znova pričakujejo danes.

32

VREME

Danes in jutri bo pretežno jasno, ponekod bo zapihal jugozahodnik. V nedeljo bo pretežno oblačno, popoldne bo občasno rahlo deževalo.

5 / 17 °C
jutri: povečini jasno bo

9 770352 666025

BLED

Evropska sredstva za Bohinjko

Javni zavod Triglavski narodni park (TNP) v sklopu mreže informacijskih mest v TNP načrtuje vzpostavitev informacijsko-izobraževalnega središča v Stari Fužini. »Na podlagi pripravljenega projekta je ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo izdalo odločbo o dodelitvi sredstev za Informacijski center Bohinjka iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini dobrih 900 tisoč evrov,« so sporočili iz javnega zavoda TNP. Informacijsko-izobraževalno središče za območje bohinjskega dela parka naj bi vzpostavili do leta 2015, celoten projekt pa je vreden 1,4 milijona evrov. Z njim naj bi turistom in obiskovalcem približali pomen in vrednote najpomembnejšega in največjega zavarovanega območja Sloveniji, so poudarili pri gospodarskem ministrstvu. Izgradnja središča, so dodali v javnem zavodu TNP, je tudi pomemben korak k približevanju parka domačinom, saj bo lokalni skupnosti v pomoč pri upravnih postopkih in na voljo za različne oblike svetovanj. Uresničitev naložbe, so še prepričani pri ministrstvu, bo prispevala k ohranjanju in povezovanju naravnih potencialov za razvoj turizma in rekreacije ter pospeševanju lokalnega gospodarstva. **M. R.**

JESENICE

Bolnišnici 1,2 milijona za poplačilo dobaviteljev

Splošna bolnišnica Jesenice je v ponedeljek iz državne zakladnice po sklepu ministrstva za finance prejela 1,2 milijona evrov likvidnostnega posojila. Kot je povedal direktor bolnišnice Igor Horvat, so po prejemu sklepa denar v samo dvajsetih minutah tudi prenakazali naprej, to je dobaviteljem, katerih poplačila so bila nad šestdesetimi dnevi zapadlosti. Direktor včeraj še ni vedel, pod kakšnimi pogoji jim je država posodila denar, niti ne ve, kako ga bodo vrnil. V bolnišnici za zdaj vedo le to, da denar morajo vrniti do konca novembra. Sicer pa je denar iz državne zakladnice prejelo šest bolnišnic, poleg jeseniške še novomeška, murskosoboška, ptujska, slovenjgraška in bolnišnica iz Topolšice. Skupna vrednost posojil znaša 5,5 milijona evrov. **U. P.**

Kinologi za davek na pse

V kinološki zvezi menijo, da bi uvedba davka na pse ob hkratnem znižanju ostalih stroškov za lastnike psov prispevala k njihovem bolj odgovornemu ravnanju, kar bi zmanjšalo število zapuščenih psov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kinološka zveza Slovenije predlaga uvedbo t. i. davka na pse, ki naj bi znašal okoli deset evrov letno. Predsednik zveze Blaž Kavčič poudarja, da bi bila ta dajatev samo del novega sistema za boljše sobivanje človeka in psa, ki so ga že predstavili pristojnemu ministrstvu, uvedli pa bi jo le pod pogojem, da bi hkrati ob dogovoru z veterinarji in zavetiščni omogočili brezplačno čipiranje psov, znižali stroške cepljenja in večino drugih stroškov lastnikov psov (kastacije, sterilizacije). Z brezplačnim čipiranjem bi se po njegovem prepričanju povečal nadzor nad populacijo psov, s tem pa bi lastnike prisilili k bolj odgovornemu ravnanju, kar bi posledično zmanjšalo število psov v zavetiščih.

»Davek ni naš osnovni predlog, saj iščemo in predlagamo načelne rešitve za znižanje finančne obremenitve lastnikov psov. Pričakujemo, da bomo oblikovali boljši sistem, ki pa bo seveda imel tudi svoje stroške,« pojasnjuje Kavčič in navede, da so se letni stroški vzreditelja psa med letoma 2004 in 2012 iz nič evrov zvišali na skoraj 60 evrov, kar za povprečno leglo pomeni 360 evrov na leto. Tak porast stroškov pa je po njegovem tudi eden od razlogov, da so zavetišča polna zapuščenih psov. Vsako leto naj bi tako v zavetiščih, ki so zasebna, sprejeli kar do štiri tisoč psov, občine pa so v zadnjih šestih letih po podatkih kinološke zveze za to morale plačati devet milijonov evrov.

Blaž Kavčič: »Davek bi discipliniral neodgovorne lastnike psov.« / Foto: Gorazd Kavčič

»Prioritetna usmeritev kinološke zveze je znižanje dajatev za odgovorne lastnike rodovniških in nerodovniških psov, zato je smiselna uvedba sistema, ki bi znižal stroške na vseh straneh, hkrati pa zagotovil večji nadzor nad populacijo psov, boljšo kontrolo lastništva in vzreje ter hkrati ozavestil ljudi o odgovornosti, ki jo prevzemajo, če

se odločijo za psa. Namesto da vlagamo denar v zavetišča in sankcioniranje, lahko preprečimo trpljenje živali tako, da odpravljamo vzroke. To je podobno, kot da družba več vlaga v vrtnice in šole in s tem bistveno zmanjša stroške kazensko pobiljševalnih zavodov. Je bolj humano in ceneje,« razlaga Kavčič, ki se zavzema, da bi država kinološki

zvezi podelila javno pooblastilo za delo s psi in vzreditelji.

Ključ za izboljšanje sistema v kinološki zvezi poleg boljšega nadzora nad reprodukcijo populacije psov vidijo tudi v označevanju mladicev striktno pri vzreditelju ter vzgoji in izobraževanju potencialnih lastnikov in psov. Uvedba dajatve bi po Kavčičevem mnenju disciplinirala neodgovorne lastnike psov, ki bi temeljiteje razmislili, ali bodo kupili psa oziroma znali izbrati primerno pasmo. Po njegovem mnenju veterinarji z znižanjem cene cepljenja, ki trenutno znaša okoli 30 evrov, ne bi ničesar izgubili, saj bi se jim z večjim nadzorom in nižjo ceno povečal promet. V Sloveniji je namreč trenutno registriranih okoli 220 tisoč psov, samo 150 tisoč pa je redno cepljenih. »Nismo proti veterinarjem, kinologi jih spoštujemo in se zavedamo, da jih potrebujemo. Veseli bomo, če bodo naše kritične pripombe in predloge razumeli kot ponujeno roko za bolj razumen dogovor med vsemi deležniki,« razlaga.

Kinološka zveza sicer davek na pse predlaga po vzoru nekaterih evropskih držav. V sosednji Avstriji njegovo višino določajo mesta in občine samostojno, na Dunaju tako znaša 72 evrov za prvega psa in 105 evrov za drugega psa. Podobno ureditev imajo na Nizozemskem (v Amsterdamu 60 evrov za prvega in 80 evrov za drugega psa), medtem ko v Švici letni davek znaša 40,59 evra, na Finskem pa 48,50 evra.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **JOŽE BONČA** iz Smednika.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE**Za ljubitelje loškega rokometu**

Rokometno društvo Loka 2012 je bilo ustanovljeno januarja leta 2012 z namenom nadaljevati izjemno uspešno, več kot 50-letno tradicijo rokometu v Škofji Loki. RD Loka 2012 v letošnji sezoni tekmuje že v 1. B državni ligi, mlajše generacije pa preizkušajo svoje tekmovalno znanje v vseh kategorijah: mladinci, kadeti, starejši dečki A in B, mlajši dečki A in B. Interes za rokomet v Škofji Loki obstaja. To potrjujejo tudi tekme, ki so praviloma dobro obiskane. Pet naročnikov Gorenjskega glasa se lahko poteguje za sezonsko vstopnico za tekme RD Loka 2012. Nagradno vprašanje je: V kateri državni ligi letos igra RD Loka 2012? Odgovore s svojimi podatki do četrta, 24. oktobra, pošljite na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si.

SEZONSKA VSTOPNICA
RD LOKA 2012
Sezona 2013/2014
GLAS Gorenjske - SPONZOR RD LOKA
Št. karte: 03

Nagrajenci

Snemanje oddaje Moja Slovenija v živo si bodo ogledali Brigita Jurjevec iz Žabnice, Gregor Gale iz Smednika in Marija Panjar z Blejske Dobrave, ki so pravilno odgovorili, da cimro Dašo igra Nina Rakovec. Čestitamo!

Verjame v dobrodelnost in mlade

Nova socialna samopostrežna, ki svoja vrata odpira danes, bo namenjena predvsem mladim, saj je na Gorenjskem med okoli 8300 brezposelnimi kar 1700 mlajših od trideset let.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Verjamem v dobrodelnost, predvsem pa verjamem v mlade. Vse življenje sem delala z njimi in sedaj, ko sem upokojena, je nova priložnost, da se jim posvetim na drugačen način,« je pred današnjim odprtjem prve slovenske socialne samopostrežne na Vodopivčevi ulici v Kranju poudarila Mirjana Kavčič, katere zamisel o socialni samopostrežni

smo v našem časopisu že predstavili. S pomočjo mladih bo namreč nabirala različna živila, ki jih bo nato brezplačno mogoče dobiti v 24 kvadratnih metrov veliki trgovini na Vodopivčevi. Ta je ob današnjem odprtju (ob 10. uri) že polna, kot se je odločila Mirjana Kavčič, pa bo socialna samopostrežna namenjena predvsem mladim do 35 let, ki so brezposelni, pa tudi tistim mladim družinam, ki se le s težavo

preživijo. Prav tako bodo pomoč našli tisti, ki jim zmanjka nekaj evrov, da bi bili upravičeni do socialne pomoči, vendar jo potrebujejo.

»Prihodnji teden bom v samopostrežni vsak dan med 10. in 12. uro, dobrodošli pa so tako tisti, ki po pomoč prihajajo, kot tisti, ki pomoč v obliki različnih izdelkov ponujajo. Pomoč v prehrani pa ni moja edina zamisel ob odprtju socialne samopostrežne, saj se bomo z mladimi

v različnih delavnica skupaj učili o samoposkrbi,« še pravi Kavčičeva, katere načrte je z minimalno najemino prostora podprla tudi kranjska občina. »V kranjski občini socialnim problemom posvečamo veliko pozornosti in veseli smo bili tudi nove pobude. Želimo si, da bo resnično dober projekt tudi uspešen,« je povedala načelnica urada za družbene dejavnosti Nada Kržan Bogataj.

Diskriminacija pri grobovih?

Varuhinja človekovih pravic je od Občine Jesenice zahtevala pojasnilo glede cene najema grobov. Muslimani naj bi bili posredno diskriminirani.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Na varuhinjo človekovih pravic se je pred časom obrnila občanka Jesenic, ki je zatrjevala, da je cena najema grobnega prostora za pripadnike muslimanske vere na Jesenicah bistveno višja kot za pripadnike katoliške vere. S tem naj bi bili pripadniki muslimanske vere diskriminirani, je menila pobudnica. Varuhinja Vlasta Nussdorfer je zato pozvala Občino Jesenice, naj se do navedb opredeli oziroma naj pojasni določanje cen najema grobnih mest. To so tudi storili, je povedal direktor Komunalne direkcije na Občini Jesenice Marko Markelj ter pojasnil, da so poleg postavke »enojni grob« leta 2010 uvedli novo postavko »enojni grob z enim pokojnikom«. Medtem ko se v enojni grob lahko pokoplje dve krsti ali štiri žare, se v »enojni grob z enim pokojnikom« pokoplje samo enega pokojnika. Cena najema takšnega groba je enkrat višja od cene najema enojnega groba, saj se pokopališče s tem polni bistveno hitreje, kot če bi v en grob pokopali več pokojnikov. V praksi to pomeni, da najemniki za enojni grob z enim pokojnikom plačujejo 42,54 evra letne najemnine, za enojni grob (v katerem je lahko tudi več pokojnikov) pa 21,27 evra.

Možnost pokopa zgolj enega pokojnika v en grob najpogosteje izkoristijo

Pokopališče na Blejski Dobravi: na nagrobnih spomenikih pripadnikov muslimanske vere sta zvezda in polmesec. V vsakem grobu je pokopan le po en pokojnik.

V islamu upepelitev ni dovoljena, pokojniki morajo biti pokopani na klasičen način. Umrli mora v grobu ležati tako, da je njegova desna stran telesa obrnjena proti Meki oziroma jugovzhodu. V grobu je lahko le en pokojnik.

pripadniki muslimanske vere. Po pravilih muslimanske vere namreč ne smejo biti pokopani v istem grobu z drugo osebo, razen v izrednih razmerah (kot je denimo vojna, naravne katastrofe).

Varuhinja človekovih pravic je na osnovi zbranih podatkov sprejela stališče, da je v primeru določanja cen najema grobov šlo za sum posredne diskriminacije. Sum

neposredne diskriminacije pa je varuhinja zavrnila, saj so na Občini Jesenice pojasnili, da javno komunalno podjetje ne vodi evidence o verski pripadnosti pokojnikov. Zatrdili so, da pri izvajanju pogrebne in pokopališke dejavnosti vse občane obravnavajo enako ter pri tem tudi spoštujejo njihove običaje in navade.

Kljub temu so na zadnji seji občinskega sveta – da bi

odvrnili vsakršen sum diskriminacije – sprejeli popravek odloka in ukinili postavko »enojni grob z enim pokojnikom«. Tako bodo od novega leta naprej tudi najemniki grobov, v katerih je le en pokojnik, plačevali postavko »enojni grob«. V praksi to pomeni, da bodo namesto dosedanjih 42,54 evra letne najemnine plačevali 22,35 evra (zaradi spremembe so nekoliko povišali cene vseh ostalih postavk).

Na obeh jeseniških pokopališčih Blejska Dobrava in Planina pod Golico imajo 233 enojnih grobov z enim pokojnikom, enojnih grobov je 2165, dvojnih 1021, žarnih niš 108 ...

Helios z novim lastnikom

◀ 1. stran

Uprava Heliosa z Urošem Slavincem na čelu pozdravlja odločitev o izboru avstrijskega kupca, saj bo Helios vendarle dobil stabilno lastništvo. Prihodnji lastnik ni tujec v premaznem sektorju, saj ima v lasti več tovrstnih podjetij, ki letno ustvarijo približno 110 milijonov evrov prihodkov. Helios je sicer iz lokalnega domžalskega proizvajalca barv in lakov zrasla v eno največjih slovenskih mednarodnih skupin, ki združuje 34 podjetij v 17 državah. V svetovnem merilu

v branži skupina zaseda 33. mesto, lani so ustvarili za skoraj 338 milijonov prihodkov od prodaje in zaposluje več kot 2200 ljudi, od tega približno 1300 v Sloveniji.

RIH se je v strategiji zavezal k stabilnosti in tudi, da Helios postane sedež skupnega podjetja in krovna blagovna znamka novega skupnega podjetja vseh premaznih podjetij skupine, v Domžalah bodo ohranili vsa delovna mesta ali še povečali njihovo število, pri nas bodo centralizirali in okrepili razvoj, dolgoročno obljublajo nove investicije.

Del skupine Ring International je od leta 2008 tudi železnikarski Niko. Njen direktor Rado Čulibrk pozna njihovo delovanje in vizijo: »Naše izkušnje so odlične, saj nam je Ring omogočil sinergije nabavnih in prodajnih poti, tudi cenejši obratni kapital in druge pozitivne učinke.« Železnikarje so pred podajo in ob njej strašili tudi z najbolj črnim scenarijem, danes so s stabilnimi in trdnimi lastniki zadovoljni. Helios ima, tako Čulibrk, pred seboj svetlo prihodnost.

Prodajna pogodba za večino delnic Heliosa je podpisana, posel bo realiziran po pridobitvi dovoljenj urada za varstvo konkurence.

Novi najemnik še brez lokala

Blejska občina je junija na razpisu izbrala novega najemnika gostinskega lokala v športni dvorani, a v njem še vedno posluje stari najemnik brez najemne pogodbe.

MATEJA RANT

Bled – Sredi junija se je iztekla desetletna najemna pogodba za lokal Plošček v športni dvorani na Bledu, ki jo je z blejsko občino sklenil Rudolf Hiti oziroma njegovo podjetje Hiti sport. Zato so pri Infrastrukturi Bled, ki upravlja z dvorano, pripravili nov razpis, pri čemer je občina Rudolfu Hitiju priznala obstoj prednajemne pravice, ob čemer bi moral izpolnjevati tudi druge formalne zahteve iz razpisa. »Rudolf Hiti je na razpisu kandidiral s svojim novo ustanovljenim s.p., ki pa je

bil izločen iz postopkov, ker ni izpolnjeval vseh zahtevanih formalnih pogojev,« je pojasnil direktor občinske uprave Matjaž Berčon.

Kot najugodnejšega ponudnika so tako junija na razpisu izbrali podjetje Jur, zato je Rudolf Hiti po besedah Matjaža Berčona zahteval izdajo začasne odredbe, občina in Infrastruktura Bled pa sta temu ugovarjala, vendar kranjsko sodišče ves ta čas še ni odločilo. »Obenem smo vložili izpraznjeni nalog, kjer pa sodišče prav tako še ni odločilo,« je poudaril Berčon. Po mnenju novega najemnika

Jureta Kuralta je vse skupaj že neokusno, zato upa, da se bo zaplet kmalu razrešil, saj se mu s tem dela gospodarska škoda. »Poseujem najemno pogodbo, on (Rudolf Hiti, op. a.) pa lokal,« s sarkazmom ugotavlja Kuralt, ki že štiri mesece ne more uporabljati lokala, čeprav ima že nakupljeno tudi novo opremo in bi rad začel obnovo. Ker Rudolf Hiti oziroma njegovo podjetje že od sredine junija v gostinskem lokalu posluje brez najemne pogodbe, je ob tem opozoril Berčon, sta Infrastruktura in občina prikrajšani za skoraj

1800 evrov mesečne najemnine, torej doslej že prek šest tisoč evrov. Razen tega, je dodal, je Hokejsko drsalno društvo Bled, ki ga vodi Rudolf Hiti, Infrastrukturi dolžno tudi prek 12 tisoč evrov za uporabo športne dvorane. »Občina in Infrastruktura Bled si želita čim prejšnjega odločanja na sodišču, da se razčisti celotna situacija,« je ob tem še pribral Berčon. Za izjavo v zvezi z zapletom okrog omenjenega lokala smo prosili tudi Rudolfa Hitija, ki je dejal, da se s tem ukvarjajo njegovi odvetniki, saj so ga že prevečkrat želeli izigrati.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Pet desetletij Sožitja

Sožitje, Zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju, letos praznuje petdeset let delovanja.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica - Jubilej so zaznamovali tudi v gorenjski in osrednje slovenski regiji, kjer deluje deset lokalnih društev, dogodek pa je konec septembra v Bohinju organiziralo Društvo Sožitje občin Radovljica, Bled, Bohinj in Gorje. Kot pravi predsednica društva Helena Tibola, se je v obdobju petdesetih let za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine marsikaj spremenilo na bolje, tako na področju zakonodaje kot tudi v življenju na lokalni in državni ravni. »Naše družine niso več tako izločene, družba je postala bolj odprta pri sprejemanju drugačnosti, predvsem pa starši odkrito lahko govorijo o dejstvu, da imajo otroka, mladostnika ali odraslo osebo z motnjo v duševnem razvoju. Pri spreminjanju zakonodaje je imela

Helena Tibola, predsednica društva Sožitje občin Radovljica, Bled, Bohinj in Gorje

zelo veliko vlogo Zveza Sožitje skupaj z lokalnimi društvi, ki vsako posebej na mikroravni skrbi za izvajanje programov za kvalitetnejše in polnejše življenje ter ozaščanje družin, kar jim pomaga k čim bolj normalnemu bivanju v skupnosti.«

KOVOR

Evropska sredstva za večnamensko dvorano

Krajevna skupnost Kovor bo v letu in pol dobila novo večnamensko dvorano, saj je skupaj z Občino Tržič na razpisu okoljskega ministrstva uspela pridobiti 300 tisoč evrov evropskih sredstev za razvoj podeželja. KS s 1500 prebivalci ima, je pojasnil podpredsednik Franc Smolej, na voljo le dvorano za 50 oseb v gasilskem domu: »Za Kovor je absolutno premajhna.« Zato bodo pri gasilskem domu zgradili prizidek, v katerem bodo uredili novo dvorano s 150 sedeži. Namenjena bo kulturnim in športnim prireditvam, uporabljala bi jo tudi kovorska podružnična šola, ki nima prostora za telovadbo, v prizidku pa bodo uredili tudi prostore za krajevno skupnost. Investicija je ocenjena na 600 tisoč evrov; kot omenjeno, bo polovico prispevala EU, ostalo pa bo zagotovila KS, in sicer s sredstvi, ki jih prejme kot odškodnino za odvoz odpadkov na bližnjo deponijo. Krajanje so se že pred leti na zboru odločili, da sredstva namenijo za to investicijo, doslej se je nabralo blizu 250 tisoč evrov, je še povedal Smolej. Gradbeno dovoljenje so že pridobili, gradnja, ki se bo začela prihodnje leto, pa naj bi bila končana marca 2015. **A. Š.**

Azbestne odpadke sprejemajo tudi iz drugih občin

Na odlagališču v Kovorju ne sprejemajo več le azbestnih odpadkov iz tržiške občine, ampak tudi od drugod. Povečane količine pa nekatere krajanje vznemirjajo ...

ANA ŠUBIČ

Kovor – V Kovorju sprejemajo in odlagajo azbestno-betonske odpadke že vsa leta obratovanja odlagališča, letos pa so jih začeli tja dovažati tudi iz drugih občin. »V preteklosti smo sprejemali le azbestne odpadke iz tržiške občine, konec lanskega leta pa smo dobili okoljevarstveno dovoljenje, po katerem moramo letno odložiti 1500 ton tovrstnih odpadkov, zato smo jih začeli sprejemati tudi od drugod,« je pojasnil direktor Komunale Tržič Sebastijan Zupanc. Večinoma gre za odslužene salonitne plošče, azbestno-cementno kritino in cevi, ki jih jim dovažajo podjetja. Zupanc ocenjuje, da bodo letos odložili okoli 900 ton azbestnih odpadkov, kar je približno dvajsetkrat več kot v preteklosti, ko je količina znašala 40-50 ton letno.

Azbest velja za zdravju zelo škodljivo snov, zato je povečan dovoz tovrstnih odpadkov v Kovor vznemiril nekatere okoličane, ki so se v zvezi s tem obrnili na medije. Na komunalni po besedah direktorja niso dobili nobene pritožbe zaradi tega: »Za nezadovoljstvo posameznikov smo izvedli prek medijev.« A strah zaradi povečanih količin je,

Azbestni odpadki za okolico niso nevarni, zagotavljajo v tržiški komunalni. / Foto: Gorazd Kavčič

zagotavlja direktor, povsem odveč: »Odlaganje teh odpadkov še vedno poteka st odstotno varno, ne predstavlja nobene grožnje za okolico in zdravje okoličanov. Pri odlaganju spoštujemo posebna varnostna navodila. Azbest je nevaren le ob dihanju pri prašenju, do tega pa pri nas ne prihaja. Ob dovozu morajo namreč biti ti odpadki nepredušno zaviti v posebno zaščitno folijo in zloženi na palete, ki jih odložimo na posebno odlagalno polje in zasujemo z zemljo.«

Tudi na Občini Tržič niso dobili pritožb zaradi odlaganja azbesta v Kovorju, pravi župan Borut Sajovic, ki meni, da »to razburja le pelščico politično motiviranih nasprotnikov«. Prav tako ni bilo pritožb na Krajevno skupnost Kovor, je povedal podpredsednik Franc Smolej: »Posebnega odpora ni čutiti. Nobene pobude večjega števila krajanov ni bilo, o tej zadevi se ni širše razpravljalo, seveda pa gre nekaterim deponija že na splošno v nos. Sam sem drugi najbližji sosed

deponije, a me azbestni odpadki ne motijo, verjamem, da jih odlagajo varno.« Kovorsko odlagališče bo sicer obratovalo do konca leta 2015.

V Sloveniji mora azbestno-betonske odpadke sprejemati vseh enajst odlagališč z okoljevarstvenim dovoljenjem. Na Gorenjskem je to še Mala Mežakla, kjer letno odložijo okoli 500 od dovoljenih 1000 ton tovrstnih odpadkov. Nasprotovanja občanov doslej niso zaznali, je povedala Tamara Hribar iz Jeko-ina.

Uspešna sanacija Mesnin Bohinja

Mesninam Bohinja, ki so se pred leti znašle v finančnih težavah, se z dokapitalizacijo, v kateri je sodelovala tudi Občina Bohinj, in prevzemom s strani Loških Mesnin obetajo boljši časi, s posodobitvijo pa tudi nova delovna mesta.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Letos je bila tako dokončana prva faza finančne in lastniške konsolidacije ter izvedene investicije v vrednosti več kot 350 tisoč evrov. Sanacijo družbe je na nedavni seji bohinjskega občinskega sveta pojasnil tudi Mitja Vodnjov, direktor Loških Mesnin in predsednik nadzornega sveta Mesnin Bohinja. Kot je dejal, so si z izdelki iz Mesnin Bohinja zagotovili izdelke, ki so jim doslej v ponudbi manjkali, s tehnološko in finančno sanacijo pa so postavili temelje za dolgoročno proizvodnjo v Bohinju. »Podjetje smo dobili v slabem stanju, z izgubo 180 tisoč evrov in 250 tisoč evrov terjatev. Če

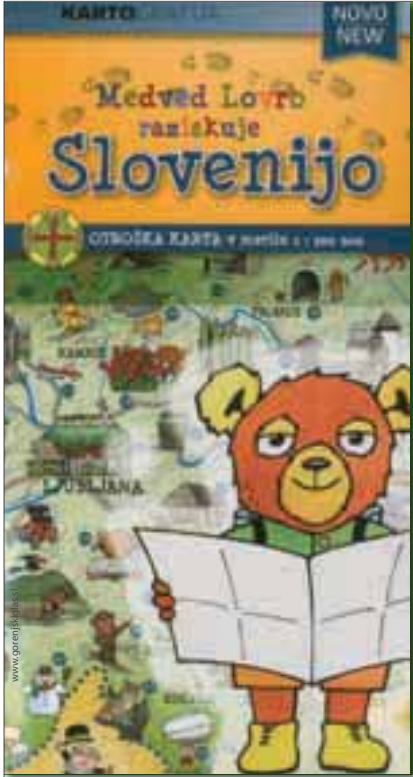

Mitja Vodnjov /Foto: Gorazd Kavčič

ne bi ocenili, da se nam ga splača sanirati, se tega ne bi lotili. Imamo dolgoročne načrte, da tukaj ostanemo,« je dejal Vodnjov. V Loških Mesninah naložbo v Mesnine

Bohinja ocenjujejo kot strateško naložbo, saj s podjetjem ohranjajo tudi njegove blagovne znamke, v okviru katerih bodo še naprej izdelovali tradicionalne izdelke od klobas do zaseke. S sanacijo pa se bodo, kot kaže, odprla tudi nova delovna mesta, potem ko so ob začetku sanacije štiri delavce zaposlili v prodajno enoto Loških mesnin. »Zaposleni so bili ob našem prihodu pravzaprav veseli, saj je podjetje zamujalo z izplačilom štirih plač. Zdaj, po enem letu, smo že v položaju, ko zaposluje in za to tudi že potekajo pogovori. S tem smo na najboljši način zavrnilo očitke, ki so se pojavljali ob našem prihodu, češ da bomo vse zaprli in razprodali.«

Z razpletom zgodbe Mesnin Bohinja je zadovoljen tudi bohinjski župan Franc Kramar, ki je povedal, da se je dokapitalizacija s strani občine kljub nasprotovanju nekaterih svetnikov izkazala za pravo potezo. »Nastalo je podjetje, ki dobro posluje. V obrat se vlaga, to pomeni, da se bo tudi zaposlovalo, kar je za Bohinj izjemnega pomena. Ohranja se tudi znamka Pridelano v Bohinju in s tem tudi prepoznavnost kraja,« je dejal Franc Kramar in dodal, da dodatna dokapitalizacija najverjetneje ne bo potrebna; če pa bo, bo o tem razpravljala občinski svet. Župan uspešno sanacijo Mesnin Bohinja ocenjuje kot enega boljših primerov reševanja podjetij v Sloveniji.

Prikupen zemljevid lahko obesite v otroško sobico. Na njem je na zabaven, a poučen način prikazana Slovenija in tipične značilnosti določenega kraja. Otroci bodo z ogledi zemljevida dobili občutek za orientacijo in lokacijo slovenskih pokrajin, rek in mest. Zemljevid je izdalo podjetje Kartografija d.o.o.

Redna cena zemljevida je 8,10 EUR. Če zemljevid kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 6 EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel. 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Za slepe še precej ovir

Škofja Loka s svojo prometno ureditvijo ter Centrom slepih, slabovidnih in starejših velja za slepim prijazno mesto, ob letošnjem dnevu bele palice pa so slepi in slabovidni vseeno opozarjali na nekatere nevšečnosti.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Bela palica je danes povsod po svetu znana kot pripomoček, ki slepim zagotavlja varnejšo hojo. Manj znano je, da je za uveljavitev bele palice zaslužen mladi britanski glasbenik in fotograf James Biggs, ki je oslepel leta 1921 ter si nato domislil, da bi svojo palico prebarval z belo barvo, da bi ga vozniki pri prečkanju ceste bolje videli. Kasneje se je bela palica uveljavila po svetu in se z novimi tehnologijami tudi izpopolnila, ostaja pa dejstvo, da bela palica simbolizira osebno neodvisnost slepih in je hkrati opozorilo drugim, da je njen uporabnik slep in ima zato posebne potrebe in pravice.

Tudi pri nas so pripomočki za slepe in slabovidne vedno bolj izpolnjeni, kaj narediti, da se lahko tudi slepi in slabovidni enakopravno vključujejo v različne dejavnosti, pa so si kot eno svojih nalog izbrali tudi na Medobčinskem društvu slepih in slabovidnih Kranj, ki ima okoli štiristo članov iz vseh gorenjskih občin, letos pa praznujejo tudi 65 let delovanja. »Dan bele palice je

Na sprehodu po Stari Loki so slepi in slabovidni opozorili na različne ovire, od reklamnih tabel do robnikov, najbolj pa jih moti, če ne delujejo semaforji. / Foto: Gorazd Kavčič

priročnost, da okolico opozorimo na svoje probleme. Marsikdo bi nam bil gotovo pripravljen pomagati v težavah, vendar zanje ne ve. Zato je prav, da vsaj enkrat na leto na svoje probleme spomnimo,« pravi predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih

Kranj Emil Muri, ki se skupaj z blizu dvajsetimi člani društva ob letošnjem dnevu bele palice sprehodil po delu Stare Loke, da bi opozoril na težave, ki slepi in slabovidne spremljajo na cesti oziroma peš poteh. Teh je sicer kar nekaj, kot je povedal tiflopedagog

Gregor Habjan, pa je Škofja Loka klub vsemu slepim prijazno mesto, čeprav slepi in slabovidni opozarjajo zlasti na težave pri prehodih čez semaforizirana križišča, saj semaforji niso vedno glasovno usklajeni, vandali pa jih večkrat tudi namerno poškodujejo.

Energetska obnova doma

1. stran

Na slovesnosti, ki so jo z glasbo polepšali stanovalci in zaposleni doma v skupini Žoga band in gostujoči Trio Kranjc, povezovala pa saša Pivk Avsec, je direktorica doma Andreja Valant pojasnila, da so leta 2009 v novem delu doma opravili energetske pregled in ugotovili, da je stavba energetska potratna. Zato so leta 2011 kandidirali na razpisu in uspeli pridobiti 912 tisoč evrov nepovratnega denarja iz evropskega kohezijskega sklada za sicer 1,6 milijona vredno celostno energetske sanacije. »Posegi energetske prenovne v objekte pa so bili tolikšni, da se je bilo pri tem nemogoče izogniti notranji prenovi. Iz tega razloga je vzporedno potekala tudi obnova notranjosti objekta, kajti sama specifična gradnja objekta ni dopuščala samostojnih in nepovezanih aktivnosti,« je povedala Valantova in ob tem poudarila, da so bili gradbeni posegi v zadnjih petnajstih mesecih veliko breme za stanovalce in zaposlene, ki pa so se vsemu potrpežljivo prilagajali, zato se je ob koncu gradnje vsem zahvalila, enako tudi svojcem.

Direktorica Andreja Valant se je zaposlenim, stanovalcem in njihovim svojcem zahvalila za potrpežljivost ob gradnji.

Na slovesnosti sta spregovorila tudi župan občine Preddvor Miran Zadnikar in Boris Koprivnikar, predsednik upravnega odbora skupnosti socialnih zavodov Slovenije, ki sta izrazila navdušenje nad zaključnim projektom ter poudarila, da je Dom starejših občanov Preddvor lahko dober zgled varčne in preudarne gradnje ob dobrih medsebojnih odnosih zaposlenih in velikemu razumevanju stanovalcev. Ivana Marinšek, predsednica sveta stanovalcev in njihova predstavnica v svetu zavoda, pa je izrazila navdušenje nad posodobljenim domom, saj je sedaj tak, kot bi bil nov, in je bolj podoben kakemu letovišču kot pa domu starostnikov. Tako lep in prijazen za bivanje in delo bo novembra dočkal 65. obletnico, odkar se je v Potočah začela organizirana skrb za starejše.

Začeli so obnovo Cankarjevega trga

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Izbrano podjetje Lavaco začenja gradbeno dela na projektu celovite obnove Cankarjevega trga v starem mestnem jedru Škofje Loke. Na posameznih odsekih Cankarjevega trga bo med gradnjo popolna zapora javnih prometnih površin. Začasno prometno ureditev bodo vzpostavili z urejenimi koridorji za pešce

in zagotavljanjem alternativnih parkirnih površin za vse lastnike garaž na Cankarjevem trgu, usklejen bo tudi odvoz odpadkov. Gradbena dela bodo potekala na več odsekih hkrati in bodo vključevala vgradnjo cevovodov za fekalno in meteorno kanalizacijo ter vgradnjo cevi za ostale komunalne napeljave: vodovod, plinovod, električne in telekomunikacijske napeljave.

V prvi fazi bo popolna zapora odseka peš poti na Spodnjem trgu pri naslednjih hišah: Spodnji trg 40 in 39 ter Cankarjev trg 8. V drugi fazi bodo zaprli odsek peš poti severno od cerkve Svetega Jakoba ter pri hišah s številnimi Cankarjev trg 2, 3, 4, 5, 6 in 7, v tretji pa peš poti južno od cerkve Svetega Jakoba ter pri hišah s hišnimi številkami Cankarjev trg 8, 9, 10, 11, 12 in 13. Prebivalci, lastniki in najemniki lokalov

bodo kljub zapori prometnih površin lahko dostopali do stanovanj in lokalov, pešcem pa bodo dostop do Spodnjega trga omogočili čez Mestni trg (»skozi Pekl«) ali prek avtobusne postaje in Šeširjevega mostu. Glavnina gradnje bo končana do 24. decembra, celotna gradbena dela na območju Cankarjevega trga in Blaževe ulice pa bodo predvidoma v celoti dokončana aprila 2014.

S toplarno na izredno sejo

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Železniki – Programska skupina šestih opozicijskih svetnikov za ponedeljek zvečer sklicuje izredno sejo občinskega sveta Železniki. Sklic utemeljuje s tem, da se niti župan niti občinska uprava v zadnjih mesecih nista odzvala na nepravilnosti, ugotovljene v revidiranem poročilu Toplarne Železniki

za leto 2012. Programska skupina, v kateri so svetniki strank SDS in Premik, se sklicuje na del poročila, ki kaže, da je toplarna v zadnjih štirih letih kupila za okoli 20 tisoč kubičnih metrov več lesnih odpadkov, kot jih je porabila za proizvodnjo električne in toplotne energije. »S tolikšno količino lesa bi se lahko Železniki ogrevali vse leto,« razmišlja

član programske skupine Peter Mesec iz stranke Premik, sicer tudi predsednik odbora za gospodarske dejavnosti. Na ponedeljkovi izredni seji nameravajo sklicatelji predlagati dva sklepa. Zadrževali bodo revizijo poslovanja Toplarne Železniki, odkar je nadzorni svet vodil Janez Ferlan pa vse do danes, v komisijo za revizijo

pa naj bosta vključena po dva predstavnika strank iz koalicije in opozicije, predstavnik občine, toplarne in župan. V prihodnje pa pričakujejo, da vse odločitve, povezane z vodenjem, upravljanjem in nadzorovanjem v Toplarni Železniki, najprej obravnava občinski odbor za gospodarske dejavnosti in predlaga rešitve občinskemu svetu.

ŠOLSKI CENTER
ŠKOFJA LOKA

Svet Šolskega centra Škofja Loka razpisuje prosto delovno mesto

**RAVNATELJA/RAVNATELJICE
Srednje šole za strojništvo**

Kandidat/ka mora izpolnjevati splošne in posebne pogoje skladno z zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, številka 16/07, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF in 57/12-ZPCP-3D), in sicer:

- imeti mora najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, in izpolnjevati druge pogoje za učitelja ali svetovalnega delavca na šoli, na kateri bo opravljal/a funkcijo ravnatelja;
- imeti mora najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju ter imeti naziv svetnik ali svetovallec oziroma najmanj pet let naziv mentor;
- imeti mora opravljen ravnateljski izpit oziroma si ga mora pridobiti v enem letu po začetku mandata;
- imeti mora pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za vodenje šole.

Kandidat/ka se za razpisano mesto prijavi s pisno prijavo.

K prijavi mora obvezno priložiti:

- program vodenja zavoda,
- dokazilo o izobrazbi,
- dokazilo o nazivu,
- dokazilo o opravljenem strokovnem izpitu na področju vzgoje in izobraževanja,
- dokazilo o ravnateljskem izpitu ali izjavo, da si ga bo pridobil/a v enem letu po začetku mandata,
- potrdilo, da ni bil/a pravnomočno obsojen/a zaradi naklepne kaznivnega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev,
- potrdilo, da ni bil/a pravnomočno obsojen/a zaradi kaznivnega dejanja zoper spolno nedotakljivost in
- potrdilo, da v kazenskem postopku oziroma zoper njega/njo ni vložena pravnomočna obtožnica.

Izbrani/a kandidat/ka bo imenovan/a za pet let, začetek dela bo 1. 2. 2014 oziroma v skladu s sklepom imenovanja.

Pisno prijavo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in programom vodenja šole naj kandidat/ka pošlje v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici s pripisom »Za razpis za ravnatelja/ravnateljico« na naslov:

SVET ŠOLSKEGA CENTRA ŠKOFJA LOKA, PODLUBNIK 1B, 4220 ŠKOFJA LOKA

RADOVLJICA

Večer španske glasbe in poezije

»Danes sem tu kot pesnica, veleposlanico sem tokrat pustila v pisarni,« je v torek zvečer v polni dvorani Knjižnice A. T. Linharta zbrane nagovorila španska veleposlanica v Sloveniji Anunciada Fernandez de Cordova, ki se je v Radovljici udeležila večera španske glasbe in poezije. Prebrala je nekaj svojih pesmi, tudi najnovejših, ki so nastale že med njenim bivanjem v Ljubljani. V slovenskem prevodu so jih interpretirale članice Linhartovega odra KUD Radovljica. Večer sta z recitalom španske glasbe v organizaciji Zavoda Chopinov zlati prstan dopolnila kitarist Mario Kurtjak in pianistka Katarina Kurtjak. **M. A.**

Foto: Gorazd Kavčič

BLED

Razstava del Avgusta Černigoja

Ob 115. obletnici rojstva izjemnega slovenskega ustvarjalca Avgusta Černigoja in 30-letnici delovanja Studia in Galerije ČERNE so organizirali priložnostno razstavo likovnih del tega pomembnega slovenskega umetnika. Večina del na tokratni razstavi je prvič predstavljena javnosti, saj gre izključno za dela iz zasebnih zbirk. Na ogled bodo risbe, akvareli, slike v mešani tehniki, olja na platnu in papirju ter predvsem raznolik grafični opus, po katerem je Černigoj posebej znan. Odprtje likovne razstave z naslovom Od A do Č bo danes, v petek, 18. oktobra, ob 19. uri v Galeriji 14 na Bledu. Ob odprtju bo umetnika predstavil Dragan Živadinov – Atraktor. Razstava bo na ogled do 2. novembra. **I. K.**

CERKLJE

Prerok Janka Krištofa

V nedeljo, 20. oktobra, ob 17. uri bo v Župnijski dvorani v Cerkljah odrska uprizoritev Janka Krištofa z naslovom Prerok. Po uspešnih odrskih postavitvah besedil bl. Antona Martina Slomška, Prešerna, Karla de Foucaulda in drugih se je koroški duhovnik in dekan Janko Krištof skupaj z režiserjem Alexandrom Tolmaierjem letos lotil uprizoritve starozaveznih prerokov. Z njimi na presenetljiv način naslavlja aktualna vprašanja današnjega človeka, ki so v svojem bistvu vendarle večna. Ob besedi pa bo z odra zvenela tudi večinoma avtorska glasba Paulosa Workuja in Kerstin Zirgoi. Na trenutke ritmi in melodije postanejo kar organski del pripovedi. Predstava Prerok pokaže, kako živa in silna je božja beseda. **I. K.**

Razstavišča so odprta

S podelitvijo priznanj v sredo zvečer je mednarodni festival likovnih umetnosti v Kranju tudi uradno za mesec dni odprl vrata številnih razstavišč. Med dobitniki priznanj je tudi fotoreporter Gorenjskega glasa Matic Zorman.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Z včerajšnjim skupinskim ogledom razstavišč v kranjskem mestnem jedru se je končal uradni del letošnjega Mednarodnega festivala likovnih umetnosti Srečanja 2013 in v njegovem okviru še 9. bienale Alpe Jadran – dela na papirju. Odslej naprej si ljubitelji likovne umetnosti in vsi, ki boste njeni navdušenci prav te dni postali, lahko v mesecu dni na enaindvajsetih prizoriščih v Kranju in okolici ogledate dela sto desetih likovnih ustvarjalcev iz dvanajstih držav. Lahko bi rekli, da se v Kranju predstavlja cvetober slovenske aktualne likovne produkcije, ob njih pa tudi nekaj odličnih ustvarjalcev iz sosednjih držav, katere geografsko združujeta bodisi Jadran bodisi Alpe.

Letošnji pohod po kranjskih galerijah se je tako kot ob lanski premieri začel pred Malo galerijo Likovnega društva Kranj, pod streho katerega ob sodelovanju različnih javnih institucij in zasebnikov v Kranju ter krovne organizacije likovnikov Zveze društev slovenskih likovnih ustvarjalcev pravzaprav poteka celoten festival. Po poti kranjskih

Utrinek s sredinega pohoda po kranjskih likovnih razstaviščih, ki bodo v znamenju festivala vsaj še mesec dni. / Foto: Matic Zorman

razstavišč je zbrane povedel srce in duša festivala, akademski slikar Klavdij Tutta. Z vsako novo ogledano galerijo se je že spočetka velika družina vse bolj približevala trimestrnemu številu udeležencev in s tem terminu ljudstvo. Transverzala je zbrane vodila skozi galerijo v Kranjski hiši, kjer so nas očarali gostje iz Italije s posebej za to razstavo pripravljenimi likovnimi deli, slednji pa med drugim gostujejo tudi v rezidenčnem centru v Layerjevi hiši. Sledila so razstavišča v galeriji Prešernove hiše, atelje zavoda

V-ogljje z izvrstno keramiko, Galerija Prešernovih nagajencev z matricami in grafikami Lojzeta Spacala, Galerija Mestne hiše pa Galerija Stari Mayer, kjer se predstavlja cvet domačih likovnikov. V Teatru Cafe se z grafikami predstavlja Miha Perčič, v Galeriji Cafe Pungert pa se predstavljajo japonski avtorji. V kavarni Khislstein se predstavljata oblikovalki Tina Pavlin in Editta s svojo blagovno znamko ZeloLepo, navdušuje pa tudi najmlajše kranjsko razstavišče Layerjeva hiša v nadstropju, v kleti z legendarnimi

fotografijami Cveta Zlateca, v stolpu Škrlavec z mednarodno sestavo avtorskih del, v spodnji dvorani z multimedijo. Pravo navdušenje je s svojimi svetlobnimi objekti, razstavljenimi med stolpom in vrtom Layerjeve hiše, požela Andreja Eržen.

Zadnje razstavišče v Galeriji dr. Ceneta Avgušтина na Zavodu za varstvo kulturne dediščine je letos v znamenju nagajenca ZDSLU, slikarja in grafika Iva Mršnika. Komisija v sestavi umetnostni zgodovinarji Franc Obal (predsednik) Monika Ivančič Fajfar, ddr. Damir Globočnik, predsednik umetniškega sveta ZDSLU Lucijan Bratuš in Klavdij Tutta, predsednik umetniškega sveta Likovnega društva Kranj, pa je izbrala dobitnike priznanj za kvalitetna likovna obeh festivalov, tako bienala Alpe Adria kot Srečanj 2013.

Priznanja 9. bienala Alpe Jadran so tako prejeli Bojan Bensa (Slovenija), Masszi Ferenc (Madžarska), Miha Perčič (Slovenija) in Sanja Švrlljuga (Hrvaška), priznanja festivala Srečanja 2013 pa so prejeli Mario Palli (Italija) in slovenski avtorji Beti Bricelj, Andreja Eržen, Peter Marolt in fotoreporter Gorenjskega glasa Matic Zorman.

Pet odličnih pesniških zbirk

V Mavčičah so pripravili srečanje nominirancev za Jenkovo nagrado, ki jo Društvo slovenskih pisateljev podeljuje za najboljšo pesniško zbirko, izdano v zadnjih dveh letih.

SAMO LESJAK

Podreča – Nagrado podeljujejo že od leta 1986, ko jo je prejel Niko Grafenauer. Od peterice letošnjih nominirancev sta se srečanja, ki je potekalo v organizaciji tamkajšnjega Kulturnega društva Simona Jenka Šmonca, udeležila Esad Babačić, nominiran za družbeno angažirano pesniško zbirko Prihodi, odhodi, ter Katja Gorečan za zbirko osebno izpovednih pesmi Trpljenje mlade Hane. Za eno izmed najuglednejših literarnih nagrad pri nas so nominirani še Andrej Brvar (zbirka Material), Kristina Hočevar (Na zobeh aluminij, na ustnicah kreda) in Vlado Žabot (Sveta poroka). Žirija, katere član je tudi lanski prejemnik nagrade Janez Ramoveš za zbirko Skuz okn strejlam kurente, ni imela preprostega dela,

saj je izbirala med kar okoli sto petdesetimi pesniškimi zbirkami. Jenkovega nagajenca oziroma nagajenko so slovesno razglasili včeraj zvečer v Medani v Goriških Brdih, letošnja lavreatka pa je za pesniško zbirko Na zobeh aluminij, na ustnicah kreda postala Kristina Hočevar. Torkov kulturni večer se je pričel na Podreči s slovesnim poklonom enemu izmed največjih slovenskih pesnikov Simonu Jenku. Ob spomeniku, ki so ga postavili njegovi rojaki leta 1929, je vse prisotne nagovoril predsednik Kulturnega društva Rudi Zevnik, pisateljica Nina Kokelj, na prireditvi kot predstavnica Društva slovenskih pisateljev pa se je pridružila z recitacijo nekaterih Jenkovih mojstrov in iz zbirke Obrazi. Dogajanje se je preselilo v dvorano Gasilskega doma,

Letošnja nominiranca Katja Gorečan in Esad Babačić pred Jenkovim spomenikom na Podreči / Foto: Primož Pičulin

kjer je uvodoma kranjski župan Mohor Bogataj izpostavil kulturno pomembnost tovrstnih dogodkov, kot so tradicionalni Jenkovi dnevi v Mavčičah, nato pa sta se nominiranca z recitiranjem

svojih pesmi čutno dotaknila občinstva. Večer, ki ga je povezovala Polona Zevnik, je glasbeno obogatil nastop Mešanega okteta Lipa iz Sore, ki je očaral z izvedbo Jenkovih pesmi.

KINO SPORED

CINEPLEX, KRANJ (TUŠ)

Petek, 18. 10.
21.10 GRAVITACIJA
18.55, 20.20, 22.40 GRAVITACIJA, 3D
18.00 KAPITAN PHILLIPS
16.20, 23.10 MAČETA UBIJA
18.40, 21.05, 22.55 NAČRT ZA POBEG
18.45, 20.45 ČEFURJI RAUS!
16.40 FALSIFIKATOR
23.15 SAMO BOG ODPUŠČA
21.00 MALAVITA
15.35, 16.50 JAZ, BARABA 2, sinh.
16.05, 18.10 JAZ, BARABA 2, 3D, sinh.

Sobota, 19. 10.
21.10 GRAVITACIJA
18.55, 20.20, 22.40 GRAVITACIJA, 3D
18.00 KAPITAN PHILLIPS
16.20, 23.10 MAČETA UBIJA
18.40, 21.05, 22.55 NAČRT ZA POBEG
18.45, 20.45 ČEFURJI RAUS!
16.40 FALSIFIKATOR
23.15 SAMO BOG ODPUŠČA
21.00 MALAVITA
13.15, 13.40, 15.35, 16.50
JAZ, BARABA 2, sinhro.
14.00, 16.05, 18.10 JAZ, BARABA 2, 3D, sinh.
14.30 AVIONI, sinh.
14.20 TURBO, sinh.

Nedelja, 20. 10.

17.00 SPARTAK, v živo
21.10 GRAVITACIJA
18.55, 20.20 GRAVITACIJA, 3D
18.00 KAPITAN PHILLIPS
16.20 MAČETA UBIJA
18.40, 21.05 NAČRT ZA POBEG
20.45 ČEFURJI RAUS!
21.00 MALAVITA
13.15, 13.40, 15.35, 16.50
JAZ, BARABA 2, sinh.
14.00, 16.05, 18.10 JAZ, BARABA 2, 3D, sinh.
14.30 AVIONI, sinhro.
14.20 TURBO, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 18. 10.
18.00 POŠASTI Z UNIVERZE, sinhro.

Sobota, 19. 10.
18.00 POŠASTI Z UNIVERZE, sinhro.

Nedelja, 20. 10.
18.00 VINETOU 1
20.00 VINETOU 2

Ponedeljek, 21. 10.
19.00 VINETOU 3

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

Do uspehov z domačimi igralci

Pri Rokometnem društvu Loka 2012, ki je lani prebolelo eno največjih kriz v več kot petdesetletni zgodovini loškega rokometu, so delo postavili na nove temelje, vlogo predsednika pa je pred letošnjo sezono prevzel Matjaž Ljubec, ki bo vztrajal, da kolektiv uspehe doživlja z domačimi igralci.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Časi, ko klubi izgubljajo sponzorje in z njimi finančno podporo, so stresni za večino športnih kolektivov. Tudi enemu najpopularnejših loških športov: rokometu, se je pisala podobna usoda. K sreči pa v mestu ni manjkalo rokometnih zanesenjakov, ki so pogumno ustanovili nov klub Loka 2012 in skupaj z igralci začeli pisati novo poglavje uspehov. Članska ekipa si je v lanske sezoni že zagotovila napredovanje iz druge v 1.B ligo, mladinci so znova postali prvoligaši, vse bolje igrajo tudi še mlajše selekcije kluba. V klubu spet bolj optimistično gledajo v prihodnost, izziv, kako klub popeljati na pota nekdanje slave, pa je pred letošnjo sezono prevzel novi predsednik Matjaž Ljubec.

Čprav predsedovanje klubu ni povezano s športno kariero, pa bi bilo brez ljubezni do športa težko prevzeti vodenje športnega kolektiva. Kako je bilo z vami?

»V svoji športni karieri sem bil rokometar le nekaj mesecev, nato sem nekaj časa treniral košarko. Je pa rokomet poleg košarke in hokeja zame ena najlepših športnih iger. Že pred leti sem bil član finančnega odbora takratnega RK Termo, tudi kasneje, ko nisem imel več te funkcije, pa sem hodil na vse rokometne tekme v dvorani na Podnu pa tudi na evropska in svetovna prvenstva. Ko so k nam v podjetje Knauf Insulation prišli člani na novo ustanovljenega kluba Loka 2012 s prošnjo

Foto: Gorazd Kavčič

Novi predsednik RD Loka 2012 je Matjaž Ljubec.

o sponzorskem sodelovanju, so me začeli nagovarjati, naj bi začel sodelovati v upravnem odboru kluba. Po treh mesecih dela so mi predlagali, da bi postal predsednik kluba. Odločitev sem res pretehtal in se na koncu odločil, da sprejem nov izziv, čeprav se še sedaj učim o delu kluba in predvsem spoznavam povezave z drugimi, zlasti z Rokometno zvezo Slovenije. K sreči imam veliko pomoč zlasti sekretarja kluba Dušana Čaterja.«

Biti dober predsednik kluba je v časih, ko je težko dobiti sponzorje, še bolj zahtevno, saj je ravno iskanje potrebne denarja za delo kluba ena najpomembnejših vlog predsednika?

»Naše podjetje Knauf Insulation je v klub pristopilo s štipendijami igralcem, poleg tega sodeluje s sponzorskimi sredstvi. Seveda kot predsednik kluba iščem povezave z drugimi podjetji, ki bi našla interes v sodelovanju

z nami. To delam še z večjim veseljem, ker so v klubu športni zanesenjaki, ki jim je lani uspelo klub potegniti iz blata ter ga znova postaviti na zdrave temelje. Tako so lansko sezono uspešno pripeljali do konca, v tej sezoni pa si želim, da se kadrovske še okrepimo, zlasti si želim, da se nam pridružijo nekdanji rokometarji. Moj osebni cilj pa je tudi, da bo klub začel delovati tako, da bo imel sredstva zagotovljena za eno sezono vnaprej.«

Tudi tekmovalni cilji, zlasti članskega moštva, znova postajajo višji. Iz druge se je ekipa uvrstila v 1.B ligo, morda se Loka 2012 kmalu vidi v elitni slovenski družbi?

»Že lani so si v klubu zadali, da bi se v treh letih vrnil v prvo slovensko ligo. Napredovanje iz druge v 1.B ligo je bilo nato res gladko, zavedamo pa se, da bo priti med prvoligaše zahtevnejše delo. Tako smo si za to sezono zadali cilj, da se uvrstimo na eno od prvih petih mest. Trenutno smo po

dveh zmagah in enem porazu po treh krojih tekmovanja na tretjem mestu. Z nekaj sreče bi lahko ob koncu sezone osvojili tudi prvo ali drugo mesto v ligi, kar pomeni možnost igranja v elitni konkurenci. Vendar pa bo tudi odločitev o nastopanju med prvoligaši treba dobro pretehtati, saj je tekmovanje v najvišji državni ligi za klub precej dražje in bomo morali imeti tudi podporo domačih podjetij oziroma sponzorjev.«

Ena od usmeritev novega kluba je tudi nastopanje z domačimi igralci. Jih je za prvo ligo dovolj?

»V ekipni nimamo nobene tujega igralca, tudi v novi sezoni smo se okrepili le z igralci, ki so bili vzgojeni v klubu in so kasneje odšli v druge ekipe. Takšna je naša usmeritev tudi za naprej, saj si želimo vzgajati domače fante in jih nato v klubu tudi zadržati. S tem namenom smo letos podpisali tudi pogodbe z večino igralcev prve ekipe, kar pa seveda ne pomeni, da nimajo možnosti napredovanja v klub, kjer bi lahko napredovali. Vendar smo fantom postavili ceno. Ob tem moram poudariti, da imamo v klubu blizu sto štirideset igralcev v prav vseh selekcijah, tako da trenutno za naš klub nastopa osem ekip. Mladinci so si za cilj postavili obstanek v prvi ligi, drugi pa naj bi igrali v slovenskih polfinalih. Dejstvo je, da smo po rezultatih mlajših selekcij drugi najboljši klub v Sloveniji. Pred nami je le Celje. To pa je mogoče le z načrtnim delom, zato tudi v tej sezoni iščemo in vabimo v klub najmlajše osnovnošolce.«

Nova pravila v super ligi

SIMON ŠUBIC

Kranj – Jutri je na vrsti prvi krog balinarske super lige, v kateri bosta nastopili tudi Lokateks Trata in Planina Ribnikar AS. Letošnja super liga uvaja nova pravila, saj bodo tekme začnjeni s štafeto, nato bodo istočasno odigrali po dve igri v krog in natančnem zbijanju, sledili bosta dvojni hitrostni preizkušnji, tekme pa bodo končali z igrami trojke, dveh dvojic in posamezno (igralni čas 90 minut). V prvem krogu (jutri ob 15. uri) bo Lokateks Trata gostovala pri Luki Koper, Planina AS Ribnikar pa igra doma (na Trati) z Anteno.

Minuli konec tedna se je s tekmami sedmega kroga v 2. ligi vzhod center končal jesenski del preostalih državnih lig, ki je bil za gorenjske ekipe zelo uspešen. Po šestih krojih namreč v 1. ligi vzhod vodijo neporažene Čirče VAN-DEN (18 točk), pred Tržičem AC Žepič (15) in Mengšem Rakollom (12), Radovljica-Jesenice (3) je na osmem mestu. Tudi v 2. ligi vzhod center vodilni Center Kranj (21 točk) ne pozna poraza, s po 12 točkami sledijo Rogovila TELE-TV ter Trata mladi in Zarja (obe tekmo manj), Bistrica (6) je šesta, Loka 1000 (3) pa osma.

KRANJ

Triglav v Koper

Konec tedna bodo nogometaši v prvi slovenski nogometni ligo Telekom igrali 14. krog. Že danes je tekma med Zavrčem in Domžalami, preostale štiri tekme se igrajo jutri. Triglav odhaja na gostovanje v Koper, srečanje z Luko Koper se bo začelo ob 19. uri. Tudi 11. krog v drugi slovenski nogometni ligi se bo začel že danes z igranjem tekme med Šenčurjem in AH Mas Tech v športnem parku Šenčur ob 19. uri. Jutri bo tekma med Farmatach Veržejem in Šmartnim 1928, druge tekme se bodo nato igrane v nedeljo, pari pa so Krško – Šampion, Kalcer Radomlje – Aluminij in Bela krajina – Roltek Dob (ob 15. uri). Konec tedna bodo aktivni tudi nogometaši v tretji slovenski ligi, v kateri se bo igral 9. krog. Dve tekmi se bosta igrali že jutri, pet pa nato v nedeljo. Od štirih predstavnikov Gorenjske bo tekmo na domačem igrišču igrala le Sava Kranj, ki gosti Calcit Kamnik. Zarica Kranj odhaja na gostovanje v Brda, Jezero Medvode pa k Jadranu Dekanom. Vse tekme se bodo začele ob 15. uri. **J. M.**

KRANJ

Naši nogometaši ne bodo igrali v Braziliji

V kvalifikacijah za uvrstitev na svetovno nogometno prvenstvo v Braziliji so imeli varovanci našega selektorja Srečka Katanca še nekaj možnosti, da na zadnji tekmi v svoji skupini E osvojijo drugo mesto in si zagotovijo nastop v dodatnih kvalifikacijah. Vendar pa jim v Švici kljub solidni igri ni uspelo zatresti mreže domače reprezentance, Granit Khaka pa je premagal sicer odličnega Samirja Handanoviča. Tekma v Bernu se je končala z 1:0, naši pa so na koncu v skupini osvojili 3. mesto za Švico in Islandijo. **V. S.**

Naj plavalca sta Anja in Damir

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ta teden je v Moravskih toplicah Plavalna zveza Slovenije razglasila najboljše plavalce in plavalke v minuli sezoni. Naj plavalca v kadetski starostni kategoriji je postala Neža Kocijan, naj trener na njen trener Aleš Poljak. Naj plavalec v tej kategoriji je postal Grega Popovič, za katerega skrbi trener Blaž Medvešek. V mladinski plavalni kategoriji si je naziv najboljše plavalke dobila Nastja Govejšek s trenerjem Juretom Primožičem, naj plavalec pa je postal Peter John

Anja Klinar si je tudi letos zaslužila naslov najboljše slovenske plavalke. / Foto: Tina Dokl

Stevens s trenerjem Luko Berdajsom. V absolutni kategoriji je naziv najboljše

slovenske plavalke osvojila Anja Klinar s trenerjem Mihom Potočnikom, saj je bila

to sezono naša najboljša plavalca. Odlično je plavala na Sredozemskih igrah v Mersinu, kjer je z osvojitvijo petih medalj postala tudi najuspešnejša slovenska udeleženka.

Tudi za Damirjem Dugonjičem in njegovim trenerjem Matijem Medveškom je ena najboljših sezon, zato je dobil naziv naj plavalca v tej kategoriji. V Chartresu si je na evropskem prvenstvu v 25-metrskih bazenih priplaval bronasto in srebrno medaljo. Na svetovnem članskem prvenstvu (25-metrski bazen) v Carigradu je osvojil še dve srebrni medalji.

Rokomet 1. B DRL - Moški TS 2013/14
RK DAMAHAUS CERKLJE in RK SLOVENJ GRADEC 2011
Tekma bo v nedeljo, 20. oktobra 2013, ob 18.30
v Športni dvorani v CERKLJAH

Sobota, 19. oktobra, ob 19.15
MEĐINARODNA HOKEJSKA LIGA INL
TRIGLAV vs FELDALČIČ
Kupon za 20% popust pri nakupu vstopnice
Navijamo za naše orle! Gorenjski Glas

Prehitri, nespočiti, vinjeni

Policisti so imeli pod drobnogledom voznike tovornjakov in avtobusov.

SIMON ŠUBIC

Gorenjski policisti so v poostrenem nadzoru, ki so ga prejšnji teden izvajali nad vozniki tovornih vozil in avtobusov, ugotovili skupno 42 kršitev prometnih pravil, tudi tistih s področja alkohola. Letos so sicer na Gorenjskem ugotovili že 698 kršitev voznikov tovornih vozil, v prekrškovnih postopkih pa so obravnavali še 34 pravnih oseb in samostojnih podjetnikov, je razložil Bojan Kos, tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj.

Policisti so prejšnji teden še posebno pozornost namenili nadzoru cestnih relacij, kjer je s prometno signalizacijo omejen ali prepovedan promet tovornih vozil, in tehnični ustreznosti vozil, v sklopu avtobusov pa predvsem šolskim prevozom. Kontrolirali so 168

tovornih vozil, od tega 97 tovornih, ki so registrirana v Sloveniji, 68 vozil, ki so registrirana v drugih evropskih državah, in tri tovorna vozila iz neevropskih držav, poleg tega pa še 27 avtobusov. V poostrenem nadzoru so policisti ugotavljali tudi kršitve ostalih udeležencev. Skupno so sicer ugotovili 87 kršitev prometnih pravil, od tega 38 kršitev voznikov tovornih vozil in štiri kršitve voznikov avtobusov.

Najbolj izstopajoče kršitve voznikov tovornih vozil in avtobusov so bile povezane s prehitro vožnjo voznikov, z vožnjo pod vplivom alkohola, neupoštevanjem obveznih počitkov in odmorov, kar lahko povzroči nevarno zaspanost za volanom, pa tudi s preobremenitvami tovornih vozil in nepravilnostmi pri prevozu nevarnega blaga.

TOROVO

Trčila v cestninsko postajo

Vinjena 65-letna voznica iz Ljubljane je v ponedeljek zvečer na cestninski postaji Torovo na gorenjski avtocesti povzročila prometno nesrečo. Policisti poročajo, da je skozi cestninsko postajo peljala po skrajnem robu voznega pasu, zato je trčila v cestninsko postajo in se pri tem tudi ranila. Zaradi povzročitve nesreče in vožnje pod vplivom alkohola so jo kaznovali z globo 720 evrov in 8 kazenskimi točkami. Alkotest je pri Ljubljanki pokazal, da je imela v času nesreče 0,31 mg/l alkohola v izdihanem zraku, kar že močno vpliva na varnost vožnje, opozarjajo policisti. Objekti se namreč zdijo bolj oddaljeni, kot so v resnici, voznik slabše zaznava prometno signalizacijo, zmanjša se sposobnost hitrega preusmerjanja pogleda z enega predmeta na drugega, oteženo je prilagajanje svetlobnim spremembam, saj voznika lahko začasno zaslepijo zasenčene luči vozila, ki pripelje nasproti. Zmanjša se tudi pozornost in zmožnost pravočasnega reagiranja. Vse to je po mnenju policije zelo verjetno tudi povzročilo nenavadno nesrečo. **S. Š.**

KRANJ

Ne sme se ji približati

Policisti so ta teden v Kranju obravnavali 42-letnega domačina, ki je bil na javnem kraju nasilen do svoje partnerke. Med intervencijo so posumili, da je bil Kranjčan do partnerke nasilen že dlje časa, poleg tega naj bi zanemarjal mladoletne otroke in z njimi surovo ravnal. Ker je obstajala možnost, da bo še naprej predstavljal grožnjo za svojo partnerico, so mu izrekli ukrep prepovedi približevanja. Škofjeloški policisti pa so obravnavali 32-letnega Škofjeločana, ki je po komunikacijskih sredstvih nadlegoval žrtev družinskega nasilja in s tem kršil odrejeno prepoved približevanja. Grozi mu globo do 800 evrov. **S. Š.**

Čakajo na denar za telefonijo

Nekdanjemu direktorju Stanovanjske zadruga Gorenjske Francu Teranu bodo sodili, ker zadruga pridobljenega povračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje ni razdelila med dejanske upravičence. »Vsi, ki so uspeli dokazati svoja vlaganja, so denar dobili,« odgovarja.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Nekdanjega direktorja Stanovanjske zadruga Gorenjske Franca Terana kranjsko tožilstvo obtožuje storitve kaznivega dejanja izneverjenja, ker je kot direktor zadruga z državnim pravobranilstvom sklenil poravnavo za vračilo vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje na območjih Mlake 2 in kompleksa B7 na Drulovki v višini dobrih 23 tisoč evrov, pridobljenih sredstev pa ni povrnil dejanskim upravičencem. Na ta način naj bi Teran stanovanjski zadrugi pridobil tudi protipravno premoženjsko korist.

Kot je pojasnil Stanislav Voršič, eden od domnevnih oškodovancev, je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja tedaj še Stanovanjska zadruga Kranj v imenu 34 investitorjev stanovanjskih hiš na Mlaki pri Kranju sklenila pogodbo s tedanjim Podjetjem za PTT promet Kranj o izgradnji telefonskih priključkov, vsak graditelj pa je moral posebej v ta namen plačati po trinajst tisoč tedanjih dinarjev. Na podlagi te pogodbe, tako Voršič, po zakonu o vračilu vlaganj v telekomunikacijsko omrežje, graditelji niso mogli sami uveljavljati pravice do vračila, ampak je to storila pravna naslednica Stanovanjske zadruga Gorenjske, v imenu katere je Teran 3. novembra 2011 tudi sklenil poravnavo z državnim pravobranilstvom

Čeprav je Stanovanjska zadruga Gorenjske povračilo za vlaganja v javno telefonijo prejela že decembra 2008, pa denarja še ni razdelila med vse dejanske upravičence, trdi kranjsko tožilstvo. / Foto: Tina Dokl

za vračilo 23.058 evrov za območji Mlaka in Drulovka. »Od tega je vračilo za Mlako znašalo 10.087 evrov, kar pomeni približno 296 evrov na posamezni priključek. Ko sem za to izvedel, sem Terana večkrat pozval, naj zadruga denar razdeli dejanskim upravičencem, kar bi po pojasnilu državnega pravobranilstva tudi morala storiti, vendar denarja nikoli ni bilo. Izgovarjal se je, da mora najprej vse izračunati, večkrat pa je tudi dejal, da gre samo za dvesto evrov na upravičenca, in se vedno bolj izmikalo. Tako kot so vračilo prejeli krajani, ki so telefonske priključke gradili preko krajevnih skupnosti, bi ga morali dobiti tudi mi, ki smo jih

gradili preko tedanje Stanovanjske zadruga Kranj,« je prepričan Voršič, ki je sam podal kazensko ovadbo zoper Terana, kasneje pa se mu je pri prizadevanjih za vračilo vlaganj pridružil še več domnevnih oškodovancev, ki so med drugim na sodišče vložili tudi premoženjske pravne zahtevke.

V torek je tako kranjska okrajna sodnica Milena Turuk v tej zadevi opravila predobravnavni narok, na katerem pa Teran krivde, kot izhaja iz obtožnega predloga, ni hotel priznati, zato bodo januarja opravili glavno obravnavo. Okrožna državna tožilka Vesna Primožič je sicer predlagala, da ga sodišče ob morebitnem

priznanju krivde kaznuje z osmimi meseci zapore in odvzemom protipravno pridobljene premoženjske koristi. Obdolženčev zagovornik Bojan Župevec je kasneje v pogovoru za Gorenjski glas povedal, da so graditelji na Mlaki v javno telefonsko omrežje vlagali na različne načine – ali preko krajevnih skupnosti ali sami ali pa preko stanovanjske zadruga, vendar so se ta vlaganja zgodila, še preden je Franc Teran postal predsednik zadruga. Stanovanjska zadruga Gorenjske je na podlagi zakona res sklenila poravnavo z državnim pravobranilstvom v znesku dobrih 23 tisoč evrov in jih tudi prejela. »Vendar pa Teran v arhivu zadruga kljub poskusom ni našel nobenega seznama vlagateljev, na podlagi katerega bi jim lahko izplačali povračila. Vsi, ki so se direktno obrnili na Stanovanjsko zadrugo Gorenjske in so svoja vlaganja ustrezno dokazali, so denar tudi dobili povrnjen. Šlo je za zneske okoli 290 evrov. Tudi Stanislav Voršič se je s tem namenom oglasil na zadrugi, kjer mu je bilo rečeno, da naj organizira še ostale upravičence in naj priskrbijo primerna dokazila o vlaganjih, a to se ni nikoli zgodilo,« je pojasnil odvetnik. Poudaril je, da denar iz poravnave še vedno čaka na računu Stanovanjske zadruga Gorenjske, zato vračajo očitke o kakršnemkoli okoriščenju.

Doma imel zalogo orožja

Domžalski policisti so zaradi posedovanja droge in orožja kazensko ovadili dva Mariborčana. Pri enem osumljencu so našli orožje, ki ga sicer uporabljata policija in vojska.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana, Domžale – V nedeljo so policisti pri izvozu Blagovica na avtocesti med Ljubljano in Celjem ustavili dva Mariborčana, pri katerih so našli heroin, v kasnejših hišnih preiskavah pa pri enem od osumljenih tudi pravo zalogo orožja, ki ga sicer radi uporabljata vojska in policija. Preiskovalni sodnik je za oba odredil pripor.

Komandir Policijske postaje Domžale Božidar Fekonja je na sredini novinarski konferenci razložil, da so Mariborčana, stara 38 in 40 let, pri izvozu Blagovica

med opravljanjem rednega nadzora ustavili policisti specializirane enote za nadzor državne meje. Med postopkom so opazili, da je sopotnik v osebnem vozilu iz predala vzel PVC-vrečko in jo skril v oblačila. Vrečko so zasegli in ugotovili, da je v njej pol kilograma heroina. Postopek so nato prevzeli domžalski policisti in jima odvzeli prostost. Naslednji dan so policisti na njunih domovih in v vozilih opravili hišne preiskave ter tako pri 38-letniku poleg 40 gramov heroina odkrili tudi več orožja, značilnega za policijo in vojsko. »Med drugim

so zasegli dve pištoli, avtomatsko puško, 13 nabojnikov, okoli 730 nabojev različnih kalibrov, pet dušilcev za orožje, 500 gramov črnega smodnika, električne vžigalnike in detonatorje, 10 plamenskih detonatorjev, kilogram in pol plastičnega eksploziva, daljnogled, lisice, pribor za vzdrževanje in čiščenje orožja, oprtnik za nošenje orožja in nastavke za orožje. Osumljena za orožje in dele orožja nista imela ustreznih listin,« je pojasnil komandir domžalskih policistov, ki so oba Mariborčana kazensko ovadili zaradi sumov neupravičene

proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami ter nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali streliva. Za prvo kaznivo dejanje je po kazenskem zakoniku predvidena kazen do deset let zapore, za drugo pa do pet let zapore.

Policisti preiskave še niso končali, saj preverjajo, ali sta morda delovala v okviru širše združbe, preiskujejo pa tudi izvor zaseženih predmetov. Mlajšega osumljenca so tudi že obravnavali za premoženjska kazniva dejanja in kazniva dejanja z elementi nasilja, je povedal Fekonja.

Radio Triglav[®]
Radio Triglav Jesenice, d.o.o. Trg Toneta Čufarja 4, Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

89.8 91.1 96.3
Gorenjski prijatelj
Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si
RADIO SORA

POSLOVNI GLAS

Načrte dosegli po devetih mesecih

Domel iz Železnikov je že vrsto let v rokah zaposlenih, upokoencev in nekdanjih zaposlenih. Nekdaj malo upoštevan lastniški model se v času gospodarske krize in recesije kaže za zelo uspešnega. Skupina Domel je po hudi preizkušnji v letu 2009 letos na pragu rekordnih prodaj, bolj kot dobiček pa jih zanimajo dobre in zanesljive službe.

BOŠTJAN BOGATAJ

Železniki – Letošnji plan poslovanja so v skupini Domel umerili pri petodstotni rasti in ga dosegli že po devetih mesecih poslovanja, kar pomeni, da naj bi se ob koncu leta prodaja ustavila pri 85 milijonih evrov in približno 1,5 milijona evrov dobička. »V poletnih mesecih smo beležili dodatna naročila, enako kaže tudi v jesenskih mesecih. Celo decembra, ki je tradicionalno slabši mesec po prodaji, je stabilen, zato lahko že za prihodnje leto znova načrtujemo petodstotno rast,« pojasni direktor. Lani je obseg prodaje v skupini znašal 81 milijonov evrov, v rekordnem letu 2011 pa so v železnikarskem podjetju dosegli 86 milijonov evrov prodaje.

Rezultat ni zgolj posledica boljše prodaje, ampak tudi stroškovne učinkovitosti, saj v vseh podjetjih uvajajo vitko proizvodnjo, s tem pa so lahko še bolj konkurenčni na svetovnih trgih. Če je bil v preteklih letih gonilna sila skupine podjetij, ki so vključena v Holding, največje podjetje Domel, so letos bolje poslovali v vseh podjetjih, saj ob polletju nobeno

Največje in najbolj znano podjetje znotraj skupine Domel, ki jo lastniško upravlja krovna družba Domel Holding, je podjetje Domel, ki ga vodi Jožica Rejec. Poleg teh so v skupini še Domel invalidsko podjetje, Domel Energija in Domel Electric Motors na Kitajskem.

ni izkazovalo negativnega rezultata. Prej so bile težave na Tehnici, ki so jo sicer pred časom priključili Domelu in uvedli nove izdelke, očistili program, okrepili trženje in stabilizirali prodajo. Letos je sledil tudi podpis prve pogodbe z ruskimi partnerji.

Bolje posluje tudi invalidsko podjetje, zasluga za to pa gre vsem zaposlenim. Tudi podjetju na Kitajskem gre bolje. Lani so ga dokapitalizirali in odprli novo proizvodno linijo za izdelavo puhal za aparate za nanašanje barv. Puhalo z zadostno močjo in nizko težo so razvili za nemško podjetje Wagner, ki ga uporabljajo poklicni slikopleskarji. »Prodaja motorjev za tovrstne aparate se

je letos izjemno povečala, saj se zelo dobro prodajajo na ameriškem trgu, naš kupec pa prodajo sedaj širi po vsem svetu, zato pričakujemo dobro prodajo tudi v prihodnjem letu,« pove Štefan Bertoncelj.

Veliko pozornosti namenijo razvoju

Vse od nastopa krize v Domelu največ pozornosti namenijo razvoju in posledično lažjemu trženju izdelkov. Skozi povečana vlaganja v razvoj, gre za tri odstotke letnega prometa, so opremili različne laboratorije. »Na ta način nam je uspelo obdržati kupce, obdržali smo tudi tržni delež izpred nastopa gospodarske krize, dodali celo nekaj novih kupcev in se letos veselili preboja na vzhodne trge, saj je od nas vakuumske motorje za sesalne enote začel odkupovati tudi Samsung,« pove Bertoncelj. V Domelu je danes kar 37 odstotkov vseh izdelkov mlajših od treh let.

Celotna skupina Domel zaposluje prek tisoč sodelavcev, samo na Holdingu je trenutno zaposlenih 58 sodelavcev. Prihodnje leto naj bi na krovno podjetje prene-

Štefan Bertoncelj, direktor Domela Holdinga, v roki drži motorček za puhalo za nanašanje barv, ki je eden od zadnjih uspehov Domela. Proizvajajo ga na Kitajskem za nemškega kupca, ki ga odlično trži v Združenih državah Amerike.

za puhalo (o tem smo pisali zgoraj) iščejo novo generacijo pogonov za sesalnike, saj se že pripravljajo na napovedane spremembe na trgu. Evropska unija z letom 2017 uvaja energetske nalepke, kar daje podjetju nove možnosti za dokazovanje. Če so pred leti uspeli postaviti svoje ime na zemljevid sveta z motorji za mokro sesanje, naj bi enako naredili še za suho sesanje – zaradi izjemno majhnih motorjev, ki porabijo malo energije in so visoko učinkoviti.

Sesalne enote v skupini še vedno predstavljajo 56 odstotkov vse proizvodnje, druga dva hitro rastoča stebra Domela sta elektronsko komutirani motorji in puhala. Tudi za ti dve skupini proizvodov velja, da so zelo učinkoviti, izkoristek motorja je kar 92-odstoten. »Naši motorji prihranijo več energije, kot je zmoremo v Sloveniji proizvesti prek sončnih elektrarn,« se pohvali Bertoncelj.

Če so v preteklih letih razvijali motorje za električna ročna orodja, ki lahko delujejo na baterije oziroma brez nenehnega napajanja, je ta program letos doživel upad prodaje, saj se potrošnja

manjša v vseh evropskih državah. Zato pa so letos začeli bolj tržiti celotno elektroniko in s tem izboljšujejo svoj rezultat in pozicijo na trgu. Tretji steber poslovanja so komponente, kjer so razvili lastne tehnologije in so zato bolj konkurenčni in inovativni, še zlasti na področju zalivanja rotorskih paketov.

Stop novim dajatvam

»Svoje načrte, investicije in pričakovanja določimo na začetku leta, ko še nismo mogli vedeti za marsikatero novo obremenitev. Prava rešitev za slovenski izhod iz krize je sicer povečanje proizvodnje in izvoza ter spodbujanje podjetij, ki imajo rešitve in izdelke ter intelektualni kapital, da tržijo na globalnih trgih. S tem bo tudi plačevanje obveznosti za vse nas lažje,« o izhodu Slovenije iz primeža recesije razmišlja Bertoncelj. V Domelu stalno vlagajo v razvoj, inovacije in skušajo zadovoljiti ambicije zaposlenih po stalnem dodatnem izobraževanju, saj vedo, da lahko le ti elementi ponudijo rešitve za globalni trg. Tudi zato se lahko postavijo v višji in srednji cenovni razred, v nižjem pa

jih zaradi poceni kitajske konkurence ni.

O vedno novih obremenitvah, trošarinah, prispevkih in davkih direktor pove, da vsak dodaten strošek obremeni njihove izdelke: »Prek GZS smo že povedali, da obremenjevanje gospodarstva učinkuje tudi na našo svetovno konkurenčnost, saj se vse večje obremenitve poznajo na naših cenah.« V Domelu so prepričani, da lahko le s pozitivnim poslovanjem svoje dajo tudi državi, že sedaj pa redno plačujejo davke in prispevke ter so tudi etično družbeno odgovorno podjetje, ki ne skrbi le za razvoj podjetij, ampak tudi lokalnega okolja.

Večina zaposlenih tudi lastniki

Marsikdo v Železnikih pričakuje, da se bo lahko po zaključenem študiju zaposlil v Domelu. V podjetju pojasnjujejo, da brez vlaganja v razvoj kadra in štipendiranja ne bo trajnostnega razvoja podjetja. »Veseli smo, da lahko ob upokojevanju izkušenih sodelavcev pridobimo nove moči, ki prinesejo tudi nekaj novega znanja in ustvarjamo

tudi bolj kvalitetna delovna mesta. To je naš cilj za prihodnost, boljše delovna mesta, ki bodo prinašala višjo dodano vrednost, tudi boljše izrabo surovin, večjo izrabo energije in podobno,« pove direktor.

In tudi, da družbeno odgovornost v Domelu razumejo kot zagotavljanje delovnih mest v Selški dolini, sodelovanje z zaposlenimi in drugimi, ki sodelujejo z Domelom (dobavitelji, kupci, banke ...), da ustvarjajo dobro ime in blagovno znamko, ki je trdna in ohranja optimizem v Železnikih. Celotna skupina danes daje približno polovico delovnih mest v občini.

»Želimo si dodatne rasti, dajati delo in ga širiti tudi zunaj sedanjih meja, povečevati vrednost podjetja naši lastnikom in izplačevati dividende. Morda imamo manjši dobiček, vendar smo stabilni in okolici zagotavljamo delo,« še pove Štefan Bertoncelj. Danes je v lastništvo vpetih 56 odstotkov zaposlenih, preostali delež imajo upokoenci in nekdanji zaposleni, v vodstvu si želijo, da bi sedanji zaposleni bolj aktivno vstopali tudi v lastniško zgodbo.

Prodali osem ovnov

CVETO ZAPLOTNIK

Spodnje Jezerko – Društvo rejcev ovc jezersko solčavske pasme je v nedeljo na testni postaji na Kovkovi kmetiji na Spodnjem Jezerskem pripravilo tradicionalno dražbo plemenskih ovnov. Na testiranju je bilo 25 ovnov, od tega jih je bilo po odločitvi državne komisije za odbiro, ocenjevanje in priznavanje plemenjakov za oplojevanje ovc in za prodajo na dražbi primernih šestnajst. Komisija jih je glede na kakovost razdelila v šest razredov, pri tem pa je oceno 1A dobil le oven rejca Marka Bertonclja iz Svetega Lenarta nad Lušo, oceno 1B pa ovni, ki so jih na testiranje dali rejci Marko Bertoncelj, Klemen Matk iz Logarske Doline, Marko Petkoš z Bleda in Franc Ugovšek iz Florjana pri Gornjem Gradu. V razredu 2A je bilo šest ovnov, v razredu 2B trije, oceno 3A pa sta dobila dva

ovna. Od kakovostnega razreda je bila odvisna tudi izklicna cena, ki se je gibala od 110 do 250 evrov. Na dražbi so prodali osem ovnov, takoj po dražbi pa še dva. Sedem ovnov so prodali po izklicni ceni, le za enega so se potegovali trije kupci in so izklicno ceno 200 evrov dvignili na 225 evrov.

Kot je povedal Janez Smrtnik, gospodar na Kovkovi kmetiji, so jagnjeta oz. mlade ovne, ki so potomci ovc z nadpovprečnimi proizvodnimi lastnostmi, sprejeli v testno postajo marca, nato pa so bili vseskozi na paši na gorsko višinskem območju. »Paše je bilo sicer dovolj, vendar so se ovni poleti zaradi hude vročine več kot običajno zadrževali v senci, kar se je na koncu poznalo tudi pri prirastu, ki je bil na dan manjši, kot bi bil v normalnih razmerah. Medtem ko je bil lani povprečni prirast 89 gramov na dan, je bil letos le 55 gramov.«

Ovni jezersko solčavske pasme

GORENJA VAS

Odprta vrata Pustotnikove kmetije

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje nadaljuje s kampanjo Preverimo lokalno kakovost, v okviru katere bo jutri, v soboto, med 9. in 14. uro odprla vrata potrošnikom Pustotnikova kmetija v Gorenji vasi. Obiskovalci bodo lahko spoznali, kako na kmetiji nastajajo siri in drugi mlečni izdelki, ob 10. uri pa se jim bo pridružil tudi Andrej Šalika z ministrstva za kmetijstvo in okolje, ki bo predstavil stanje na področju mlekarstva v Sloveniji ter prednosti uživanja lokalno pridelanega mleka in mlečnih izdelkov. **C. Z.**

KOROŠKA BELA

Sajenje sadnega drevja

Kmetijska svetovalna služba in Občina Jesenice vabita v torek, 22. oktobra, ob pol desetih dopoldne v gasilski dom na Koroški Beli na predavanje o sajenju sadnega drevja. Svetovalka Germana Pivk iz KGZ Kranj bo predstavila zahteve posameznih vrst in sort sadja in različne podlage sadnega drevja, pojasnila pa bo tudi to, na kaj je treba biti pozoren pri nakupu sadik ter kako sadiko posaditi in jo oskrbovati. Po predavanju bo še prikaz sajenja sadnega drevja na travniku kmetije Franca Zavelcina na Koroški Beli. **C. Z.**

ŠKOFJA LOKA

Ekскурzijo na Tirolsko predstavili

V Govedorejskem društvu Škofja Loka so ta konec tedna načrtovali ekscurzijo na Južno Tirolsko, a ker se je siliranje koruze zaradi slabega vremena zamaknilo, so jo predstavili na soboto in nedeljo, 2. in 3. novembra. Cena je 160 evrov, prijave pa sprejemajo do 23. oktobra na telefonskih številkah 04 51 12 702 ali 031 343 747 (Majda). **C. Z.**

Deset kmetic, deset zgodb

Zveza kmetic Slovenije je ob mednarodnem dnevu kmetic za kmetico leta razglasila Marijo Podobnik iz okolice Stične, med desetimi kandidatkami za laskavi naziv pa so bile tudi Marinka Gantar iz Malenskega Vrha, Marjeta Gartnar z Javornika in Bernarda Štrajhar iz Hruševke v Tuhinjski dolini.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – »Skrbimo za urejen dom in družino, pomembne smo pri zagotavljanju doma pridelane in predelane hrane, nepogrešljive smo pri urejanju podeželja, ohranjamo običaje in tradicijo ... Želimo si, da bi mladi ostajali na kmetijah in našli nove izzive, da bi čimveč ljudi delalo in za svoje delo dobilo dostojno plačilo in da bi delo postalo vrednota. Vse bolj se bojimo, da se s slabšanjem položaja naše želje ne bodo uresničile. Kmetje se starajo, mladi odhajajo s kmetij, marsikatera kmetija »ugaša«.« je Irena Ule, predsednica Zveze kmetic Slovenije, zapisala v »poslanico« ob letošnjem 15. oktobru, mednarodnem prazniku kmetic, ob katerem so v sredo na slovesnosti v Zagorju izbrali kmetico leta. Laskavi naziv je dobila Marija Podobnik (Društvo podeželskih žena Ivanjščice). Med desetimi kandidatkami so bile tudi tri gorenjske kmetice – Marinka Gantar (Društvo podeželskih žena Blegoš), Marjeta Gartnar (Društvo kmečkih žena Kranj) in Bernarda Štrajhar (Društvo podeželskih žena Tuhinjske doline), vsaka s svojo zanimivo zgodbo.

Marinkina zgodba

Takoj po osnovni šoli se je zaposlila v žirovski Alpini, kjer je tudi spoznala kasnejšega moža Marjana s kmetije v Malenskem Vrhu. V zakonu se jima je rodilo šest otrok – dva sinova in štiri hčere. Do rojstva četrtega otroka je še hodila v službo, nato je ostala doma na kmetiji in se posvetila vzgoji otrok

Marinka Gantar

in skrbi za moževe starše. Zdaj je že upokojena, skrbi za svojo mamo, varuje vnukinjo in vnukov,« svojo zgodbo zaključuje Marinka. Med 33 tisoč ženskami, ki so lani v Sloveniji delale v kmetijskih dejavnostih, jih je tri petine imelo status »pomagajočega družinskega člana«. To pomeni, da niso prejemale plačila, ampak so s svojim delom prispevale k blaginji gospodinjstva.

Marjeta Gartnar

Marjetina zgodba

Marjeta se je rodila v delavski družini v Zgornjih Bitnjah, odkoder se je pred sedemintridesetimi leti prisožila na Javornik nad Kranjem, kjer sta z možem Jožetom oživila sicer že propadajočo kmetijo, ki obsega pet hektarjev kmetijskih zemljišč in sedemnajst hektarjev gozda. Zgradila sta novo hišo, obnovila gospodarsko poslopje, kupila stroje in živali ter začela kmetovati. Marjeta je po rojstvu četrtega otroka pustila službo in ostala doma. Po nekaj letih je odprla trgovino z mešanim blagom, dve leti kasneje pa še kmetijo odprtila vrata, na kateri gostom postrežejo z doma pridelano in predelano hrano. Rada kuha in dela na njivi, v veliko veselje ji je sedem vnukov, aktivna pa je tudi

Bernarda Štrajhar

v Društvu kmečkih žena Kranj.

Bernardina zgodba

Bernarda se je rodila kot najmlajši, štirinajsti otrok v družini. Pri dvajsetih letih se je poročila, v zakonu so se ji rodile tri hčere. V letu 2001 so jim ognjeni zublji vzeli stanovanjsko poslopje, leto kasneje je pri gradnji nove hiše in poslopja ostala še vdova z dvema mladoletnima hčerama. Po moževi smrti je pustila službo (oseminvajset let je delala kot trgovka) in se družinsko upokojila. Ni se ustrašila tega, da je morala poprijeti tudi za »moška« kmečka dela. Pri štiridesetih letih je prvič postala babica, zdaj ima pet vnukov, ki ji že tudi pomagajo pri kmečkih delih. Na kmetiji živijo štiri generacije, skrbi tudi za nepokretno mamo. Zelo rada vzgaja sadike, obrezuje in cepi sadno drevje. Aktivna je v društvu podeželskih žena, prepeva v cerkvenem zboru, piše pesmi ...

KRANJ

Na ogled ekoloških kmetij in dobrih praks

Društvo Sorško polje je v sodelovanju z Lokalno akcijsko skupino Loškega pogorja, partnerji projekta Moj eko vrt in kmetijsko gozdarsko zbornico organiziralo pred kratkim ogled ekoloških kmetij in primerov dobre prakse prehranske in energetske samooskrbe v Beli krajini. Udeleženci ekscurzije so si ogledali tri kmetije: v Krasincu ekološko kmetijo Trdič, na kateri redijo živino, pridelujejo žita in se ukvarjajo s turizmom in prodajo mesa, v Rimu pri Adlešičih domačijo Ruztresen, kjer kmetijsko dejavnost – rejo krav in pridelavo lanu, iz katerega tkejo tudi blago, dopolnjujejo s turizmom, duhovnostjo in naravnim načinom zdravljenja, v Malinah pri Semiču pa še kmetijo Pecel, kjer redijo živino, oskrbujejo vinograd, sadovnjak in čebelnjak, se ogrevajo s sekanci in pridobivajo elektriko iz sončne elektrarne. Z izletniki je bila tudi Marija Kalan, specialistka za rastlinsko pridelavo v KGZ Kranj, ki je dejala, da je na Gorenjskem 197 ekoloških kmetij. Večina jih je v hribovskih predelih, verjetno pa jih bo v prihodnje več tudi na nižinskem območju, kjer se bodo zlasti na področjih z zalogami pitne vode zaostri pogoji za kmetovanje. **C. Z.**

Med ogledom ekoloških kmetij v Beli krajini

Peko pospešuje prodajo

Tržiško obutveno podjetje se bolj odločno podaja na zahodnoevropske trge, v Sloveniji in Srbiji pa vpeljuje model prodaje prek franšiznih prodajaln.

BOŠTJAN BOGATAJ

Tržič – »Proizvodnja v Peku teče z občasnimi prekinitvami, bistveno je, da imamo pripravljene kolekcije jesen-zima in pomlad-poletje ter se pripravljamo že na kolekcijo za prihodnjo jesen in zimo,« o poslovanju pravi predsednik uprave Slavko Despotović. Če je bil Peko še pred meseci na robu preživetja, je danes nekoliko bolje. Še vedno se pojavljajo vsakodnevne likvidnostne težave, vendar zaposleni z optimizmom gledajo na spremembe, ki bi lahko z nekaj sreče Peko v letu dni pripeljale do črnih števil.

Trudijo se in poravnava obveznosti, stanje se malenkostno izboljšuje. Tudi pri izplačilu plač, kjer so bile letos zamude pri izplačilu kar dveh plač, v torek pa so zaposleni dobili akontacijo za september, preostanek bo (skupaj s prispevki) nakazan do konca meseca. Veliko optimizma bo potrebnega tudi pri nastopu na bližnjem sejmu v italijanski Gardi, saj želijo prodajne poti oziroma tradicionalne trge z območja držav

Peko v Sloveniji ne bo prodajal lastnih trgovin, bo pa z zaposlenimi morda oblikoval franšizni odnos. / Foto: Gorazd Kavčič

nekdanje Jugoslavije razširiti na trge zahodne Evrope (Avstrija, Švica, Nemčija, Nizozemska in druge), kjer že imajo izkušnje in tudi dobro ime.

Večja sprememba se obeta z vpeljevanjem prodaje prek franšiznih prodajaln. »Dve smo že odprli, dve novi bomo v kratkem, hkrati smo uvedli tudi štiri regionalne pospeševalce prodaje,« o novi miselnosti, ki zapoveduje boljše prodajo in hkrati

nižje stroške oziroma ločitev maloprodajne mreže s proizvodno-razvojnimi delom Peka, pove predsednik uprave. Tako so v Ljubljani odprli outlet prodajalno, ki se je brez velike najave dobro prijela, prav kmalu bodo znova odprli vrata (prek franšize) tudi v BTC.

»Ena od možnosti je, da trgovine prevzamejo zaposleni, ki jih bodo tudi upravljali, v zameno pa bi se obvezali, da bi od nas odkupili

določeno število parov čevljev Peko. Ti seveda ne bodo več ekskluzivni na policah, čeprav bodo prodajalne še vedno nosile naše ime,« razloži Despotović. O možnosti prodaje trgovin, ki jih ima Peko sedaj v lasti, ne razmišlja, češ da gre za zdaj zgolj za ločitev poslovanja proizvodnje in trgovine ter maloprodaje. Zelo podobno naj bi oblikovali prodajo tudi v Srbiji, kjer je Despotović pred meseci Peko Beograd poslal v stečaj.

Pojasni tudi, da zmanjševanje števila zaposlenih ne bo rešilo Peka, z nekaj spremembami, torej boljše prodajo, zmanjševanjem zalog in tudi prodajo poslovno nepotrebnih nepremičnin pa bi lahko v letu dni že dosegli boljše poslovanje. »Sejati moramo naše ime, kvalitete in lepe usnjene čevlje, da bi lahko čez čas tudi želi,« je v trdo delo in optimizem za zrt Slavko Despotović.

Merkurju grozi stečaj?

BOŠTJAN BOGATAJ

Naklo – Čeprav naj bi Merkur letos posloval v skladu z načrti, naj bi komaj tri leta po izglasovanju prisilni poravnavi lastniki (banke upnice) in uprava ugotovili, da bo za normalno poslovanje v prihodnje nujen občuten odpis dolgov. Na naša vprašanja v zvezi s konverzijo terjatev, Merkur ima z naslova propadlega menedžerskega prevzema še vedno za okoli tristo milijonov evrov dolgov do bank, je predsednik uprave Blaž Pesjak le potrdil, da se pogovarja s ključnimi upniki o zmanjšanju zadolženosti: »Pogovori so še v teku, zato jih ne moremo komentirati.«

Kje se je zalomilo (prodaja je zagotovo manjša od načrtov tudi zaradi manjše potrošnje v Sloveniji) in do kdaj mora biti sklenjen dogovor, še ni znano. Znano pa je, da mora Merkur vsako leto prisilne poravnave ob koncu leta plačati okoli dvajset

milijonov evrov. V primeru neplačila zaveze iz prisilne poravnave ne bi bile izpolnjene, zato Merkurju grozi celo stečaj.

Če so likvidnostne težave v preteklih mesecih in letih reševali z konverzijo terjatev v višini nekaj deset in dobrih deset milijonov evrov, pa gre po poročanju Dnevnika tokrat za veliko večje število: kar 180 milijonov evrov naj bi banke pretvorile v kapital (in še za 40 milijonov finančnih naložb, zemljišč in praznih stavb), lizinske družbe naj bi prek spremenjenih pogodb za najem trgovskih centrov nase prevzele 50 milijonov evrov izgub. Skupaj torej 260 milijonov evrov, kar pomeni, da bi Merkurju s prek dva tisoč zaposlenimi ostalo do 50 milijonov evrov dolga. Le tolikšna vsota naj bi zagotavljala boljše založenost centrov, s tem večje prihodke in dobiček. Takšne, kot so obljubljeni v programu prestrukturiranja v prisilni poravnavi.

Med bankami so precejšnje razlike

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – V Zvezi potrošnikov Slovenije vsak mesec zberejo podatke o najpomembnejših nadomestilih, ki jih banke zaračunavajo strankam za poslovanje z bančnim računom. Najnovejša primerjava je pokazala, da je pri poslovanju na bančnem okencu med najcenejšo in najdražjo banko več kot 168 evrov razlike, pri spletnem poslovanju pa več kot 62 evrov. Kot

ob tem ugotavlja Boštjan Krisper, vodja oddelka financ pri Zvezi potrošnikov Slovenije, banke svojo ponudbo vse pogosteje oblikujejo v zapletene pakete. Čeprav zatrjujejo, da naj bi strankam s tem olajšale izbiro, pa naj bi dejansko otežile primerjavo ponudb in povišalo njihove stroške. »Potrošniki še čakajo na zares preprost paket, ki bo v zameno za plačilo ugodnega mesečnega nadomestila in brez dodatnih pogojev obsegal neomejeno

plačevanje obveznosti in dvig gotovine na bankomatih brez dodatnih stroškov,« dodaja Krisper.

V zvezi potrošnikov svetujejo potrošnikom, da naj glede nadomestil še naprej primerjajo banke med seboj, saj jim izbira najugodnejše lahko prinese precejšnji letni prihranek. Ker se stroški poslovanja pogosto spreminjajo, naj spremljajo tarife bank in svoje mesečne izpiske.

Kongres plemenitih kovin

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – »Že pet let smo v krizi in njenega konca še ni na vidiku. FED (Ameriška centralna banka) še naprej tiska denar kot nor, da bi iz krize rešil »Bogove denarja« oz. pet ali šest velikih bank z Wall Streeta, ki jim je finančna deregulacija v devetdesetih letih 20. stoletja dovolila, da je postala njihova bilanca stanja višja od BDP večine držav na svetu – torej so te banke preprosto prevelike, da bi jih pustili propasti,« ugotavlja William Engdahl,

eden najbolj popularnih in provokativnih analitikov, ki bo jutri, v soboto, na Ekonomski fakulteti v Ljubljani med najpomembnejšimi gosti na sedmem slovenskem kongresu plemenitih kovin in surovin z naslovom (S)preglejte spregledano. Na kongresu, ki ga organizira podjetje Elementum s sedežem v Šenčurju, bodo podelili nagrade študentom za najboljšo seminarsko nalogo z naslovom Vzroki za nastanek finančne krize, domači in tuji strokovnjaki pa bodo poskušali odgovoriti

na vprašanja, zakaj je zaradi vse daljše finančne nestabilnosti treba spremeniti tudi strategijo varčevanja, zakaj kriza še zdaleč ni končana, zakaj je monetarna zaščita danes pomembna še bolj kot kdajkoli prej ... Udeleženci kongresa bodo lahko prisluhnili tudi posnetemu pogovoru z Davidom Morganom, enim največjih svetovnih specialistov za trg naložbenega srebra, festival pa se bo končal s pogovorom o tem, kaj je bilo v preteklih letih spregledano, da se finančna kriza pogloblja.

Edino avtomobilsko zavarovanje, ki prinaša Pike

Obnova zavarovanja 1 EUR = 1 Pika

Prejmite najmanj 250 Pik

Novo zavarovanje DVOJNE PIKE

Več informacij na mercator.si in triglav.si

Živimo zdravo

»Imamo srečo, da živimo v zelenem okolju, ki pa ga moramo izkoristiti,« o projektu Živimo zdravo pravi Milan Čadež.

BOŠTJAN BOGATAJ

Gorenja vas – Pred desetletjem je Zavod za zdravstveno varstvo Kranj začel izvajati program Živimo zdravo in ga doslej uspešno izvedel v desetih občinah. »Prebivalce želimo spodbuditi k čim bolj zdravemu življenjskemu slogu in prevzemanju aktivne vloge posameznika v skrbi za lastno zdravje,« ob zagonu programa v občini Gorenja vas - Poljane pravi vodja programa Alenka Hribar.

Pripravili bodo deset delavnic, kjer se bodo udeleženci seznanili z boleznimi sodobnega časa in dejavniki tveganja, ki vodijo v razvoj teh bolezni. Poudarek bo na zdravi prehrani in gibanju, ki preprečuje razvoj bolezni srca in ožilja, debelosti, tudi raka. Pripravili bodo tudi demonstracijo priprave zdrave hrane, predstavili gojenje sadja in zelenjave na domačem vrtu, spregovorili o raku in njegovem zgodnjem odkrivanju. Vse dejavnosti so brezplačne.

»Vsak korak nazaj k naravi je zelo pomemben in ga pozdravljam,« o podpori projektu Živimo zdravo pravi župan Milan Čadež in nadaljuje:

»Ena glavnih nalog je ozaveščanje in usmerjanje naših občanov k zdravemu življenju. Imamo srečo, da živimo v zelenem okolju, ki pa ga moramo izkoristiti.« Že obisk na lani zarisanih kolesarskih poteh in že dlje znanih pohodniških poteh potrjuje, da v občini delujejo v pravi smeri.

V Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj sicer ugotavljajo, da je občina Gorenja vas - Poljane tako pri demografskih kot ekonomskih kazalcih med najboljšimi na Gorenjskem. Tudi odziv na program Svit za zgodnje odkrivanje raka je nad regijskim povprečjem, vendar so se za občino odločili, ker so prebivalci zaradi oddaljenosti Škofje Loke prikrajšani pri preventivnih programih s področja srčno-žilnih bolezni.

Tudi zato je dobro prisluhniti vabilu Marije Knafelj, lokalne koordinatorice programa, ki pravi, da mora za zdravje najprej poskrbeti vsak sam: »Povabimo prijatelje, pripeljimo sosedo, ponudimo prevoz. Bodimo skupaj vse torke do sredine decembra in naj nas družijo skrb za nas vse. Sodelujemo in oblikujemo zdrave in srečne soseske, vasi, svoje občine!«

Druga letina vina Bohinc

V Bohinju bodo letos pod vodstvom Krsta Tripiča iz hotela Tripič že drugič pripravili vino Bohinc.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – "Grozde smo zbrali šele sedaj, v petek pa ga bomo odpeljali h kletarju v Brežice. Kolikšen bo izplen in kakšna bo kvaliteta, bomo videli na martinovanju 9. novembra, ko ga bomo tudi poskusili," je povedal Krsto Tripič, znani hotelir in gostinec iz Bohinjske Bistrice. Pod Tripičevim idejnim vodstvom je lani namreč nastala prva letina vina Bohinc 2012, za katerega so grozde prispevali Bohinjci, ki gojijo vinski trto.

"Ideja se je porodila ob druženju. Gre za popolnoma amatersko pobudo. Lani smo zbrali okoli štiristo kilogramov grozdja, iz katerega je nastalo približno dvesto litrov vina, ki smo ga ustekleničili v steklenice po pol litra. Hitro je pošlo, saj smo ga med sabo razgrabili," je dejal Tripič, ki je prepričan, da to vino nikoli ne bo naprodaj. Zgodba o bohinjskem vinu je lani celo prerasla do pobude za priznanje bohinjskega vinorodnega okolišja. K

temu jih je spodbudil obisk vinarske inšpekcije, ki je reagirala na podlagi zakona o vinu; zmotila pa naj bi jo promocija vina Bohinc 2012. "Obisk inšpekcije, ki je prišla na podlagi prijave, nas je presenetil. Očitno se nas je nekdo ustrašil, a česa se boji, ne vemo," je dejal Tripič, ki meni, da gre v primeru vina Bohinc za zanimivo dodano vrednost bohinjskemu turizmu, saj v gorskem svetu Bohinja redkokdaj pričakuje domače vino. "V preteklosti je bilo očitno tu vinogradništvo že prisotno, saj je v Bohinju znan grič Vince. Hrib je zaraščen, izvora njegovega imena pa nihče ne zna pojasniti. Kaj pa vemo, kaj bo čez sto let?! Morda bo Bohinj res vinorodni okoliš." Da ideja o vinogradništvu na Gorenjskem ni iz trte zvitata, potrjujejo tudi zgodovinski zapisi. Iz teh se da ugotoviti, da je bilo na Gorenjskem že v srednjem veku kar nekaj vinogradov, na primer na grajskem hribu na Bledu, v okolici Škofje Loke in celo na Šmarjetni gori nad Kranjem.

Hišna imena kot živa kulturna dediščina

Na Gorenjskem že nekaj let poteka raziskovanje starih hišnih imen. Projekt, ki vključuje dvanajst občin zgornje in osrednje Gorenjske, se izteka, v vseh letih je zbranih 4200 imen, označenih že 2400 domačij.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Kranj – Prvi so se zbiranja starih hišnih imen lotili na Dovjem in v Mojstrani, leta 2009 pa so s tem začeli v Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske (RAGOR), kjer stara hišna imena po Gorenjskem zbirajo na enoten način. »Posvetovali smo se s strokovnjaki, predvsem etnologi in jezikoslovci, in poenotili merila, kaj staro hišno ime sploh je in kako ga zapišemo,« nam je povedal Klemen Klinar, ki se s tem evropsko podprtim projektom ukvarja v agenciji RAGOR. »Prvo merilo je, da je hišno ime staro več kot sedemdeset let, da ga uporabljajo že tri generacije in se je že uveljavilo kot hišno ime.«

Hišna imena so del žive kulturne dediščine, odražajo zgodovino določenega kraja, z njimi se ohranja tudi narečni govor, pa tudi ponos in pripadnost ljudi nekemu kraju. Omenjeni projekt, ki ga financira Evropska unija prek programa Leader ob sodelovanju Ministrstva za kmetijstvo in okolje ter sodelujočih občin, želi ohraniti to dediščino. Tako so zgolj

v zadnjem projektu Nomen Vulgare, ki je potekal od lani, zbrali dva tisoč starih hišnih imen, od leta 2009 pa že okoli 4200. Ob koncu izdajo tudi knjižice z naborem starih hišnih imen (po končanem letošnjem projektu jih bo že dva ducata), domačijam pa razdelijo tudi plošče z izpisanimi hišnimi imeni. »V letošnjem projektu smo označili že 1100 domačij, vseh skupaj že 2400. Naj ob tej priložnosti lastnike hiš s hišnimi imeni v letos obravnavanih naseljih znova povabimo, da še vedno lahko podajo soglasja za montažo brezplačnih tabel in z njimi opremijo svoje domačije,« dodaja Klemen Klinar, na katerega se lahko obrnejo tudi za vse druge s projektom povezane informacije. Dobijo ga na telefonski številki 04 581 34 16 ali na elektronskem naslovu klemen.klinar@ragor.si. Zbiranje starih hišnih imen je že končano v občini Žirovnica, sedaj pa je potekalo v občinah Bled, Bohinj, Cerklje, Gorje, Jesenice, Jezerško, Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica in Šenčur. Kot pove Klemen

Domačija Pri Škrbcu na Rodinah / Foto: Klemen Klinar

Klinar, je načinov zbiranja več. »Najprej v lokalnih medijih pozovemo ljudi k sodelovanju, potem gremo na teren in se pogovarjamo z domačini, sodelujemo tudi z lokalnimi društvi in drugimi viri, tudi z osnovnimi šolami, s slednjimi zlasti zato, da tudi otroci spoznajo pomen tovrstnega ohranjanja ljudskega izročila. Pogledali smo tudi v župnijske knjige in stare katastre.

Krona vsega pa je skupno srečanje z domačini, ko jim predstavimo projekt in gremo z njimi skozi vsa zbrana imena.«

Sogovornik pričakuje, da bo do sredine novembra zaživel tudi spletni leksikon hišnih imen (www.hi-snaimena.si). Akcija se bo prihodnje leto nadaljevala v vaseh, ki do sedaj še niso bile vključene, pridružuje se tudi občina Tržič.

Drobiž za znanje otrok

Na letališču Aerodrom Ljubljana so od torka naprej postavljene posebne nabirke, v katerih člani Rotary kluba Ljubljana in Rotary kluba Zgornji Brnik zbirajo sredstva za izobraževanje otrok iz socialno ogroženih družin.

JASNA PALADIN

Zgornji Brnik – Začetek novega šolskega leta in težave, s katerimi se sooča vse več socialno ogroženih družin s šoloobveznimi otroki, je spodbudil člane Rotary kluba Ljubljana in Rotary kluba Zgornji Brnik, da so združili moči in osnovali projekt Znanjem v svet.

V ta namen so v torek v sodelovanju z Aerodromom Ljubljana na brniškem letališču postavili štiri nabirke, v katere bodo letališki potniki lahko oddajali denar za izobraževanje otrok iz socialno ogroženih družin. »S tem in podobnimi projekti dokazujemo, da postajamo zrelejša družba ter da nam ni vseeno za socialne skupine, ki

potrebujejo našo pomoč. Še posebej izstopajo otroci, ki niso sami krivi, da se znajdejo v brezizhodnem položaju in na začetku novega šolskega leta ostanejo brez potrebščin. Želim si, da bo takšnih zgodb, tudi s pomočjo naše akcije, čim manj,« je ob slavnostnem začetku projekta povedal predsednik RC Zgornji Brnik Aleksander Bohinc in poudaril, da je postavitev nabirk na Aerodromu Ljubljana začetek trajne akcije zbiranja denarja za socialno ogrožene otroke. Nabirke bodo izpraznili po enem letu, zbrani denar pa s pomočjo Zveze prijateljev mladine predali otrokom, ki pomoč potrebujejo, in ga namenili za nakup učbenikov, plačilo štipendij in dodatno

Številni obiskovalci letališča, tudi člani obeh Rotary klubov, so že odprli svoje denarnice za pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin. / Foto: Matic Zorman

izobraževanje otrok. Kot so še sporočili iz obeh klubov, se je že ob postavitvi nabirk v

njih nabralo precej drobiža, želijo pa si, da bi se ga v letu dni nabralo čim več.

KO NAS OBIŠČE INŠPEKTOR

Kaj je dobro vedeti, ko nas obišče inšpektor? je bil naslov seminarja, ki je v začetku oktobra napolnil sejno sobo OOOZ Kranj. Inšpektorji so realnost vsakega podjetnika, poznavanje pravic in dolžnosti ob njihovem obisku pa pogosto pomanjkljivo. Nasveti nekdanjega inšpektorja mag. Milana Srne so bili zato zelo dobrodošli. **Str. 14**

MIZARSKA DELAVNICA ČISTA KOT LEKARNA

Takole šaljivo številni opišejo mizarsko delavnico Podoba In Boštjana in Mateje Podobnik v Kranju, a sama se še kako dobro zavedata, da sta prav red in čistoča glavna preventiva pred požari, ki mizarske obrate še posebej ogrožajo. **Str. 15**

Mesečna priloga Gorenjskega glasa za Območno obrtno-podjetniško zbornico Kranj

Kranjska obrt

OKTOBER 2013, ŠTEVILKA 5

Požar pride, ko ga najmanj pričakujemo

Oktober je mesec požarne varnosti z letošnjo osrednjo temo Začetni požar lahko pogasite sami. Pred požarom niso varni niti obrtniki, ki pa imajo zaradi svoje narave dela pogosto manj možnosti in časa razmišljati o obveznostih, ki izhajajo iz varstva pred požarom. Gasilci: najpomembnejša je preventiva.

Jasna Paladin

Kranj – Vseh požarov in izrednih dogodkov nikoli ne bomo mogli preprečiti, a kaj je tisto najpomembnejše, da obrtniki pri svojem delu ne bodo imeli neljubih opravkov z gasilci? Po odgovore smo se odpravili v Gasilsko-reševalno službo Kranj, kjer poleg reševanja v požarih in drugih izrednih dogodkih redno skrbi jo tudi za preventivo in izobraževanja s področja varstva pred požari.

»Najpomembnejši dejavnik, da obrtnika ne bodo nepričakovano obiskali gasilci, je preventiva. K bistveno manjši možnosti za nastanek požara pripomorejo urejenost delovnega okolja in čistoča ter neomejen dostop do električnih omarič, ki so velikokrat vzrok za začetni požar. Če so lahko dostopne in niso založene, bo možnost prenosa požara na okolico bistveno manjša. Drugi dejavnik preventive so ustrezni pregledi opreme in strojev, ki jih obrtnik uporablja pri delovnem procesu. Tretji pomemben dejavnik pa je, da obrtniki in njihovi sodelavci znajo uporabljati ročne gasilne aparate ter druge sisteme aktivne požarne zaščite. S tem se možnost izbruha večjega požara bistveno zmanjša, kajti zaposleni lahko sami pogasijo začetni požar, če do njega pride. Seveda pa je pogoj, da ima obrtnik zadostno število ustreznih gasilnih aparatov ter da so ti pregledani in v brezhibnem stanju. Gasilne aparate je potrebno pregledati vsakih 12 mesecev, nekatere pa na vsakih 24 mesecev, odvisno od proizvajalca. Požara kljub vsemu nikoli ne moremo odstotno preprečiti. Če ne drugače, do tega pripelje več različnih majhnih pomanjkljivosti, ki se združijo v en

Osnovno usposabljanje za varstvo pred požarom, ki je tudi za obrtnike in podjetnike obvezno, prinaša teoretično znanje o tem, kako požar preprečiti in kako ukrepati, če do požara pride, ter praktični preizkus gašenja z gasilnimi aparati. / Foto: Tina Dokl

velik problem. V tem primeru je odločilnega pomena hiter in zanesljiv sistem obveščanja gasilske enote,« nam je povedal Tomas Felkar, vodja preventive v Gasilsko-reševalni službi Kranj, zadolžen za izobraževanja na področju varstva pred požari, ki pri svojem delu opaža, da so možnosti požara v določenih panogah, kot sta lesno-predelovalna in avtomobilska industrija, večje, a se jih tudi tu s preventivo lahko primerno omeji. Kot še poudarja, je najpomembnejše zavedanje, da na možnost požara nikoli ne smemo pozabiti. »Pride takrat, ko ga najmanj pričakujemo, in tja, kjer se nam zdi, da zanj ni možnosti!«

Za ustrezno preventivo skrbi tudi nekaj zakonskih določil in predpisov, ki jih mora upoštevati prav vsak pravni subjekt. Pri varstvu pred požarom sta pomembna dva akta, in sicer Zakon o varstvu pred požarom in Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom. »Prvi pravni akt na splošno ureja področje varstva pred požarom in nalaga odgovornosti in obveznosti deloda-

jalcu, na kakšen način mora poskrbeti za ustrezno preventivo, da do požara ne pride. Drugi akt pa natančneje določa, na kakšen način morajo biti določbe prvega izpolnjene,« pravi Felkar in nam predstavi še najpomembnejši izvedbeni akt, ki ga mora izdelati prav vsak pravni subjekt – Požarni red. »To je dokument, ki ga določa Pravilnik o požarnem redu, v njem pa je opredeljenih 9 poglavij, med njimi zelo pomembno poglavje, ki opredeljuje organizacijo varstva pred požarom za konkreten pravni subjekt, se pravi za točno določen objekt in dejavnost v njem. To je dokument, ki ga mora izdelati vsak obrtnik. V tem dokumentu se obrtniku določijo tudi nekatere obveznosti usposabljanja zaposlenih pri njemu. Vsi zaposleni morajo biti poučeni za varstvo pred požarom. To usposabljanje mora biti izvedeno pred nastopom dela, ob premestitvi na drugo delovno mesto, ob spremembi tehnologije dela ali uvajanju nove tehnologije dela. Če pa v delovnem procesu ni sprememb, pa pravilnik govori o periodiki usposabljanja za

varstvo pred požarom. Ta je opredeljena v požarnem redu in je največkrat med 2 in 5 let.« Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom od leta 2011 opredeljuje tudi usposabljanje odgovornih oseb za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije je ter usposabljanje in preizkus usposobljenosti za gašenje usposobljenih oseb. »Predvsem drugo usposabljanje je zelo pomembno, kajti veliko požarov, ki izbruhnejo v delavnicah in podjetjih, je posledica neizvajanja požarne straže. Požarna straža pomeni nadzor nad izvajanjem vročih del v podjetju, kjer obstaja povečana nevarnost za nastanek požara in ta nadzor lahko izvajajo tudi zaposleni sami, če izračun ocene požarne ogroženosti za konkreten objekt ni 3 ali več oz. se v objektu ne more istočasno zbrati več kot 100 oseb. Požarno stražo pa lahko opravljajo takrat, ko imajo opravljeno usposabljanje in preizkus usposobljenosti za gašenje usposobljenih oseb,« še pravi v Gasilsko-reševalni službi Kranj.

Jubilejna priznanja članom

Na OOOZ Kranj so včeraj podelili jubilejna priznanja svojim članom, ki v letošnjem letu praznujejo 20., 30. ali 40. obletnico poslovanja.

Jasna Paladin

Kranj – Jubilejna priznanja, ki jih na Zbornici podeljujejo enkrat letno, je članom podelil predsednik OOOZ Kranj Ludvik Kavčič. Dvajsetletnico poslovanja letos praznujejo: steklar Martin Pernuš, s. p., tekstilno podjetje Saga, d. o. o., slaščičarstvo Marko Bidovec, s. p., avtomehanika Jelovčan, d. o. o., avtopralnica Rožman, d. o. o., Parketarstvo Pavlič, d. o. o., Janez Kern

iz podjetja Les Kern, d. o. o., in proizvodnja rezil in jedilnega pribora AG Gantar, d. o. o. Trideseto obletnico praznujejo: avtomehanika Srečko Žibert, s. p., slikopleskarstvo Andrej Lanišek, s. p., avtomehanika Janislav Podboršek, s. p., Pekarna Umnik, d. o. o., in gostinstvo Mirjana Grašič Šircelj, s. p. Posebno priznanje za 40. obletnico poslovanja pa sta prejela avtoprevoznik Aleksander Bizjak in kovinar Rudolf Plestenjak.

Letošnji jubilarji skupaj s predsednikom OOOZ Kranj Ludvikom Kavčičem / Foto: Tina Dokl

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj (krajše OOOZ Kranj)

C. Staneta Žagarja 37, 4000 Kranj
www.oookranj.com
E: info@oookranj.com

Kontakti:

T: - 04 2818 310
F: 04 2818 313
G: 031 605 037 in 031 731 210

Prodaja v spletnih trgovinah

Spletne trgovine po meri, brezplačne spletne trgovine ali svetovno razširjeni eBay – možnosti je veliko, za večji uspeh naše prodaje pa je dobro poznati prednosti in slabosti tovrstnega poslovanja.

Jasna Paladin

Kranj – Izkušnje s spletnimi trgovinami je s kranjskimi obrtniki – tokratnega seminarja so se večinoma udeležili mladi, predvsem dekleta – delil Gašper Bizjak, direktor podjetja bplanaet.

Kot je poudaril, je prodaja na nam najbližjem angleškem ali nemškem eBayu lepa priložnost za dvig našega poslovanja, a le, če smo usmerjeni zgolj na tuje tržišče, saj Slovenci pri tem spletnem velikanu kupujemo premalo. »Osebnih ali poslovnih računov na eBayu je odpreti precej enostavno, prav tako je preprosto plačevanje preko PayPal, ki je tu obvezen, a tudi varen in zelo razširjen način plačila. Zelo pomembno je, da izdelek pravilno prevedemo in izberemo pravo kategorijo. Pri časovnih okvirih prejema pošiljke raje dodajte dan več, kot dan premalo, prav tako pošiljke pošiljajte

podjetje,« je le nekaj nasvetov Gašperja Bizjaka. Med prednostmi eBaya je izpostavil večmilijonsko tržišče in s tem možnost izgradnje velike prodajne mreže, med slabostmi pa veliko konkurenčnost, stroške pošiljanja iz Slovenije ter prej omenjene provizije. »Prodajo morate spremljati dnevno. Obogateli verjetno ne boste, a lotite se, izgubiti nimate česa,« spodbuja Bizjak, na seminarju pa je zaradi velikega zanimanja posameznikov že padla pobuda, da bi OOOZ Kranj v okviru svojih možnosti za posamezne podjetnike, ki bi želeli prodajati preko eBaya, skušala zagotoviti kakšne skupinske popuste (npr. pri Pošti Slovenije). Če vam eBay ne ustreza in je vaša prodaja usmerjena na slovensko tržišče, lahko na spletu prodajate v nekaterih brezplačnih spletnih trgovinah ali pa izdelate spletno trgovino po meri. Prve so namenjene večinoma veleprodaji in posku-

Prodaja na eBayu je namenjena predvsem kupcem iz tujine, a predpogoj takšnega poslovanja je naše dobro poznavanje angleškega oziroma nemškega jezika, saj je dobra komunikacija s potencialnimi in dejanskimi kupci ključna. / Foto: Gorazd Kavčič

prednostno, držite se vseh zapisanih obljub in kupcem se zahvalite za njihovo plačilo, saj boste le tako dobili pozitivne komentarje, ki so v tej močni konkurenci tu ključni. Pri oblikovanju cene morate vedeti, da vam provizijo vzamejo eBay, PayPal in poštno

snim podjetjem, saj kupcem ne omogočajo najboljše uporabniške izkušnje. Prijetno uporabniško izkušnjo, preprosto uporabo in unikatno grafično obliko pa omogočajo spletne trgovine po meri, ki so namenjene predvsem podjetjem z dolgoročno vizijo.

Tečaji tujih jezikov

Vas zanima učenje italijanskega, nemškega ali ruskega jezika? Pridružite se udeležencem jezikovnih tečajev, ki potekajo na Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj. Namenjeni so tako članom kot nečlanom, saj so cene tečajev zelo ugodne, potekajo v prostorih zbornice, posamezna stopnja pa obsega 30 šolskih ur. Pokličite na telefonsko številko 04 2818 311 ali pošljite e-pošto na: kaja.erjavec@ozs.si.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj sporoča svojim članom in vsem obiskovalcem, da bodo z začetkom novembra svoje poslovne prostore v stavbi Podjetniškega centra iz 2. nadstropja preselili v 1. nadstropje.

Ko nas obišče inšpektor

Kaj je dobro vedeti, ko nas obišče inšpektor? je bil naslov seminarja, ki je v začetku oktobra napolnil sejno sobo OOOZ Kranj. Inšpektorji so realnost vsakega podjetnika, poznavanje pravic in dolžnosti ob njihovem obisku pa pogosto zelo pomanjkljivo. Nasveti nekdanjega inšpektorja mag. Milana Srne so bili zato zelo dobrodošli.

Jasna Paladin

Kranj – »Inšpekcijski pregled je za marsikoga zelo stresen dogodek, predvsem zaradi nepoznavanja poteka postopka in bojzani, da bo inšpektor odkril naše pomanjkljivosti in nepravilnosti. Misel, da inšpektor vedno kaj najde, se velikokrat potrdi in inšpektorji imajo izkušnje s tem, kdaj kdo kaj skriva in kdaj je do nepravilnosti prišlo nenamerno, a izkušnja bo boljše, če poznamo pristojnosti inšpektorjev ter pravice in dolžnosti zavezancev v postopku,« je zelo aktualno tematico načel mag. Milan Srna, nekdanji inšpektor z več kot dvajsetletnimi izkušnjami. V nadaljevanju predstavljamo le nekaj koristnih informacij s tega področja, ki je sicer zelo razvejano.

Inšpektorji, ki se ob obisku morajo predstaviti s službeno izkaznico in značko, imajo pri svojem delu pravico pregledati vse poslovne prostore, naprave, predmete, blago, poslovne knjige, pogodbe in druge dokumente v pisni ali elektronski obliki ter zaslišati stranke in pričevanja v postopku. Pridobijo lahko osebne in druge podatke iz uradnih evidenc, ki se nanašajo na zavezanca in ki so potrebni za izvedbo inšpekcijskega nadzora, brezplačno lahko vzamejo vzorce blaga in materialov za potrebe preiskav, fotografirajo osebe, prostore, objekte in druge predmete, zasežejo predmete in zavarujejo dokaze. Doku-

Eden od številnih brezplačnih seminarjev na OOOZ Kranj je bil tokrat namenjen zelo aktualni temi – inšpekcijskim nadzorom. / Foto: Tina Dokl

mentacijo, za katero obstaja utemeljen sum kršitve zakonov, lahko vzamejo za največ 15 dni, a le, če s tem ne ovirajo dejavnosti podjetja. Za vse odvzete morajo izdati potrdilo.

Obiščejo nas lahko brez najave, ne glede na delovni čas, po potrebi tudi ob pomoči policije, v stanovanjske prostore pa brez odločbe pristojnega sodišča ne smejo. A največkrat se inšpektorji najavijo, četudi le nekaj ur prej, predvsem zato, da jih pričaka odgovorna oseba oz. nekdo, ki bo znal odgovoriti na inšpektorjeva vprašanja. Če se kot podjetniki za to ne čutimo dovolj usposobljene, imamo

pravico do pooblaščenca ali zakonitega zastopnika, ki bo prisoten ob inšpekcijskem pregledu, a le če inšpektor s posebnim sklepom ne omeni, da prisotnost ovira pregled. Nadzor pa inšpektor lahko opravi tudi brez vaše prisotnosti, zato se izogibajte neizplača. Če ne gre za nujne in neodložljive ukrepe, inšpektor pred izdajo odločbe pošlje zavezancu zapisnik in ga pozove, da se v roku, ki ne sme biti krajši od 48 ur, pisno ali ustno izjavi o ugotovljenih dejstvih in okoliščinah. Ugotovitve na izdani odločbi morajo biti takšne, kot na zapisniku. Pa še to – če inšpektor pri opravljanju svojih nalog

naleti na nepravilnosti s področja, ki je v pristojnosti drugega inšpektorata, to sporoči pristojni inšpekciji. Nekaj nasvetov je udeležencem seminarja namenila tudi Tamara Mohorič, nekdanja uslužbenka davčne inšpekcije. Poudarila je, da davčni inšpektorji svoj prihod običajno napovedo, a to ne velja za podjetja in poslovalnice, ki večinoma poslujejo z gotovino. Predstavila je tudi zelo koristen, a premalo poznan institut samoprijave, ki ob pravočasni prijavi zavezancu nalaga popolnoma obveznost, a ga obvaruje pred globo, ki bi ga sicer doletela ob odločbi inšpekcije.

Prenos družinskega podjetja

Prehod v drugo generacijo naj bi po statistiki preživela zgolj tretjina podjetij in to predvsem zato, ker večina na prenos na naslednike začne razmišljati prepozno, bolj kot strateškim vidikom prenosa pa se posvečajo le davčnim.

Jasna Paladin

Kranj – O pravnih, davčnih in predvsem strateških vidikih prenosa družinskega podjetja ter ostalih vprašanjih tega zelo kompleksnega področja je kranjskim obrtnikom tokrat predaval svetovalec Uroš Kavš. Kot je uvodoma dejal, bi si želel še več poslušalcev, a odziv kranjskih obrtnikov zgolj odraža splošno stanje na tem področju – številni obrtniki o prenosu podjetja, procesu, ki bi s tem moral biti povezan, ter vseh posledicah začne razmišljati prepozno ali pa se stvari lotijo preveč površno. Pri obrtnikih in podjetnikih, ki svoj posel tesno povezujejo z družino in zasebnim življenjem,

so stvari povezane tudi s čustvi, ti pa ob prenosu podjetja pogosto vodijo v konflikte med družinskimi člani. »Zaradi pokojninske reforme bi številni prenos podjetja radi izpeljali na hitro, a tu gre za proces, ki mora biti dobro premišljen. Pogosto je davčni (tehnični) prenos izpeljan brezhibno, v družini pa nastane razkol, ki si ga nihče ne želi. Vsak ustanovitelj se zato mora vprašati, kakšna so pričakovanja prevzemnika in cele družine, predvsem pa potomcev, ne gre siliti v prevzem, če ti za to niso motivirani,« je med drugim povedal Uroš Kavš in poudaril, da strateški prenos zaje- ma načrtovanje strategije za

podjetje in družino, načrtovanje nasledstva in šele nato načrtovanje prenosa z davčnega vidika. Kakšne so torej možnosti podjetnika, ki bo s 1. januarjem 2014 izpolnil pogoje za upokojitve? Lahko preneha opravljati svojo dejavnost, lahko se odloči za možnost 50-50 (prejema zgolj polovico pokojnine in še naprej opravlja delo), dejavnost prenese na naslednika ali s. p. preoblikuje v d. o. o. Svoje podjetje na družinskega člana lahko prenese kadarkoli, na katero koli drugo osebo pa zgolj ob upokojitvi, trajni invalidnosti ali smrti. Svoj s. p. lahko prenese na nov s. p. svojega naslednika, če je nasledni-

kov več, dejavnost prenese na d. o. o.. Kakšne pa so možnosti za tiste, ki se kljub upokojitvi svojemu delu ne bi radi odpovedali, a prav tako ne svoji pokojnini? Lahko ostanejo lastniki podjetja ali prokuristi, direktorji pa ne (prav tako pogodba o prokurir prepoveduje opravljanje dela v delavnici). Kljub upokojitvi lahko delajo do 60 ur mesečno in so za to plačani, a bodo od prejetega plačila državi plačali kar 80 odstotkov davka. Lahko pa pomagajo tudi brezplačno, a morajo za vse omenjene oblike dela imeti sklenjeno primerno pogodbo, kar inšpektorji v zadnjem času še posebej preverjajo.

Mizarska delavnica, čista kot lekarna

Takole šaljivo številni opišejo mizarsko delavnico Podoba In Boštjana in Mateje Podobnik v Kranju, a sama se še kako dobro zavedata, da sta prav red in čistoča glavna preventiva pred požari, ki mizarske obrate še posebej ogrožajo.

Jasna Paladin

Kranj – Petintridesetletni Boštjan Podobnik iz Šenčurja se je v mizarskem poslu prvič začel preizkušati kot vajenec v okviru prakse na srednji lesni šoli v Kranju. Po končani šoli se je zaposlil v večjem mizarskem obratu, kjer je dokončno odkril svoje veselje do lesa in mizarskih del, a po osmih letih je začutil željo po spremembi.

»Že takrat sem za mizarsko orodje vse večkrat poprijel v svojem prostem času doma in tako je tudi vzniknila želja, da bi odprl svoje podjetje. Do nadaljnega šolanja mi ni bilo, saj sem vedno raje kot učenje imel delo. Želel sem si sam odločiti o nekaterih stvareh, poiskati svoje stranke, prepričan sem bil, da nekatere stvari lahko naredim bolje, a kot zaposlen v drugem podjetju na to nisem imel vpliva. Začel sem povsem z ničle, brez strojev in prostora, a z združenimi močmi in vizijo, z veliko idejami in tudi že s strankami (saj se je glas o mojem delu širil od ust do ust) sem imel vedno več dela in ustanovitev lastnega podjetja je bila tako logična posledica vsega.« se svojih samostojnih poslovnih začetkov spominja Boštjan Podobnik, ki mu pri vodenju že vseskozi pomaga žena Mateja. Pred šestimi leti sta tako skupaj odprla svoje podjetje Podoba In (sestavljanka iz priimka Podobnik in besede Interior, s katero sta želela ponazoriti sodobno in skrbno izdelano pohištvo) in uredila sodobno mizarsko delavnico v prostorih nekdanje Planike na Savski Loki v Kranju. Pol leta je Boštjan v proizvodnji delal sam, nato pa postopoma zaposlil še tri sodelavce. Skupaj izdelujejo različno pohištvo po meri za zasebne naročnike in

Boštjan in Mateja Podobnik v domači kuhinji, ki je tako kot številne druge nastala v njihovi mizarski delavnici. / Foto: Gorazd Kavčič

podjetja, od kopalnic, spalnic, dnevnih sob in kuhinj, do vrat, predsob in različnih zaključnih elementov. A njihova mizarska delavnica, ki se razteza na 480 kvadratnih metrih, je vse prej kot običajna, če ne drugega, je neverjetno čista. Je tako le, ko pričakujejo obisk? »Ne, ne, pri nas je vedno tako. Običajno so mizarske delavnice res take, da človek komaj kam stopi, povsod je polno ostankov, kupov materiala, vse stene so zalozene in tudi to je stvar, ki bi jo pri prejšnjih delodajalcih spremenil. Sam imam rad vse urejeno, zato me številni zbadajo, da imam mizarsko delavnico čisto kot lekarna.« nam smeje razložiti Boštjan. Zaveda se, da sta red in čistoča na delovnem mestu glavna preventiva, da ne pride do požara ali drugih nesreč, a previdnost ni nikoli odveč. Ne nazadnje so tla v delavnici obložena s parketom, sodobni stroji (v delavnici uporabljajo računalniški stroj za razred plošč, robno lepilko, brusilko, mozničarko, formatno

žago, prešo, rezkar, robno brusilko, tračno brusilko in stroj za spajanje furnirja) so polni elektronike, v sklopu delavnice imajo tudi lakirnico z vnetljivimi tekočinami in lesa kljub redu ne manjka. Kako torej skrbijo za požarno varnost? »Žaganje in ves prah, ki nastane pri brušenju, sproti odvajamo z ventilacijo, ki ima samogajenje, kar pomeni, da bi se vgrajena kapsula z vodo ob narasli vročini sprožila sama od sebe. Ko končamo z delom, izklopimo glavno električno stikalo, tako da elektrike brez nadzora v delavnici ni. Povsod po delavnici so nameščeni gasilni aparati, ki jih vsi zaposleni znamo uporabljati, v neposredni bližini je tudi hidrant. Ker z masivnim lesom delamo manj, zalog hlovovine, kar je najbolj kritično, nimamo, tudi ne večjih zalog furnirja, iverala in mediapan plošč ne, saj vse naročamo sproti. Seveda skrbimo tudi za redno izobraževanje s področja varstva pri delu in požarne varnosti, naš sodelavec An-

drej je tudi gasilec, tako da smo na tem področju kar usposobljeni. Res pa je, da včasih o tem premalo razmišljamo in to ni prav. Vsi smo verjetno taki, da na kaj pomislimo šele, ko do nesreče že pride.« pravi Boštjan in doda, da kljub temu, da so mizarske delavnice najbolj ogrožene pred požari, sam primera, da bi zago-relo pri kakšnem mizarju, ne pozna, ugotavlja pa, da jih vse preveč pri svojem delu kadi, s čimer res po nepotrebnem izzivajo usodo.

S požari v podjetju Podoba In k sreči torej nimajo slabih izkušenj, zato lahko še naprej v miru načrtujejo svoje delo. »Povpraševanja in dela je dovolj, pri plačilih se skušamo zaščititi z avanssi, tako da stokali – kljub temu, da je večina danes tako črnogledih, ne bomo. Pridni in kvalitetni imamo delo.« zaključí Boštjan Podobnik, ki s svojo natančnostjo, občutkom za estetiko in sodobnim stilom navdušuje predvsem kupce svoje generacije.

V Podobi In s sodobnimi stroji, natančnostjo in posebnim občutkom za estetiko izdelujejo vse vrste pohištva. / Foto: Gorazd Kavčič

Boštjan Podobnik prisega na red in čistočo, saj je to glavna preventiva, da v delavnici ne pride do požara. / Foto: Gorazd Kavčič

Intelektualna lastnina

V zadnjem času se podjetniki čedalje bolj pogosto odločajo za registracijo znamk, patentov ali drugih oblik industrijske lastnine. Ključno vprašanje, ki naj bi si ga postavilo vsako podjetje, pa je, kaj bo s tem pridobilo.

Tadej Černivec

Kranj – Z registracijo znamke, modela, patenta, geografske označbe ali dodatnega varstvenega certifikata pridobite pravno zaščito za vaše pravice. Toda kdo bo za vas te pravice uveljavljal oz. ali imate pripravljeno strategijo, kaj storiti, ko odkrijete koga, ki vam te pravice krši? Ali obratno, zamislite si, da nekdo odkrije, da ste vi tisti, ki (vede ali nevede) krši tujo intelektualno lastnino.

Vzemimo za primer frizerski salon, ki strankam poleg striženja ponuja še različne storitve na področju kozmetike. V oglaševanje naših storitev smo vložili nekaj tisoč evrov, kar nam je omogočilo normalno poslovanje in pridobitev stalnih strank. Nato eden izmed nekdanjih zaposlenih odpre novo podjetje z identičnimi ali rahlo izboljšanimi storitvami in mu v zelo kratkem času uspe »ukrasti« nekatere naše stranke. Take in podobne situacije so največkrat posledica neučinkovitega upravljanja z intelektualno lastnino. V nadaljevanju si pogledimo aktivnosti, ki veljajo za ključne, ko govorimo o upravljanju z intelektualno lastnino:

Pravočasno prepoznajte svo intelektualno lastnino v podjetju – industrijsko lastnino (znamke, modeli, patenti in geografske označbe), avtorske in sorodne pravice (literarna dela, avdio-vizualna dela), mehke oblike intelektualne lastnine (seznam dobaviteljev, baze strank, znanja zaposlenih ...). Pri-

poročljivo je, da tovrstno analizo (IP Audit) izvajamo vsaj enkrat letno oz. vsakokrat, ko imate za trg pripravljen nov izdelek/storitev. V primeru, da se odločite za najem strokovnjaka, predhodno zahtevajte pogodbo o nerazkrivanju podatkov (NDA).

Določite obseg zaščite in višino sredstev, ki jih boste namenili za upravljanje vaše intelektualne lastnine (prepoznavanje, zaščita, upravljanje in komercializacija intelektualne lastnine).

Pred zagonom novega izdelka/storitve **preverite vašo svobodo delovanja** – ta nam pove, ali izdelek/storitev oz. njeni sestavni deli kršijo obstoječe registrirane pravice intelektualne lastnine tretjih oseb. Analiza svobode delovanja se izdeluje za določeno geografsko območje (npr. Slovenijo) v določenem času.

Ovrednotite vašo intelektualno lastnino – ne glede na to, ali nameravate odpreti frizerski salon ali prodajati visoko-tehnološke izdelke, v vsakem podjetju je moč najti intelektualno lastnino, ki jo lahko prodajate, oddajate, uporabite kot del garancije za zavarovanje kredita oz. jo na tak ali drugačen način komercialno izkoristite.

Poiščite strokovnjaka za upravljanje z intelektualno lastnino. Vsak podjetnik ve, da je čas denar in da je dostopnost do ustreznih informacij ključnega pomena za morebiten uspeh ali neuspeh. Usposobljenega strokovnjaka za to lahko dobite že za nekaj sto evrov.

Certifikat za nadzor gospodarjenja v gozdovih

V prostorih Območne obrtno-podjetniške zbornice Kranj bodo v četrtek, 24. oktobra, ob 10. uri organizirali brezplačno predavanje o pridobitvi certifikatov FSC in PEFC glede nadzora gospodarjenja v gozdovih s sistemom sledljivosti izvora lesa od poseka do končnega uporabnika. Podjetje s certifikatom obdrži in si izboljša dostop na tržišče, dvigne dodano vrednost izdelkom, sledi trajnostnemu razvoju in poveča vrednost blagovne znamke. Seminar je namenjen vsem, ki se ukvarjajo z lesenimi ali papirnimi izdelki. Predavala bosta mag. Mirko Krajner in Božidar Prislan. Prijave sprejemajo na telefonski številki 04 2818 310 ali e-naslovu: kaja.erjavec@ozs.si.

Obisk tržnega inšpektorja

Na Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj že sprejemajo prijave za brezplačni seminar **Obisk tržnega inšpektorja na terenu**, ki ga bodo pripravili v začetku novembra. Zanimirani bodo o točnem terminu še obveščeni, zato se prijavite na telefonski številki 04 2818 310 ali elektronskem naslovu: kaja.erjavec@ozs.si.

VI SPRAŠUJETE, NAŠI STROKOVNJAKI ODGOVARJAJO

Gradnja poslovnega objekta (1)

Mag. Mateja Likozar Rogelj, odvetnica

Podjetnik je lastnik proizvodno-skladiščnega objekta »A« s trgovino in pisarnami, ki je zgrajen na podlagi pravno močnega gradbenega dovoljenja ter ima zanj pridobljeno pravno močno uporabno dovoljenje. Na istem zemljišču ima podjetnik namen zgraditi še objekt »B«, glede katerega upravni postopek še ni sprožen. Za izgradnjo objektov, last podjetnika, je občina sprejela občinski podrobni prostorski načrt (v nadaljevanju OPPN), kasneje pa za celotno območje občine še občinski pro-

storski načrt (OPN). Ustavno sodišče je s svojo odločbo odpravilo OPN, zato podjetnika zanima:

Kakšna je pravna usoda pravno močnih upravnih dovoljenj in objekta »A«?

Kakšne so pravno veljavne možnosti izgradnje objekta »B«, predvsem z upoštevanjem dejstva, je da Ustavno sodišče RS s svojo odločbo odpravilo OPN, ki se nanaša na širitev poselitvenega območja in na spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč, ki so navedena v odločbi ustavnega sodišča, med katerimi je tudi zemljišče, last podjetnika.

Ad 1.)

Podjetnik je za objekt »A« pridobil vsa potrebna upravna dovoljenja, da se objekt, ki je bil zgrajen na podlagi gradbenega dovoljenja in dan v uporabo na podlagi uporabnega dovoljenja, danes uporablja skladno z namenom njegove uporabe, torej za proizvodno-skladiščne namene.

Za gradnjo na območju, kjer leži nepremičnina, last podjetnika, velja OPPN.

V pravno močne odločitve je zaradi pravne varnosti mogoče poseči samo izjemoma, torej samo tedaj, če v zakonu za to obstojijo taksativno navedeni potrebni pogoji. Instituti, ki lahko posežejo v pravno močne odločitve, so v Zakonu o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) taksativno navedeni. Vsi instituti izrednih pravnih sredstev, ki pomenijo lahko poseg v pravno močno odločitev, so vezani na rok in potek roka pomeni nemožnost sprožitve kakršnegakoli postopka. Edino izredno pravno sredstvo, s katerim je mogoče poseči v pravno močni upravni akt in ki ni vezano na rok, je ničnost, vendar le, če so za to podani taksativno navedeni ničnostni razlogi, in sicer se lahko za nično izreče odločba:

a) ki je bila izdana v upravnem postopku v zadevi iz sodne pristojnosti ali v stva-

ri, v kateri sploh ni mogoče odločiti v upravnem postopku;

b) ki bi s svojo izvršitvijo lahko povzročila kakšno dejanje, ki je kaznivo po kazenskem zakonu;

c) ki je sploh ni mogoče izvršiti;

d) ki jo je izdal organ brez zahteve stranke, pa stranka pozneje ni izrecno ali molče v to privolila;

e) ki je bila izdana kot posledica prisiljenja, izsiljevanja, posebnega primera izsiljevanja, pritiska, ali drugega nedovoljenega dejanja;

f) v kateri je taka nepravilnost, ki je po kakšni posebni zakonski določbi razlog za ničnost. Če torej obstoji katerekoli zgoraj taksativno navedeni ničnostni razlog, je odločbo mogoče izreči za nično, sicer ne. V konkretnem primeru, glede na obstoječe stanje uporabe objekta od pravno močnosti uporabnega dovoljenja oz. predhodno izvedenega poskusnega obratovanja dalje, ni možnosti, da bi se poseglo v

usodo pravno močnega akta. Pravno močnost sanira vse pravne in dejanske napake, kar pomeni, da taka odločitev nudi pravno varnost. Tudi Ustava RS določa, da pravnih razmerij, urejenih s pravno močno odločbo državnega organa, ni mogoče odpraviti, razveljaviti ali spremeniti in da so izjeme dopustne le v primerih in po postopku, določenem z zakonom. Ustava Republike Slovenije torej zagotavlja nespremenljivost pravnih razmerij, urejenih s posamičnimi ali sodnimi akti. Namen nespremenljivosti pravno močnih posamičnih aktov v sodobnem pravu ni več gola prepoved ponovnega odločanja o že odločenem, pač pa predvsem varstvo pridobljenih pravic, ki jih mora varovati pravna

država. Kadar pa priznane pravice in naložene obveznosti presegajo meje družbene tolerantnosti in pravne sprejemljivosti, je treba oceniti, ali niso tiste vrednote, v katere pravno močna odločba nezakonito posega, večje od teh, ki jih pravno močna odločba varuje. Tedaj zakon dopušča poseganje v pravno močno odločbo, seveda v omejenih, taksativno naštetih razlogih, navedenih v posameznem izrednem pravnem sredstvu. Ustava torej zagotavlja varstvo pridobljenih pravic, ki jih mora varovati pravna država. Iz navedenega zaključujem, da je pravna narava objekta »A« zakonita.

(Nadaljevanje odgovora v prihodnji številki)

Imate vprašanje za naše strokovnjake? Pošljite nam ga na info@oozkranj.com ali pokličite 04 2818 310.

STALNA PRILOGA KRANJSKA OBRT

Gorenjski glas v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico Kranj predvidoma enkrat na mesec pripravlja prilogo Kranjska obrt, katere namen je povezati obrtnike in podjetnike z Gorenjskega ter širšo javnost obvestiti o vaših dejavnostih.

Gorenjski glas je osrednji gorenjski časopis, ki ga zaradi jutranje dostave do 7. ure več kot 80 odstotkov naročnikov bere že ob prvi jutranji kavici. Pomemben podatek je tudi branost časopisa, saj je Gorenjskemu glasu lani v Nacionalni raziskavi branosti kot edinemu tiskanemu mediju v Sloveniji branost narasla in je ob prvem polletju znašala 62.000 bralcev, v drugem polletju pa 58.000 bralcev. To pomeni, da Gorenjski glas bere že vsak tretji prebivalec Gorenjske, na kar smo resnično ponosni.

Ker želimo, da bi tudi vi postali naši naročniki, smo za vas, spoštovani obrtniki in podjetniki, pripravili posebno ponudbo. Če se boste odločili za letno naročnino, ki od oktobra do konca leta znaša 45,90 EUR, vam v višini tega zneska na zadnji strani nove priloge Kranjska obrt objavimo še vaše oglase (vizitko).

Izkoristite priložnost in se naročite na Gorenjski glas, ki vas bo o vseh pomembnih dogodkih in ljudeh z Gorenjskega obveščal vsak torek in petek.

Za več informacij in naročnino pokličite na telefonsko številko 04/201 42 41 ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Naročilnica

Ime in priimek / naziv podjetja:

Naslov:

Telefon:

Datum:

Naročilnico pošljite na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj

Lokalna novica je kraljica

Gorenjski Glas

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Se bo kamniška majolika dvignila iz pepela?

Mineva že peto leto, odkar so v Kamniku nehali izdelovati tako znane in priljubljene majolike. Slikarjev, ki še obvladajo podglazurne poslikave in značilno kamniško motiviko, je manj kot prstov ene roke, da pa se znanje le ne bi pozabilo, si prizadeva tudi Irena Radej, ki je majolike ustvarjala kar 32 let. Pred dnevi je tako predstavila svojo knjigo, prvo tovrstno pri nas.

JASNA PALADIN

Kamnik – Knjiga Poezija čopiča, ki govori o podglazurni poslikavi in kamniški keramiki, je nastajala leto dni, gre pa za prvo knjigo, ki podrobno govori o določeni tehniki v keramiki. »Večina knjig zaobjame vse procese, pri tem pa se izgubijo dragoceni drobni podatki o kakšni tehniki. Ker pa sem bila sama kar 32 let vpeta v zgodbo kamniške keramike, sem velik poudarek namenila tudi temu. Kljub 153-letni tradiciji zapisov o keramičnem ustvarjanju v Kamniku skorajda ni. S to knjigo sem želela doseči, da se ohrani zapis o našem delu, da se ohranijo osnove o podglazurnem slikanju, ki smo ga uporabljali v kamniški delavnici. Glede na to, da je delavnica zaprta že peto leto, je obstajala bojazen, da se to znanje pozabi. To sem želela preprečiti, hkrati pa koga navdušiti za to lepo delo.« pravi Kamničanka Irena Radej, ki se je specifičnih poslikav, tako značilnih za kamniške majolike in drugo keramiko, naučila že kot mlada štipendistka podjetja Eti, v katerem je ustvarjala vse do zaprtja.

In katere so značilnosti podglazurnih poslikav in kamniške keramike?

Irena Radej pri poslikavi kamniške majolike

»Značilnost je uporaba pigmentov – kovinskih oksidov – na enkrat žganem keramičnem izdelku, ki mu rečemo biskvit. Ko je izdelek poslikan, ga namočimo še v glazuro in ponovno žgemo. S tem fiksiramo pigmente na črepinjo in jo zaščitimo pred zunanjimi vplivi, izdelek dobi lep sijaj. Za kamniško delavnico je značilna kamniška majolika, poslikana z motivom grba na sredini in zaključena s pavi ali barokom. Značilen za kamniško delavnico je tudi rumeno rjav rob izdelka in prekrivanje tudi petih barv. Tega smo se držali pri poslikavi

etnoloških izdelkov, pri bolj splošnih oblikah izdelkov pa smo si dovolili malo več svobode, seveda pa nismo zanemarili druge značilnosti kamniške keramike – to je keramične poteze. Keramična poteza je čista, gladka in je nikoli ne popravljamo,« pravi Irena Radej, ki svoje znanje rada prenaša tudi na številnih delavnicah in dogodkih, pri čemer pa opaža, da je večina, ki se sreča s tovrstnimi poslikavami, sprva navdušena, nato pa razočarana. Potrebni so namreč več mesecev, če ne celo let vaje, da so poslikave podobne tistim, kakršne predstavlja v knjigi.

»Ob zaprtju delavnice sem se povezala z Medobčinskim muzejem Kamnik. Z Zoro Torkar sva naredili pregled in vse, kar je muzej lahko sprejel, smo oddali v muzej. Tako je bil v muzej odpeljan lesen kolovrat za oblikovanje biskvita, celotno delovno mesto slikarja, predvsem pa so v muzeju dragocene predloge, ki jih je v kamniško delavnico nosil Božo Račič. Treba je vedeti, da tudi v sami delavnici in tovarni niso imeli nobenega arhiva. Leta 1978, ko sem prišla v službo, so imeli samo vzorce, ki so bili večini poškodovani in so zato ostali v podjetju. Kot bi ne bilo nobene zgodovine! Ima pa praktično vsaka hiša v Kamniku kak naš izdelek. Veliko ljudi govori, da je treba kamniško majoliko ohraniti, jo obuditi in podobno, vendar nihče ničesar ne stori. Tudi jaz nimam možnosti za izdelavo keramike doma, zato pa sem imela možnost napisati to knjigo in tako poskusiti ohraniti del identitete vsega slovenskega naroda, saj lahko brez skromnosti rečem, da je bila kamniška majolika velikokrat ambasador Slovenije. Mislim, da ni celine, kjer bi se ne dalo najti naše majolike. Ali jih bomo v Kamniku še kdaj izdelovali – ne vem,« pravi ena najglasnejših pobudnic

Majolika v Kamniku ne izdelujejo več, kljub številnim pobudam za oživetje proizvodnje.

Za podglazurno slikanje so značilne tudi gladke poteze, ki jih slikarji nikoli ne popravljajo.

ohranitve tovrstne kulturne dediščine in sklene svoje razmišljanje: »Mislim, da je moje delo z izdajo knjige

zaokroženo. Čas bo pokazal, ali se bo majolika dvignila iz pepela v Kamniku ali pa kje drugje v Sloveniji.«

Od petka do petka

Podjetniki z novo stranko, Rdeči križ zbira za hrano, prijeli tihotapce droge ... **Stran 18**

Pogovor

Damijan Močnik iz Cerkelj ljubezen do glasbe prenaša na mlade. **Stran 20**

Zanimivosti

Se počutite kot graščak? »Ne,« odvrne Matjaž Mauser, lastnik dupljanske graščine. **Stran 21**

Od petka do petka

Potrebne podpise za interpelacijo ministra Gregorja Viranta (na sliki) bodo poleg poslancev N.Si zagotovili še poslanci SLS. / Foto: arhiv GG

Rdeči križ Slovenije bo do 31. decembra zbiral sredstva za prehranske pakete pomoči. / Foto: Tina Dokl

Direktor Uprave kriminalistične policije Marjan Fank je predstavil nekaj podrobnosti o zadnjem prijettju mednarodnih tihotapcev droge. / Foto: GPU

Podjetniki z novo stranko

V Velikih Laščah so ustanovili Liberalno-gospodarsko stranko, ki se bo posvečala pomoči gospodarstvu. Rdeči križ Slovenije po drugi strani zbira sredstva za pomoč najrevnejšim.

SIMON ŠUBIC

Podjetniki ustanovili svojo stranko

Zadnjo soboto so v Velikih Laščah podjetniki in gospodarstveniki ustanovili Liberalno-gospodarsko stranko (LGS), za predsednika stranke pa izvolili Alojza Kovšco, sicer državnega svetnika, ki je v preteklosti kratek čas vodil tudi Obrtno zbornico Slovenije. Kot je dejal, so temeljne vrednote njihove stranke svobodna, pravna in pravična država, zasebna lastnina in svobodna podjetniška pobuda. Stranka bo v svojem programu dajala prednost predvsem urejanju zakonodaje na področju gospodarstva, zavzemali se bodo za človekove pravice, spoštovanje in dosledno izvajanje ustave in zakonov, za uveljavljanje načel pravične in pravne države ter za socialno pravično državo, poudarjali pa bodo tudi domoljubje in omiko, je napovedal. Po besedah Kovšce je stranka nastala iz gospodarstva z namenom, da v kritičnem času gospodarstvu tudi pomaga, nasprotuje pa stereotipnemu razvrščanju na leve in desne. Seveda se na naslednjih volitvah prebili v državni zbor. Kovšca je sicer ta teden med obravnavo vladnega predloga proračunov za 2014 in 2015 v državnem svetu, ki proračunov kot ne-reálnih ni podprl, vladi narvrgel: »Lahko dvigate davke,

kolikor hočete, ampak mi jih nimamo od kje plačati.«

Dovolj podpisov za interpelacijo

Opozicijska NSi je le uspela zbrati dovolj podpisov za interpelacijo notranjega ministra Gregorja Viranta. Predsednica stranke Ljudmila Novak je namreč v sredo sporočila, da bodo potrebne podpise prispevali poslanci SLS, zato bo interpelacija vložena še ta teden. Največja opozicijska stranka SDS je s podporo omahovala in N.Si predlagala dopolnitev interpelacije, včeraj pa je sporočila, da bodo podpise dodali tudi njeni poslanci. V Novi Sloveniji so sicer iz predloga interpelacije umaknili očitka glede izbrisanih in kadrovanja, še vedno pa ministru očitajo poskus ogrožanja sistema lokalne samouprave, podpis dveh »za državo škodljivih dokumentov, ki nimata zakonske podlage« – stavkovnega sporazuma ter dogovora o dodatnih ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju. Razčistiti želijo tudi do zdaj nepojasnjene okoliščine in sum korupcije pri posebnem popustu za letalske vozovnice slovenskega letalskega prevoznika Adria Airways, ki je v državni lasti. Predsednik SLS Franc Bogovič je podporo interpelaciji obrazložil s stališčem stranke, da Virant škoduje delovanju in življenju na podeželju ter občinam.

Rdeči križ zbira za hrano

Rdeči križ Slovenije je v nedeljo s tradicionalnim dobrodelnim koncertom v Cankarjevem domu odprl akcijo Lepo je deliti. S koncertom so zbrali 62 tisoč evrov, po besedah generalnega sekretarja Rdečega križa Slovenije Danijela Starmana pa bi radi zbrali 150 tisoč evrov, kar bi zadostovalo za vsaj deset tisoč paketov hrane, ki jih bodo razdelili pomoči potrebnim. Akcija Lepo je deliti bo potekala do konca leta. Število prejemnikov pomoči v obliki hrane se zadnja leta povečuje. Rdeči križ Slovenije je tako leta 2008 pakete hrane razdelil 105.431 osebam, lani pa že 150.186 socialno ogroženim posameznikom. Slovenska karitas je lani s hrano pomagala več kot 120 tisoč osebam. Obe dobrodelni organizaciji v zadnjih letih prejemata tudi povečano število prošenj po denarni pomoči. Poslabšuje pa se tudi socialna varnost ostalih Evropejcev. Tako so organizacije Rdečega križa lani razdelile pomoč v hrani več kot 3,5 milijona ljudem, kar pomeni, da je tovrstno pomoč potrebovalo kar 75 odstotkov več ljudi kot leta 2007. Po podatkih Eurostata kar 43 milijonov Evropejcev nima zagotovljenega vsakodnevnega obroka hrane, za nameček je vedno več zaposlenih, ki kljub rednim prihodkom do konca meseca ne

zmorejo pokriti niti osnovnih stroškov.

Prijeli tihotapce droge

Ta teden se je končala mednarodna kriminalistična preiskava s področja tihotapljenja prepovedanih drog, ki se je začela na pobudo slovenske policije. Preiskava je trajala več kot leto dni, njen cilj pa je bila kriminalna združba, katere člani prihajajo iz različnih držav, na mednarodnem nivoju pa je tihotapila pretežno kokain in amfetamin. Poleg Slovenije je glavna kriminalistična preiskava potekala še na Nizozemskem in v Angliji, od koder so izviral tudi dobavitelji in prejemniki droge, slovenska policija pa je sodelovala tudi s policijami iz Italije, Nemčije in Belgije. Zaključna akcija je potekala v ponedeljek, ko je angleška policija prijela štiri državljane vzhodnoevropskih držav, ki je v vozilu (menda slovenskih registrskih tablic) prevažala osemnajst kilogramov kokaina. Istega dne so policisti in kriminalisti iz Policijske uprave Celje, s tega območja izvira tudi večina slovenskih osumljencev, zasegli več kot 10 kilogramov prepovedane droge in prijeli 12 oseb. Vloga slovenskih članov kriminalne združbe naj bi bila predvsem organizacija prevoza, je pojasnil direktor Uprave kriminalistične policije na Generalni policijski upravi Marjan Fank.

Otrpla Slovenija

JELKO KACIN, ALDE/LDS

moj pogled

Velikost ekonomije določa in omejuje ambicije lokalnih gospodarstev. Slovenija ni velika, po številu potencialnih potrošnikov zaostaja za Hrvaško, Litvo, Slovaško, petkrat je manjša od Avstrije, Belgije, Češke, Madžarske, osemkrat od Nizozemske, desetkrat od Romunije, dvajsetkrat od Poljske in Španije, tridesetkrat od Velike Britanije, Francije in Italije, štiridesetkrat od Nemčije. Prav vse države in ekonomije se borijo na vse načine za okrevanje. Doma dobim vtis, da nas pokriva brezvoljna, hladna megla. Zajeda se v možgane, upočasnjuje nas, še najbolj »domačo politično elito«.

Nemoč, vdanost v usodo, očitane grehov prejšnjim

in vzorec, da s(m)o državo uničili, ne more biti uspešen. Ne sme biti način odzivanja na izzive prihodnosti. Prihodnost zahteva ambicije, energijo, politični pogum, aktivno nagovarjanje ljudi, ne pa bežanja v otopelelost. Ocena, da se nič ne izplača, ne pelje v prihodnost, ampak stran od svetovnih trendov in realnosti.

Domača javnost je z razlogom zaskrbljena zaradi stresnih testov nekaterih slovenskih bank. Gre za mednarodni vpogled v poslovanje, v kartoteko posameznih bank, v praksi pa za oceno plačilne sposobnosti posameznih podjetij. Nekateri skrbijo, da je stranski namen stresnih testov znižati cene podjetij. Vlada je prisiljena

prodajati oz. privatizirati državno premoženje. Stresni testi bank posledično znižujejo vrednost premoženja. Ne le samih državnih bank, pač pa strank teh bank, komitentov, podjetij, premoženja, ki je naprodaj. V javnosti bi morali vso pozornost nameniti nevarnosti »zlorab notranjih informacij«. Z informacijami bodo razpolagali tujci, ki bi kupovali državno in drugo premoženje. Banka Slovenije jih za »stresanje bank« dobro plačuje. Primeri zlorab notranjih informacij so težko dokazljivi, gospodarska škoda pa katastrofalna, saj maže temelje bančnega trga in zaupanje vanj, zato je v tujini zagrožena in večkrat izrečena kazen zelo huda. Te bojazni

ne bi bilo, če bi se reševanja bančne krize v Sloveniji lotili pravočasno, sami, z ustreznimi in učinkovitimi ukrepi. Namesto tega so s sanacijo bank odlašali predolgo. Usode na tem področju na žalost ne določamo več sami.

Ne sodim med tiste, ki prilivajo olje na ogenj. Zdi se mi, da ne pada le verodostojnost bank, padajo (o) cene podjetij in možnosti financiranja poslovanja. Kdo ve, komu bi po testih banke še smele posojati denar? Največji problem ostaja prezdolženost podjetij, posledično pa kapitalna neustreznost bank, tudi zaradi odpisov? Če bodo rezultati stresnih testov negativni, bo posledica še večji kreditni krč za podjetja in brezposelnost.

Nedavno košarkarsko prvenstvo je pokazalo, da Slovenija ni otrpla, nogometaši so premagali Norveško, zlati maturant Mohorič iz Podblice je na kolesu najboljši – svetovni prvak. v Bruslju ob rednem delu gostim obiskovalce iz domovine, zanese njake, ljudi, ki doma promovirajo in gojijo tehnično kulturo. Z Mojco Kleva-Kekuš skupaj pripravljava sprejem stoletnika, evropskega intelektualca, predvsem pa svojega in pokončnega Borisa Pahorja, Evropejca leta, netipičnega »čezmejnega« Slovenca. Ob njegovi neizmerni energiji in odzivnosti se mi ob stanju duha doma zdi, kot bi bila moja Slovenija preveč zagrenjena in (i) zgubljena.

Nobelove nagrade 2013

Letošnja Nobelova nagrajenka za književnost je kanadska pisateljica Alice Munro, »mojstrica sodobne kratke zgodbe«. Jo poznate? Podpisani je ne, priznam. Kakor ne poznam drugih letošnjih nobelovcev. Zato poglejmo, kdo so.

MIHA NAGLIČ

Kdo so letošnji nobelovci

Nobelovo nagrado (NN) za medicino so letos dobili James E. Rothman, Randy W. Schekman in Thomas C. Südhof za odkritja na področju delovanja celičnega transportnega sistema. Nagrajeni znanstveniki so »razrešili skrivnost, kako celica organizira svoj transportni sistem«. Vsaka celica naj bi bila kot majhna tovarna, ki proizvaja in izvažata molekule. Te so transportirane po celici v majcenih skupkih, imenovanih vezikli. Trije Nobelovci so ugotovili molekularne principe, ki urejajo, da je ta tovor v celici dostavljen na pravo mesto ob pravem času.

NN za fiziko sta prejela Britanec Peter Higgs in Belgijec Francois Englert za odkritja na področju raziskav Higgsovega bozona – »božjega delca«. Higgsov bozon je veljal za zadnji manjkajoči delec v standardnem modelu vesolja. Imenovana sta predvidela obstoj tega delca in pol stoletja po njunem teoretičnem delu so ga leta 2012 končno zaznali v velikem hadronskem trkalniku v švicarskem Cernu. Odkritje velja za eno najpomembnejših v fiziki.

NN za kemijo letos so dobili ameriški raziskovalci

Martin Karplus, Michael Levitt in Arieh Warshel – za svoje delo pri razvoju računalniških programov, ki omogočajo boljše razumevanje in napovedovanje zapletenih kemičnih procesov, od prečiščevanja izpušnih plinov do fotosinteze. »Kemične reakcije se dogajajo s svetlobno hitrostjo. Elektroni skačejo med atomskimi jedri, skriti sicer natančnim očem znanstvenikov.«

NN za mir je dobila Organizacija za prepoved kemičnega orožja (OPCW) s sedežem v Haagu; njeni strokovnjaki prav zdaj v Siriji uničujejo tamkajšnji kemični arzenal. »Zadnji dogodki v Siriji, kjer je bilo kemično orožje znova uporabljeno, so izpostavili potrebo, da se prizadevanja za odpravo kemičnega orožja še okrepijo. Nekatere države še vedno niso članice OPCW. Nekatere države niso upoštevale roka za uničenje svojega kemičnega orožja, ki se je iztekel aprila 2012. To še posebej velja za ZDA in Rusijo,« piše v obrazložitvi.

NN za ekonomijo so dobili Američani Eugene F. Fama, Lars Peter Hansen in Robert J. Shiller – za empirično analizo cen premoženja, ki je hkrati koristna pri analizi finančnih trgov.

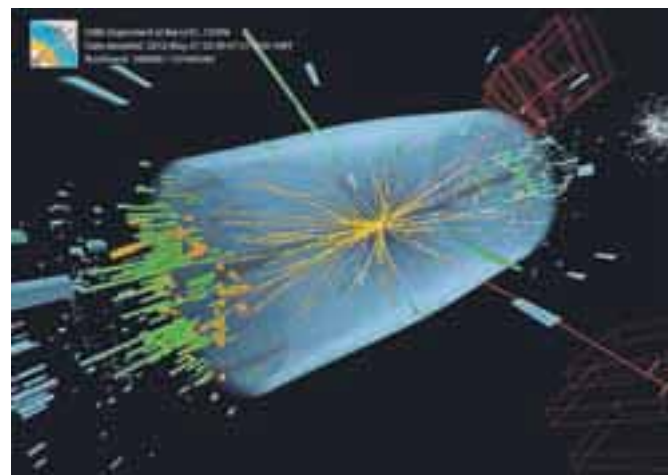
Malala, nesojena nobelovka

Med kandidati za Nobelovo nagrado za mir je bila tudi Malala Jusafzaj, 16-letna pakistanska borka za pravico deklic do izobraževanja; nedavno ji je Evropska unija podelila nagrado Saharov – za svobodo misli in človekove pravice. Po svetu je zaslovela po 9. oktobru 2012, ko so jo talibani ustrelili v glavo, a so ji britanski zdravniki rešili življenje. »Teroristi so mislili, da me bodo odvrnili od mojega dela. A nič me v življenju ni spremenilo bolj kot to. Šibkost, strah in obup v meni so umrli, rodila pa sta se moč in pogum«, je izjavila. Njeno vodilo se glasi: »Vzemimo v roke knjige in pisala, saj so naše najmočnejše orožje. En otrok, en učitelj, en svinčnik, ena knjiga lahko spremenijo svet. Izobrazba je edina rešitev. Izobrazba mora biti na prvem mestu.« Nam se to zdi samoumevno, v talibanskem svetu, ki zatira izobraževanje deklic, je drugače. Upati se izobraževati je drzno in pogumno dejanje.

Umrli »rdeči Napoleon«

Se še spominjate vojne v Vietnamu? Mnogi se gotovo spomnite tiste, ki se je končala 1975, potem ko so se po dolgi vojni iz te bojevitve dežele umaknili Američani. Le

malokdo pa se še spominja vojne, ki so jo Vietnamci vodili proti Francozom, ko je bil Vietnam še francoska kolonija. Ta se je končala s totalnim in sramotnim porazom francoske vojske v veliki bitki pri mestu Dien Bien Fu leta 1954. Kaj je bilo obema vietnamskima zmagama skupnega? Prvo je zasnoval in vodil, drugo pa »le« zasnoval general Vo Nguyen Giap (beri: Džap, živel 1911–2013). Ta heroj Vietnamu je premagal Francoze in Američane, prve je dobesedno potolkel, druge ponižal. Umril je 4. oktobra v vojaški bolnišnici v Hanoju, kjer je živel zadnja leta, v starosti 102 leti. Zanimive so fotografije z množičnega slovesa od generala v Hanoju, preden so njegove posmrtno ostanke z letalom prepeljali v njegov rojstni kraj v pokrajini Quang Binh. Množica, v njej so najbolj vidni visoki častniki v uniformah; generalovo krsto po mestu prevažajo na vozilu, ki je v sprednjem delu kamionček, na njem stoji častna straža, na koncu priklopnika s krsto pa je top. Na eni od slik so zbrani pokojnikovi sorodniki v črnih oblekah in s črnimi in belimi trakovi okrog čela in z dlanmi, sklenjenimi v molitev in prošnjo. Ob teh prizorih se človek vpraša, kakšna dežela je danes Vietnam?

Pogled v fascinantni svet Higgsovega bozona; eksperiment v Cernu, 27. maja 2012 / Foto: Wikipedia

Malala Jusafzaj (druga z desne) na obisku v Beli hiši, 11. oktobra 2013 / Foto: Wikipedia

General Giap (levo zgoraj) in vodja upora Ho Ši Minh (v sredini) med vojno proti Francozom, 1950 / Foto: Wikipedia

Slovinci v zamejstvu (373)

Zamejstvo, priložnost za raziskovalce

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu je tudi za letos razpisal že 12. nagradni natečaj za diplomatska, magistrska in doktorska dela s področja Slovencev v zamejstvu in Slovencev po svetu. Namen natečaja je spodbujanje raziskovalne dejavnosti na področju zamejske in izseljenske problematike in s tem prispevek h krepitvi zavesti o njuni pomembnosti za ohranjanje slovenske identitete v Sloveniji in zunaj njenih meja. Na natečaju avtorji lahko sodelujejo z diplomskimi, magistrskimi in doktorski deli, ki so jih med 1. novembrom leta 2012 in 31. oktobrom letos uspešno zagovarjali na slovenskih in tujih univerzah. Natečaj bo odprt do 10. decembra letos, izdelke pa je treba poslati na naslov Urad vlade Republike Slovenije za Slovence v

zamejstvu in po svetu, Ljubljana, Erjavčeva 15, s pripisom »Za nagradni natečaj«.

Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza sta se že odločila, kdo bo prejel letošnjo Einspielerjevo nagrado. Prvič so jo podelili leta 1988, zadnjo, lansko,

Preglejeva domačija v Svečah, iz katere izvira Einspielerjev rod.

pa je prejel celovški škof dr. Alois Schwarz. Nagrada je podeljena osebnosti iz večinskega naroda, ki si je pridobila zasluge za slovensko narodno skupnost na Koroškem in za sodelovanje med Koroško in Slovenijo. Letošnjo nagrado bodo podelili v sredo, 6.

novembra, ob 19. uri v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma v Celovcu. Prejel pa jo bo pisatelj Peter Handke, ki se zavzema za enakopraven položaj slovenske literature na Koroškem in za pravice koroških Slovencev. Nagrada se imenuje po profesorju Andreju Einspielerju, ki se je leta 1813 rodil pri Mežnarju s Svečah, njegov rod pa je doma pri Pregleju v Svečah, kjer je sedaj dom predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentina Inzka. Andrej Einspieler je bil skupaj s škofom Antonom Martinom

Slomškom in Antonom Janeljevičem ustanovitelj Mohorjeve družbe in njen dolgotrni blagajnik. V slovenskih in nemških časnikih se je zavzemal za pravice Slovencev in za sožitje med obema narodoma. Bil je član koroškega deželnega zbora in nekaj časa tudi član celovškega mestnega sveta. Leta 1888 je umrl v Celovcu. Poleg najbolj poznane Andreja Einspielerja izhajajo iz njegove rodbine še prošta Lambert in Gregor Einspieler, pater Oton Einspieler in župnika Andrej in Janez Einspieler.

Narodni svet koroških Slovencev vabi v torek, 22. oktobra, ob 18. uri v Tischlerjevo dvorano Mohorjeve hiše v Celovcu, kjer bo okrogla miza o manjšinski politiki in zastopanosti manjšin v javnoopravnih organih.

Pogovor

Ljubezen do glasbe prenaša na mlade

Damijan Močnik

Odbor za podeljevanje nagrad Republike Slovenije v šolstvu je nagrado za izjemne dosežke na področju srednjega šolstva podelil tudi Damijanu Močniku iz Cerklj.

MATEJA RANT

Pedagoški opus Damijana Močnika, učitelja in zborovodje na Škofijski klasični gimnaziji v Zavodu sv. Stanislava, zajema izredno občutljivo delo z mladimi v najbolj občutljivih letih odrasčanja, na katere uspešno prenaša ljubezen in navdušenje do glasbe in na ta način pomembno sooblikuje novo glasbeno prebujeno človeštvo, so med drugim zapisali v utemeljitvi nagrade.

Kaj vas najbolj privlači pri delu z mladimi?

»Predvsem njihova energija, vedoželjnost in odprtost. Včasih se počutim kot kipar, ki oblikuje glino, le da ta glina sodeluje pri tem.«

V sam pouk ste vnesli osvežene načine podajanja glasbenih vsebin, pri čemer aktivno vključujete tudi dijake

»Na naši šoli imamo specifičen program, tako da imamo v urniku manj glasbe kot na ostalih gimnazijah, samo eno uro v prvem letniku. Ta primanjkljaj ur nadoknadimo z aktivnim ukvarjanjem z glasbo. Moj moto je, da vsak razred postane nekakšen zbor, zato vsako leto pripravimo tudi medrazredni pevski festival, na katerem se vsak razred predstavi. Kot zbor pojejo tudi ob različnih priložnostih, recimo na duhovnih vikendih, ob praznovanjih in podobno. Obenem poskušamo čim več tistih, ki so glasbeno nadarjeni, vključiti v pevske zборе. Na šoli deluje pet pevskih zborov in vsak dijak mora ob začetku šolanja opraviti avdicijo.«

Kaj pa, če kdo ne opravi uspešno avdicije, pa bi kljub temu želel sodelovati?

»Dijakom se tudi individualno posvetimo in po določenem času presodimo, ali so toliko talentirani, da lahko pojejo v pevskem zboru. Je pa tako, da se vsaj fantje s pevskim zborom v osnovni šoli ne srečajo, kar pomeni več težav. A moje načelo je, da če nečesa ne poznaš, ne moreš presoditi, ali ti je všeč ali ne. Zato želimo, naj dva do tri mesece vsaj poskusijo, da se s tem spoznajo, potem pa se naprej pogovarjamo.«

V vrtcu še vsi prepevajo, potem pa to navdušenje očitno usiha in v osnovni šoli v pevskem zboru večina

Damijan Močnik

najdemo samo še dekleta. Kje je po vašem razlog za to?

»Mislim, da je to moda, da naj bi bilo petje za dekleta. V prvem letniku sicer tudi pri nas v zboru pojejo dekleta in fantje posebej, ker imajo dekleta bolj razvite glasove, fantje pa imajo težave z mutacijo, kar zahteva drugačen pristop. Tako lahko oboji hitreje napredujejo in na koncu prvega letnika večina fantov ujamemo ali celo prehitijo dekleta.«

Na kakšen način poučevanje glasbe povežete s temami pri pouku drugih predmetov?

»Zdi se mi, da je v naših šolah preveč predmetov, pri vseh pa se obravnavajo zelo podobne stvari. Spoznavajo recimo renesanso in barok, a pri glasbi potem nič več ne vedo o tem. Problem je torej povezovanje oziroma če se izrazim v sodobnem jeziku, srfanje med posameznimi predmetnimi področji. Imajo ogromno podatkov, ki jih ne znajo umestiti ne v čas ne v prostor, predvsem pa ne povezati med sabo. Neumno pa se mi zdi razlagati stvari, ki so jih spoznali že v osnovni šoli ne pri enem, ampak pri petih predmetih. Zato pri meni že prvo uro po desetih minutah pišejo test, in čeprav imamo tu izbor populacije in jim zastavljam samo splošna vprašanja, so rezultati porazni. Osemdeset odstotkov jih piše negativno. Če bi bilo njihovo znanje res samo tolikšno, potem bi me skrbelo, a ugotovil sem, da v bistvu vse to znajo, a tega ne znajo uporabiti. Imajo kup podatkov, ki jih ne povežejo med sabo. Zato smo se zmenili, da gostujem pri drugih

predmetih. V tretjem letniku jim tako recimo pri angleščini predstavim angleško glasbo skozi zgodovino, enako pri drugih tujih jezikih, pri latinščini antično glasbo in Carmino burano. Pri veri in kulturi jim predstavim glasbo tujih verstev, pri slovenščini pa impresionizem, ekspresionizem in sloge 20. stoletja. Pomembno je to, da določene teme obravnavamo iz čim več zornih kotov.«

Kako to sprejemajo dijaki?

»Vsako leto jih bolj zanima, prihajajo k meni, me sprašujejo, in če mi dva v razredu rečeta, da končno razumeta, kakšna je razlika med impresionizmom in ekspresionizmom, je zame to že veliko. So pa te ure naporene, ker se tega ne učijo za oceno, ampak jih moram motivirati, da se začnejo zavedati, da s tem posledično lahko izboljšajo vse svoje ocene. S takim načinom poučevanja pridobijo večjo širino.«

Sodelovali ste pri nastanku učbenika za glasbo v 1. letniku gimnazije – ste vanj vključili tudi vsa ta spoznanja iz vaše pedagoške prakse?

»Učbenik sem pisal po trinajstih letih dela na tej gimnaziji in vodstvo avtorske skupine sem prevzel pod pogojem, da bo to učbenik, ki ne bo napisan strogo po učnem načrtu, ampak da bo ustrezal vsem učnim načrtom, tako preteklim kot sodobnim. V tem učbeniku smo poskušali na način, da razume tudi laik, povedati vse v povezavi z glasbo. Glasbo smo postavili v središče življenja. Zelo se me je namreč dotaknila slika

iz konca renesanse, kjer so na levi strani naslikane umetnosti, na desni simboli znanosti, glasba pa je na vrhu, saj vse to povezuje. Preko glasbe lahko marsikaj razumemo in prek ostalih predmetnih področij lahko razumemo glasbo.«

Danes so mladi obkroženi z veliko neakovostne glasbe. Kako vi pri dijaki zaznavate vpliv te glasbe?

»Vsakič morajo na začetku napisati sestavek, kakšno vlogo ima glasba v njihovem življenju. Poslušajo zelo različno glasbo. Po neki intuiciji vedo, kaj je dobro in kaj ni, veliko pa jih glasbo dojema samo na področju ugodja – ni pomembno, kaj poslušajo, samo da je zvok, ob katerem se dobro počutijo. To poskušamo problematizirati, saj potem živijo v vzporednem svetu in se težko osredotočajo na druge stvari.«

Petje ste prepoznali kot najbolj elementarno možnost glasbenega izražanja. Kako mlade uspete navdušiti za petje v zboru?

»Vsak dijak mora opraviti avdicijo in na podlagi tega izberemo tiste, ki bodo vsaj v prvem letniku peli v zboru. Odgovornost mentorjev pa je, da jih v tem letu uspejo navdušiti za petje. Imam zelo dobre sodelavce in to nam uspeva z raznolikim repertoarjem, dobrim počutjem na vajah, nastopanjem Tako si dijaki gradijo samozavest. Petje v zboru ni pomembno samo zaradi glasbe, ampak na splošno, saj spodbuja timsko delo – zbor je tako dober kot

njegov najšibkejši člen. Po prvem letu sledi avdicija za oba komorna zbora, dekliškega in mešanega. Za dijake so seveda zelo privlačne turneje, koncerti in tekmovanja. Oba zbora sta res kakovostna, sodita v sam vrh tudi v Evropi in je sodelovanje v njih že stvar prestiža. A to je tek na dolge proge, prva leta je bilo ogromno prepričevanja, zdaj pa ko pridejo k nam, to že vzamejo v zakup in jih je lažje navdušiti.«

Kot strokovni spremljevalec spremljate revije otroških pevskih zborov. Kako bi ocenili njihovo kakovost, kdo vas je doslej najbolj navdušil?

»V osnovnih šolah je zelo pomembna oseba, ki se s tem ukvarja, pa tudi, da ena oseba vodi celotno vertikalo, od otroškega do mladinskega zbora, a žal na veliko šolah ni tako. Otroški zbori še kar funkcionirajo, pri mladinskih pa je že problem. Težave se začnejo že v vrtcih, ker vzgojiteljice pojejo z otroki v svoji legi, torej zelo nizko, in se zato dela velika škoda. To se vleče še v osnovno šolo. Otroci morajo namreč peti visoko, v svoji naravni legi, in ne nizko. Če v otroškem zboru bi morali peti večglasno, a ker pojejo enoglasno, imajo pri mladinskem zboru s tem težave. Na Gorenjskem sicer zelo dobro delata Janja Jošt v osnovni šoli na Orehku in Irma Močnik v Cerkljah, v Sloveniji pa Katja Gruber iz osnovne šole Nazarje. To so presežki pri mladinskih zborih, kjer se opazi kontinuirano delo od prvega razreda.«

Tudi s svojim skladateljskim delom, s katerim posegate v svetovni vrh, znate prisluhniti potrebam in možnostim mladih glasov ...

»To je postalo kar moja delovna obveza, da vsako leto skomponiram vsaj eno novo skladbo za gimnazijske zборе, zanje sta nastali tudi dve daljši kantati, ves čas pišem tudi priredbe za njihove potrebe. Vsako leto eno skladbo pripravim za Ciciban, pa po naročilu Javnega sklada za kulturne dejavnosti in različnih zborov.«

Zanosa za delo z mladimi vam torej še ne bo kmalu zmanjkalo?

»Pred očmi je treba ves čas imeti dejstvo, da stvar nazaduje, če se ne razvija. Zato imam vedno v mislih polno novih projektov in novih izzivov.«

»Težave se začnejo že v vrtcih, ker vzgojiteljice pojejo z otroki v svoji legi, torej zelo nizko, in se zato dela velika škoda. To se vleče še v osnovno šolo. Otroci morajo namreč peti visoko, v svoji naravni legi, in ne nizko.«

Zanimivosti

Graščina je njen dom

Od leta 1976 je dupljanska graščina v lasti družine Mauser, ki se je lotila njene celostne obnove, obenem pa ji je z revitalizacijo povrnila tudi nekdanje kulturno poslanstvo. Letos je petintrideset let galerijske dejavnosti v graščini.

SUZANA P. KOVAČIČ

»Se počutite kot graščak?«
»Ne,« smeje odvrne Matjaž Mauser, lastnik dupljanske graščine. Mauserjevi iz Ljubljane so graščino kupili leta 1976. Pravzaprav oče in sin, Dušan in Matjaž, tedaj sploh nista vedela, da kupujeta graščino, ker je v času nakupa poslopje še najbolj spominjalo na staro kmečko hišo. »Iskal sem prostor, v katerem bi lahko imel slikarski atelje. V Ljubljani je bilo v sedemdesetih letih težko kaj kupiti, zato sva se z očetom ozirala po zunaj izven glavnega mesta. Ta »hiša«, pravzaprav le del nje, je bil na prodaj po zelo ugodni ceni. Tedaj še ni imela sedanjega videza. V spodnjih prostorih, v katerih je zdaj galerija, je bila stranka. Na prodaj so bili zgornji prostori, tretjina hiše je bila pa tako gospodarsko poslopje. Zgodovinski viri navajajo, da je hiša pogorela leta 1832. Po požaru so stavbo znižali in skrajšali za tretjino. Šele kasneje, ko je bil nakup že dogovorjen, mi je prišlo na uho, da je bila to nekdanja graščina. Umetnost mi je bila vedno blizu, verjetno tudi zato, ker sta me starša že kot otroka vodila po muzejih in galerijah, zato sem začel raziskovati zgodovinske vire. V krajevnem leksikonu je res pisalo, da je bila to nekdanja

graščina Dupljanskih vite-zov,« pripoveduje Matjaž Mauser.

Podeželsko plemiško bivališče

Dupljanski vitezi se omenjajo že v začetku 13. stoletja. Prva listina, ki jih omenja, datira med 1205 in 1208. Pomembnejše za razcvet graščine je bilo 17. stoletje, ko je graščino prevzela družina Crabath, za njo pa je s poroko pripadla družini Posarelli. Med najpomembnejšimi člani rodbine je bil Anton Franc Jožef Posarelli, poslanec in načelnik deželnih stanov. Leta 1732 je postal član bratovščine sv. Dizme, ki je združevala večinoma izobražence plemiškega rodu. Za časa svojega bivanja je obnovil graščino in naročil poslikavo fasade, ki je danes delno rekonstruirana in daje stavbi reprezentančen baročni videz. Po njegovi smrti 1759 so potomci graščino in posestva razprodali v meščanske roke. Lastniki so se hitro menjavali, dokler ni v začetku 19. stoletja graščina postala navadna kmetija. Zgodovino graščine je Matjaž Mauser povzel v knjižici, v veliko pomoč so mu bila gradiva, ki jih hranijo v Zgodovinskem arhivu Slovenije. »Dragocenih predmetov v graščini pa nismo našli, le nekaj črepinj, ki so razstavljene v muzejski

vitri. Drugo smo v graščino prinesli: starine zbira moj oče, nekaj predmetov smo kupili na boljših sejmih, nekaj so nam jih podarili. Hotel pa sem ustvariti scenografijo, ambient, kakršen je bil v preteklih časih,« pove Mauser mlajši.

Kako visoko so segli stroški obnove graščine in kakšni so stroški vzdrževanja, pa pove: »Če ne obvladate obrtniških del, potem se raje ne lotite obnove takšne hiše, razen če imate veliko denarja. Z očetom, danes je star 92 let in bi še vedno rad vse počel tako, kot nekoč, sva vse razen strehe sama naredila; položila ploščice, napeljala električno napeljavo, vodo. Danes so materiali dragi, ampak ti materiali niso v graščini. Ni marmorja.« Ne glede na to, da se Matjaž Mauser ne počuti kot graščak, pa ima v sebi vendarle nekaj plemiške krvi. Z raziskovanjem družinskega drevesa je po prababici po mamin strani prišel do grba plemiške družine de Maiti.

Petintrideset let, sto razstav

V graščini Matjaž Mauser stanuje s soprogo Metko. Hčerka je v Dupljah odraščala, danes pa živi v Ljubljani in dela v medicinski stroki. Metka in Matjaž Mauser sta predana

Iz 18. stoletja, ko je bil lastnik graščine Anton Franc Jožef Posarelli, se je deloma ohranila poslikava fasade, ki je danes obnovljena. / Foto: Tina Dokl

Stanje stavbe pred obnovo leta 1976 / Foto: arhiv družine Mauser

likovni umetnosti, sta slikarja, oba tudi člana KUD Dobrava Naklo. Zdaj sta upokojena, prej je Metka delala v šolstvu kot likovna pedagoginja, Matjaž kot računalničar. »Kako lahko tu sploh živiva, kje imava dnevno sobo, naju pogosto sprašujejo. Saj lahko vidite, da se tukaj da povsem normalno živeti, obiskovalcem ob predhodnem dogovoru tudi razkaževa prostore,« se sama še bolj čudita vprašanem. Pred leti sta zakonca v graščini prirejela tematske večere, večinoma za

prijatelje, še povesta: »To so bili gledališko-kostumski projekti, priredili smo npr. baročni večer, ki je potekal ob baročni glasbi, kostumih (dva kostuma sta razstavljena v galeriji, op. a.), kulinariki iz tistega obdobja ...«

Sredi osemdesetih let so se izpraznili prostori v pritličju graščine, zakonca Mauser sta jih preuredila v galerijo. »Pravzaprav je ideja za galerijo dal kar akademski slikar France Slana, očetov znanec. On je tudi prvi razstavljal likovna dela in veličastno začel

njeno uverturo v razstavo dejavnost. Letos, po petintridesetih letih dejavnosti galerije in stotih likovnih razstavah ter drugih kulturnih dogodkih France Slana zopet razstavlja ravnost, zdaj, v oktobru. Skupni jezik smo našli tudi z občino Naklo, ki finančno podpira galerijsko dejavnost. Šole in društva, kot je KTD pod Krivo jelko, pa sodelujejo pri pripravi razstavnega programa, kot sta extempore in koledovanje.«

Leta 1985 je bila dupljanska graščina razglašena za zgodovinski in kulturni spomenik. »Ravno se je pripravljala Odlok o spominskem parku Udin boršt in so nas vprašali, če hočemo, da se graščina varuje kot dediščina. Pa smo rekli, da če smo že toliko naredili, bi bilo res škoda, da bi to kdo kdaj podrl,« je pojasnil lastnik graščine. Tedanja direktorica Zavoda za spomeniško varstvo Olga Zupan pa je dejala, da je Matjaž Mauser s tem, da je odprl vrata kulture željnim ljudem, naredil veliko uslugo za vas in okolico, s katero živi.

V zgornjih prostorih graščine so opremljeni prostori s stilnim pohištvom in predmeti meščanske bivanjske kulture večinoma iz 19. stoletja. Te prostore si je možno ogledati po predhodnem dogovoru. / Foto: Tina Dokl

Metka in Matjaž Mauser v dnevni sobi. Bivalnega dela ne ločujeta, graščina je njen dom kot celota. »Kako lahko tu sploh živiva, kje imava dnevno sobo, naju pogosto sprašujejo. Saj lahko vidite, da se tukaj da povsem normalno živeti,« povesta. / Foto: Tina Dokl

Na robu

Naša teta, 1. del

Najprej nekaj o družini

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Prihajajo težki časi in se mi zdi, da bi se ljudje morali zato strezniti in se tudi malo drugače obnašati. V hiši mojih prednikov, v kateri je nekoč, še po drugi svetovni vojni, živelo petnajst ljudi, je zadnja leta bivala le teta, mamina neporočena sestra. Pa bi lahko hišo preuredili v več stanovanj in ne bi pozidali najlepšega travnika niti bližnje njive. Slovenci smo res čudni: srce poklanjamo zidovom, ne sočloveku,« začena svojo zgodbo Izidor.

Ko je raziskoval svoje korenine, je naletel na podatke, da so se njegovi predniki že leta 1623 priselili z Bavarskega. Prapraded je bil vojak oziroma oproda, ki je sodil v spremstvo freisinških škofov. Ti so Nemcem

dovoljevali, da so se že v 14. stoletju naseljevali v okolici Škofje Loke, v zgornji Selški dolini ter nad Baško grapo.

Njihov rod je doživljal vzpone in padce, saj so bila leta, ko se je zdelo, da bo domače, hišno ime povsem izginilo. Predniki so se malo preveč ženili med seboj – s sebi enakimi, zato se je dogajalo, da so se včasih rojevali le mrtvorajeni otroci ali pa so bili slaboumni. Konec 18. stoletja, ko so se že malo otresli nemške večvrednosti, je pogosteje prihajalo tudi do porok z avtohtonimi domačinkami in domačini. Takrat je rod pričel vsestransko cveteti, rojevale so se tudi umetniške duše, duhovniki, posamezniki – sicer neizobraženi – a z zdravo kmečko pametjo.

»Ded je bil eden takšnih. Pisal je tudi dnevnik, v katerem je bil sicer zelo redkobeseden, a nekatere stvari, zlasti družinske, pa se je iz njega že da razpoznati. Ko je bil še otrok, so imeli na stanovanju in hrani vaškega učitelja. V zameno za oboje je poučeval domače otroke branja in pisanja, in to ob večerih, ob leščerbi. Njihov oče, ki je bil zelo skopuški, je tako lahko kmečka dela, zvečer, ko so bili na smrt utrujeni, so pa bili na voljo učitelju. Kljub vsemu so otroci vsrkali vase nemalo znanja, saj so bili

odprte glave in so se zlahka učili. Navada pa je bila, da je najstarejši sin prevzel kmetijo, ena od sester pa je morala ostati doma, neporočena, da je pazila na otroke, kuhala za družino in za posle. Takšna kazen je doletela teto Malči. V mladosti je bila zelo brhko dekle, če fotografije ne lažejo, je bila celo prava lepota. Zelo lepo je pela in njen glas se je med mašo razlegal po cerkvi podobno, kot če bi prepevali angeli. Veliko fantov je bilo zaljubljenih vanjo, snubci so prihajali od blizu in daleč. Žal so že na pragu naleteli na neizprosne očeta, ki je svoji ljubljenci nameril drugačno vlogo. Mama mi je pravila, da je njena sestra že kot petnajstletno dekletce podarilo srce nekemu Ožbeju, ki je bil sicer gruntarski sin, v cerkvi pa je igral orgle. Na skrivaj sta se sestajala na koru, dokler ju ni zalotil župnik in naredil kravala. Kaj se je zgodilo z Ožbejem, mi ni znano, vem pa, da so poslej držali Malči zelo na kratko. Kamor je šla, je morala vzeti s seboj mlajšo sestro, mojo mammo, pogosto pa jo je spremljal tudi oče. Blazen strah pred morebitno zanositvijo je bil tako močan, da so, kot kaže, tisti, ki so kaj dali nase, naredili vse, da so hčerke obvarovali tega zla. Doma so Malči zapirali v kamro, pogosto je

bila tudi tepena, niso ji dovoljevali, da bi se lepo oblačila. Potem je prišla vojna, njen Ožbej je kot nemški vojak padel nekje v Franciji. V dedovem zvezku sem našel pismo o tem tragičnem dogodku, o katerem je nekdo – imena nisem mogel razvozlati – pisal teti Malči. A pisanje, očitno, ni prišlo v prave roke. Ali pač? Ded je za tisti dan v koledar zabeležil, da je zlo odstranjeno. Si morete misliti, kako nečloveški je bil? Kljub vsemu pa ga razumem, saj je lahko le s trdnjo voljo in neizprosnimi zahtevami do družine vodil tako veliko posestvo. Je pa smrt ljubljene osebe teto zelo spremenila, postala je ubogljiva, upognjena, zlomljena. Da je bilo tako, sklepam iz nekega drugega zapisa, že ob koncu vojne, 15. novembra 1944, ko je ded zabeležil, da se Malči sicer bolj malo smeji, a zato toliko več dela in je vsesplošno koristna. Po drugi svetovni vojni so se naši družini dogajale hude reči. Po posestvu, ki se je neokrnjeno stoletja prenašalo iz roda v rod, so planili novodobni gospodarji, ga razkosali in skoraj uničili. Na kolena so spravili tudi mojega deda, ki mu je ob nerazumnem plenjenju, kateremu je bil priča, počili srce. Leta 1952, spomladi, ga je kap. Naslednik kmetije Gustl je naredil vse, kar je v

človeških močeh, da si je priboril nazaj vsaj tiste travnike in njive, ki so mejili na domačijo. Imel je pet otrok, žal, ni bilo misliti, da bi kdo od njih ostal doma. Odšli so s trebuhom za kruhom, se zapostlili, a vseh pet se je potem ob delu izobraževalo, dva sta segla tudi po doktorskih nazivih,« pripoveduje Izidor, njegova družinska zgodba pa je bila prav zaradi številnih fotografij, ki jih je jemal iz lesene skrinjice, še toliko bolj živa in zanimiva.

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja so se oblastniki, kratke pameti, kot so bili, izmislili, da bi bilo treba pospešiti zidavo blokov in hiš. Prišli so k Gustlnu in mu rekli, da bodo za prgišče novcev odkupili bližnji travnik in na njem sezidali dva delavska bloka.

»Stricu se je zameglilo pred očmi in že kot otrok sem slišal govorice, da bi prišleka, če bi imel kje v bližini puško, zagotovo ustrelil. Na srečo je eden njegovih sinov že doštudiral in med njegovimi prijatelji je bil tudi nekdo, ki je bil bližnji takratni slovenski politiki. Po vezah in poznanstvih je dosegel, da je travnik sicer ostal zazidljiv, le da so po zadnjih, spremenjenih direktivah na njem lahko zidali kar domači. Tako se je družinska hiša počasi praznila, leta 1969 sta se v svoj novozgrajeni dom preselila tudi oče in mama. Stric Gustl je vedno bolj lezel vase, medtem mu je za hudo boleznijo umrla še žena, postal je zagrenjen in siten. S sestro Malči, ki je ostajala z njim, sta se pripravila od jutra do večera. Bratje in sestre

so jima veliko pomagali pri kmetovanju. Z leti so se pritiski na kmete mičkeno utesili, stric je vzel v najem kar nekaj sveta, kupil si je nov traktor, zgradil hlev, popravil kozolec. Vedno pogostejše ga je bilo slišati, da bo že nekako, da ni tako slabo, kot se je sprva zdelo. Nikoli v življenju ni bil na dopustu, mislim, da Ljubljane ni videl od blizu, edina pot, ki jo je poznal, je bila do cerkve, trgovine in nazaj. Njegovo srce je bilo le za kmetovanje, za zemljo. Spominjam se, da je vsak pogovor preusmeril na pridelek, pa na to, kaj bi bilo še treba postoriti na njivi ali v gozdu. Kot otrok se je veselil trenutka, ko je kupil televizor. Zdelo se mu je, da je ves svet potrkal na njegova vrata, da mu poslej ni več treba iti nikamor. Za vsakega vnuka, ki se mu je rodil, je posadil drevo. Pojma nimate, kakšno veselje je bilo, ko so prihajali na obiske in skozi vse leto opazovali, kako njihova jablana cveti, dela plodove! Mi, ki smo živeli v soseščini, žal te sreče, da bi imeli svoja drevesa, nismo imeli, saj so bile parcele, na katerih so strici in tete postavili hiše, majhne, merile so komaj kakšnih sedemsto kvadratnih metrov. Nekega lepega dne si je kupil moped. Dejal je, da ne gre drugače, ker ga bolijo noge. A je veselje ob novi pridobitvi trajalo le kratek čas. Na poledneli cesti ga je zaneslo v bližnje drevo in ker takrat čelade niso bile obvezne, je bil na mestu mrtev. Teta Malči pa je v ogromni hiši čez noč ostala sama.«

(Konec prihodnjič)

Odziv in učinek

DAMJANA ŠMID

moj pogled

V vzgoji sta ti dve besedi ključni. Poleg odnosa, razumevanja in zavedanja. Veliko staršev se pritožuje, da jih otroci ne upoštevajo. Včasih povedo, da jim ni mar za kazni in da noben ukrep ne pomaga. Malce dvomim, da je res tako. Vedno imamo še rezervo in nikoli ne moremo reči, da smo se že vse poskusili. Starši prehitro odnehajo. Seveda, saj imajo otroci več energije, več časa in so bolj osredotočeni na svoj cilj. Ko bi se le večkrat zgledovali po njih.

Vzgoja je kot nogometna tekma. Ne bomo razpravljali o ekipah, čeprav bi bilo prav, da bi bila družina isti tim. Gre za to, da smo na igrišču življenja in da moramo biti aktivni. Otroke od malega učimo, kako se pride do cilja, in še preden znajo sami hoditi, to že obvladajo in vedo, kdaj in s kom bodo laže prišli do svojega cilja. Starši pa se včasih

obnašamo tako, kot da samo postopamo po igrišču in gledamo, kakšno tekmo igrajo otroci. Še preden se zavemo, že dajo prvi, drugi in stoti gol. Potarnamo prvič, drugič in stotič. Včasih samo še tarnamo, otroci pa živahno zabijajo gole in čakajo, da se bo mogoče le kdo odzval. Menim, da si otroci zelo želijo naše aktivnosti na tem igrišču in da ne spoštujemo staršev, ki se postavijo v vlogo sodnika ali poseda kot gledalci. Želijo si tudi jasnih pravil in našega odzivanja na njihovo vedenje. Prav tu nas zmanjka. Ali pod težo vsakdana ali zaradi nevednosti ali zaradi premalo energije. Videti je, da smo teoretično dobro usposobljeni za vzgojo, praktično pa smo vajenci in se učimo sproti, vsak dan.

Za starševstvo se odločimo. Ko se odločimo, potem to smo. Ne moremo biti samo takrat, ko nam to

ustreza. Nihče ne pričakuje profesionalcev, pošteno pa je, če se trudimo in smo aktivni. Najbrž moja optimistična narava ne bo nikdar pristala na stavek »z našim otrokom se nič ne da«. Prav tako pa ne bo kolerik v meni pristal na stavek »nič ne pomaga«. Vedno znova ponavljam – mi smo odrasli. Zakaj se potem tako pogosto obnašamo kot otroci? Ne priznavamo problemov, ne soočamo se z njimi, čakamo, da bodo čudežno izginili ali kako smešno – da jih bodo otroci prerasli. Težave niso otroške bolezni, ki pridejo in gredo. Zvestno malo pogledjmo svoje odzivanje. Vsak dan, pri vseh situacijah, ki se nam ponavljajo in s katerimi se vrtimo v začaranem krogu. Vprašanje, ki naj nas spremlja od jutra do večera in včasih še ponoči, se glasi: kakšen je moj odziv in kakšen je učinek na moj odziv? Šele ko

začnemo opazovati svoje odzive, lahko razumemo, zakaj se nam določene situacije ves čas ponavljajo. Večina ljudi ima rada hitre učinke, vendar naj nas to pri vzgoji ne zavede. Kar je hitro, ni nujno učinkovito. Tudi sama poznam hitre učinke vpitja, groženj in kaznovanja. Vendar na dolgi rok na takšni progi ni zmagovalcev in so utrujeni tako otroci kot odrasli.

Nekateri otroci izzivajo starše tako dolgo, da se ti ne obvladajo več. Nekoč se je majhen otrok metal po tleh v trgovini, ker mu mama ni kupila bonbonov. Mama ga je prosila, skoraj moledovala, naj neha. Ni bilo učinkovito. Potem je grozila. Otrok je še naprej jokal. Vsi so jo gledali in čakali, kaj bo storila. Malček je pogledoval h gledalcem in računl na njihovo podporo. Mamina šibka točka je bila načeta. Tako je bilo videti. Očitno pa to ni

bilo prvič in zgodba je dobila popolnoma drugačen razplet zaradi nenadne mamične odločitve. Ulegla se je na tla in začela brcati z nogami in rokami. Vpila ni tako naglas kot malček, vendar je bila kljub temu glasna. Gledalci so obstali. Malček je z odprtimi usti stopil k njej in jo gledal. Ona pa je še kar mahala. Malo ga je že zaskrbelo – kaj, če ne bo nehala? Bilo je smešno, ampak nihče se ni smejal. Malček je rekel »vstani, mami«. Malo je še počakala in ga gledala stal. Nad njo so se šibile police sladkarij. Mogoče jo je zamikalo, da bi še malo brcala. Rum ploščice imajo še vedno dober okus. Potem je počasi vstala in zmagoslavno pogledala okrog sebe. Nič ji ni bilo treba reči. Vzela sta kupljene stvari, ponudila je malčku roko in sta odšla. Temu se reče odziv in učinek. Včasih je treba tvegati.

Zanimivosti

Planinski izlet: Visoki Kanin (2587 m) in Prestreljenik (2499 m)

Zavarovana Julija

Z italijanske strani na goro z najvišje ležečim slovenskim smučiščem. Lepa, izpostavljena, zavarovana plezalna pot, ki preprosto navduši. Tura za dušo.

JELENA JUSTIN

Dokler je na Kanin vozila gondola iz Bovca, je bila gora množično obiskana tudi v poletnih mesecih. Gondola zdaj ne obratuje, zaprt je tudi Planinski dom Petra Skalarja. Prepričana sem, da se gore letos s slovenske strani ni lotilo veliko gornikov. Z italijanske strani je možnosti za vzpon več. Mi se bomo na Kanin povzpeli z Nevejskega sedla, po ferati Julija, potem pa preko Dolgih prodiv obiskali še Prestreljenik in se preko sedla Prevala spustili nazaj v dolino oz. do koč Gilberti.

Zapeljemo se na Navejsko sedlo, kjer se z gondolo, ki začne voziti ob 8.30, zapeljemo do vrhnje postaje oz. do koč Gilberti. Pri

koči skrenemo desno in se po poti št. 632 najprej povzpemo na sedlo Bela peč na nadmorski višini 2005 m, kjer so ostanki stare kasarne. Od vojaške utrdb nadaljujemo proti zahodu po vojaški mulatjeri, ki je mestoma izpostavljena padajočemu kamenju. Mulatjera gre nekaj časa povsem zložno, mestoma se celo malce spusti, nato pa spet pridobi na višini. Po približno 20 minutah se levo odcepi pot z oznako M.C, kar pomeni Monte Canin. Skrenemo levo in nadaljujemo precej strm vzpon po uhojeni stezi preko prostranega melišča. Pot nam kažejo rdeče pike in možici. Po kamniti, skrotasti pokrajini pridobivamo na višini in kmalu dosežemo prvi sneg. Povzpemo se po snežišču in na vrhu

zavijemo bolj desno. Kmalu dosežemo ledenik. Vzpenjamo se direktno po ledeniku navzgor, v smeri ozebnička, ob katerega izteku se tudi začne naša ferata Julija. Za vzpon po ledeniku je priporočljivo imeti s seboj dereze in cepin, saj je ledenik vsaj v zgornjem delu precej strm, večni sneg pa zbit in leden.

Ferata se v začetku vzpne naravnost navzgor ob jeklenici. Klinov ali skob v spodnjem delu ni, pomagamo si le s trenjem ali pa z vdolbinami, ki jih je v skalo naredila voda. Sledi tehnično lažji del po gruščnatem terenu. Pot zavije desno, kjer se povzpemo navpično navzgor s pomočjo skob in klinov. V pomoč nam je tudi jeklenica za samovarovanje. Z lažjim poplezavanjem dosežemo

greben, kjer se priključimo poti, ki prihaja z naše strani. Nadaljujemo desno po grebenu in v nekaj minutah dosežemo vrh Visokega Kanina. S Kanina je čudovit razgled na Strmo peč, Montaž in ostale Poliške Špice s planino Pecol ob vznožju. Razgled seže vse do Mangarja, Jalovca, celo Triglava, če je vreme lepo. Pogled proti jugozahodu pa se ustavi na grebenu, kjer poteka znamenita Ta visoka Rosojanska pot; Mali Kanin, Čez dol, Črni Vogel, Vrh Laške Planje, Vrh Žlebi.

Z Visokega Kanina sestopimo po grebenski poti proti vzhodu. Najprej se spustimo v Kaninsko škrbino, kjer so nam v pomoč jeklenice, nato pa nadaljujemo po nezahtevni poti čez Dolge

Začetek ferate Julija

Prode pod Hudim Vrščem do sedla, kjer se desno odcepi pot do doma Petra Skalarja. Mi nadaljujemo naravnost. Začnemo izgubljeni na višini, pod seboj zagledamo D postajo kaninske žičnice, ko se odcepimo levo do Prestreljenikovega okna. Z Okna sestopimo do poti, ki pelje levo direktno do Škrbine pod Prestreljenikom. Na Škrbini zavijemo levo navzgor in se povzpemo še na Prestreljenik, samostojno goro drznih oblik. Pot do vrha je nezahtevna, z enim krajšim skalnim skokom.

Na razglednem vrhu je miniaturni Aljažev stolp, Aljažek, kot mu sama rečem. Z vrha Prestreljenika sestopimo delček poti po poti vzpona, nadaljujemo do sedla Prevala, preko nazobčanih Prestreljeniških Vrščev. Markirana pot nas preko smučišča vodi nazaj do izhodišča, do koč Gilberti; kjer se usedemo v gondolo ali pa peš sestopimo do Nevejskega sedla.

Nadmorska višina: 2587 m
Višinska razlika: ok. 1100 m
Trajanje: 7 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Pogled na vrh Visokega Kanina

Prestreljenik s svojim znamenitim oknom / Foto: Jelena Justin

Plonkanje

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Ko sem bila še dijakinja, je bilo plonkanje pri šolskih nalogah iznajdljiv in nadvse koristen šport. Kam vse smo skrivali listke z najnimi podatki in trepetali, da nas kdo ne odkrije. Ko se mi zazdi, da sem že predolgo doma, najraje posežem po Popotnih dnevnikih Paola Santonina, pravnika, spoštovanega čedadskega meščana, ki jih je napisal v letih 1485-87, ko je s caorlskim škofom in spremstvom prepotoval severno področje oglejskega patriarhata, torej Furlanijo, južno Koroško in Kranjsko. Popotni dnevniki, ki jih je iz latinščine prevedel Primož Simoniti, odkrivajo včasih celo z rahlim humorjem obarvano cerkveno in deloma

posvetno življenje tistih let v oglejskem patriarhatu. Škof je na poti ocenjeval škodo po turških vpadih, blagoslavljal oskrunjene cerkve ter delil zakramente. Jezdili so v vsakem vremenu, hrana, ki so jo uživali popotniki, je bila včasih skopa in skromna, včasih pa so jim pripravili sijajne gostije, kot na primer v Slovenskih Konjicah ali na nekdanjem gradu Monsberg nad Majšperk. Za delo v založništvu večkrat nagrajeni celovski založnik slovenskega rodu Lojze Wieser je v zbirki Evropa živeti natisnil knjižico Santonino: Srednjeveške jedi. Seveda Santonino ni napisal receptov, ampak zelo nazorno le, kaj so jedli. Lojze Wieser

pa je Santoninove opise jedi nadgradil z recepturami, ki sta jih prispevala Hans Gerold Kugler, strokovnjak za oglaševanje, in Barbara Maier, priznana umetnostna zgodovinarica. Tako imamo zdaj v knjižici smeri popotovanj Santoninove zapise jedi in praktične, preskušene recepte. Nekatere je v kuhinjah posamičnih pokrajin nekdanje Kranjske najti še danes. No, jaz sem minulo nedeljo plonkala recept 27 (pečeni piščanci) in 73 (Schwalenbergova omaka, ena redkih srednjeveških omak, ki je dobila ime po svojem prvem kuharju). Knjižico Santonino: Srednjeveške jedi zagotovo najdete v vsaki večji knjižnici. Ob kakšni dobri

zgodbi si privoščite srednji vek za mizo! In ker se nasprotja privlačijo, je bil poobede v stilu »speedy Gonzalez«. Imel je dve lastnosti afrodizijaka: Že Venera je zelo cenila poprovo meto za noči brez spanja, čokolada pa je tako in tako zapeljiva slast. Tretji gag: puhasta stepena smetana mora biti od likerja strupeno zelena, da lahko rečete: »Za poseben užitek sem primešala še stisnjeno zeleno mušnico!!!«

Hladna skušnjava

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g odcejenih breskev iz kompotu, 2 žlici sladkorja, pol stroka vanilije, 4 vejice poprove mete, 0,25 l sladke smetane, 2

žlici metinega likerja, 4 ploščice »After Eight«

Dobro odtečene breskve iz kompota narežemo na manjše koščke. Eno žlico sladkorja zmešamo z nastrgano vanilijo. Poprovo meto splaknemo, otresemo, osušimo in na drobno narežemo. Zmešamo koščke breskev, 1 žlico sladkorja in meto ter damo v visoke, ohlajene kozarce. Stepemo sladko smetano in počasi dodajamo sladkor, na koncu pa še metin liker. Smetano damo v brizgo in lepo oblikujemo kapico na breskvah. Na koncu zapičimo vanjo še po diagonali prerezano ploščico, da se vidi zeleno polnilo.

Pa dober tek!

Ne čakajmo na maj

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Stanje duha v deželi na sončni strani Alp je vse bolj zaskrbljujoče. Težave so velike in stvarne. A to še ne pomeni, da se je treba z njimi kar sprijazniti ali pod njimi celo kloniti. Za vzdušje, v katerem živimo, je značilna tudi izjava uglednega gorenjskega rojaka, ki so jo na enem od spletnih portalov razglasili za »izjavo dneva«. Takole gre: »Predlanske napovedi so datum konca krize postavljale v lansko leto, lanske v letošnje, letošnje v prihodnje. Še najbolj točna napoved je, da bo kriza končana, ko se je bomo navadili.« Te besede je izrekel dr. Jože Mencinger, ki ni le ekonomist; je tudi ironik, na svet gleda z dobršno mero ironične distanace. Pred mnogimi leti je izjavil, da so lastniški certifikati, ki smo jih takrat vsi dobili, le ničvredni papirji, ki jih lahko brez skrbi zavržemo. Večina

državljanov si z njimi res ni kaj dosti pomagala, a mnogi so jih kar dobro naložili, nekateri so z njimi obogateli. Nasvet uglednega ekonomista je bil torej zelo zgrešen. Tudi njegovo nedavno izjavo je treba jemati z dobršno rezervo. Prav ima v tem smislu, da ne bo nikoli več tako, kot je bilo, in je najbolje, da se s takim obetom sprijaznimo. Po drugi strani pa se ne smemo kar vdati v usodo, vsaj na osebni ravni ne. Kako že poje tista stara pesem: »Ne čakaj pomladi, ne čakaj na maj. Srce nič ne čaka, bije, tik-taka, kliče ljubav. Zakaj čakala bi na maj.« Zdaj je oktober, čas pa teče. Torej?

Moje okno gleda na našo vaško cesto. Na njej je kljub temu, da temperature padajo, vse bolj živahno. Poleti je največ kolesarjev, nekaj tudi rolkarjev, v zadnjih dneh pa neverjetno veliko tekačev. Če je po vsej Sloveniji tako – in domnevam, da je podobno – potem je to že pravo ljudsko gibanje. Motiv je jasen: prihodnjo nedeljo bodo ljubljanski teki, zdaj že uveljavljeni vsakoletni tekaški finale. Mnogi se jih bodo udeležili; eni bodo tekli »le« deset kilometrov, drugi pol, tretji celi maraton. Kar hočem reči, je, da ti ljudje niso sprijaznjeni z usodo, politika jih morda sploh ne zanima, naša zažvožena ekonomija in finance jih najbrž že tepejo, a se ne dajo, zagotovo imajo vsaj do svoje osebne usode aktivni odnos. Ne čakajo na maj, ki bo šele čez več kot pol leta,

ampak tečejo, srce jim bije, tik-taka, kliče optimizem!

Optimistično razmišlja še en znameniti Gorenjec, alpinist Davo Karničar. Trinajst let je že, kar je smučal z Everesta, zdaj se pripravlja na nov podvig, a zaenkrat še ne pove, kateri od osemtisočakov je tisti, ki ga izziva to pot. Bo to K2, Lotse, Makalu, Daulagiri, Manaslu ali Nanga Parbat? Za to pisanje to ni pomembno, tu nas zanima Karničarjev motiv – zakaj gre gor, kljub temu, da bi lahko padel dol? Takole pravi: »Zdržati v dolini se v teh časih zares ne da. Pred dvajsetimi leti smo točili solze za marsikaj, kar se je danes izjalovilo. Edino, kar ostane, je, da gremo v hribe in pozabimo na to dolinsko žalost. Rad delam stvari, ki jih znam, in nočem biti odvisen od tistih, ki se gredo stvari, ki jih ne znajo.« Bravo, Davo!

Tekači in alpinisti so torej še optimisti. Pa ne le ti. Tudi med gospodarstveniki se najdejo, ravno zdaj spet iščejo letošnje »gazele«, ki še zmorejo skočiti malo višje. Svet ne obupuje. Na ekranih nam vsak dan kažejo tragedijo ljudi, ki se utapljujejo, ko hočejo iz Afrike v obljubljeni deželni Evropo. Malo višje, v Rimu, si papež Frančišek počasi, a vztrajno prizadeva, da bi pozdravil velikansko sredozemsko ribo, ki se ji reče Rimskokatoliška cerkev in je prav pri glavi že močno smrdela. Zgledujmo se po takšnih zgledih, ne čakajmo na maj.

Vaš razgled

Pravijo, da je jutro najlepši del dneva za fotografiranje, ker je sonce nizko na obzorju. Na posnetku Luka Renerja se vidi, kako sonce enakomerno prodira med drevesi in išče še neosvetljene dele na zemlji. Avtor je sliko naslovil Jutranje razodetje. Se strinjate? G. K.

Da se Kroparji že pripravljajo na zimo, priča posnetek, narejen v tamkajšnjem kulturnem domu konec septembra. Snežni plug očitno komaj čaka, da ga odpeljejo na »sprehod« po kroparskih ulicah. G. K.

Nove knjige (193)

Moje življenje

MIHA NAGLIČ

Kdo je avtor knjige Moje življenje? »Marcel Reich-Ranicki ni kdorkoli: s pisanjem v različnih nemških časnikih in revijah uživa sloves vodilnega književnega kritika, zares na široko pa je zaslovel na televiziji, najbolj s serijo Literarnih kvartetov (Das Literarische Quartett) na drugem nemškem programu (ZDF). Bile so to svojevrstne, dobro uro trajajoče oddaje, posvečene izključno pogovorom o knjigah in književnosti. Reich-Ranicki jih je vodil s svojo značilno provokativno elokvenco trinajst sezon (med marcem 1988 in decembrom 2001) in z njimi kot popstar in »literarni papež« v veliki meri diktiral vsebino

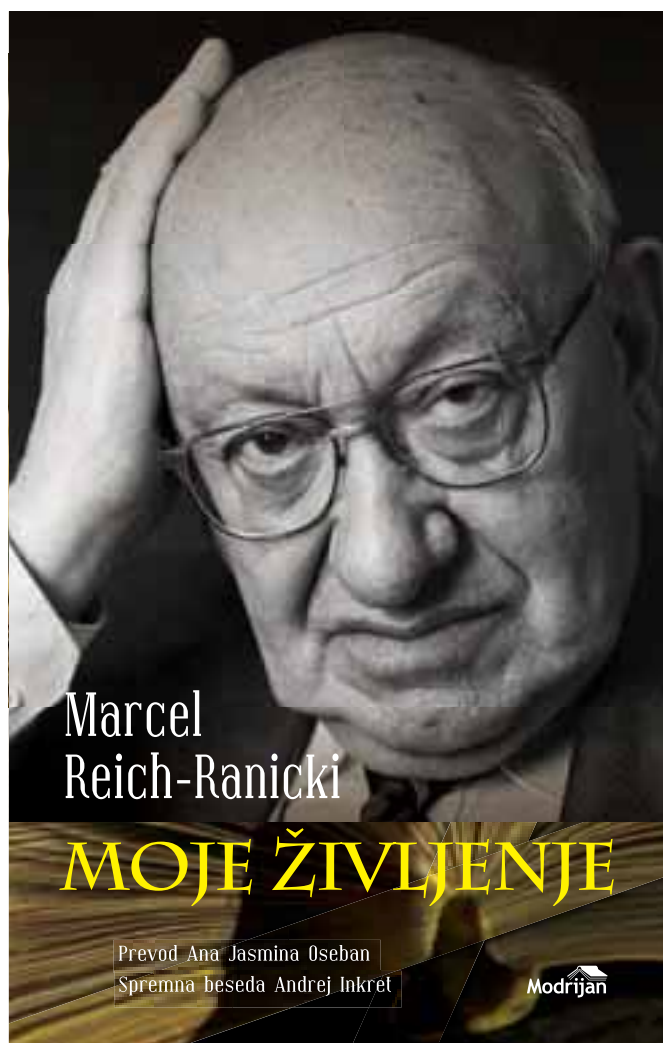
in značaj literarnega življenja na Nemškem.« Tako je Reich-Ranickega označil Andrej Inkret, pisec spremne besede v slovenskem prevodu knjige Moje življenje. Ta je že slabi dve leti po izidu (1999) v Nemčiji doživela 14. ponatis (danes je ta številka mnogo višja), prodali so jo v poldrugem milijonu izvodov in prevedli v osemnajst jezikov. V slovenskem prevodu Ane Jasmine Oseban smo jo dobili letos, še pred smrtjo njenega slovitavega avtorja, ki je umrl 18. septembra 2013.

»Kot vsak kritik sem hotel vzgajati, a ne pisatelj – pisatelja, ki se pusti vzgajati, se vzgajati ne splača. Pred očmi sem imel tem bolj občinstvo, bralce. Čisto preprosto rečeno: hotel sem jim pojasniti,

zakaj so knjige, ki so bile po mojem mnenju dobre in lepe, tudi zares dobre in lepe, hotel sem jih pripraviti do tega, da bi te knjige brali. Pritoževati se mi ni treba: moje kritike so – vsaj praviloma – na občinstvo imele želeni učinek. Kljub temu se mi ta vpliv ni zdel zadosten, verjel sem, da je treba doseči več in se ne kar sprijazniti s tem, da marsikatero pomembno, četudi morda zahtevnejšo knjigo opazi le manjšina.« To je ena od sklepnih ugotovitev slovitega kritika, kakršnega ne premore vsaka nacija. Pri nas je kar nekaj imen in osebnosti, ki se preizkušajo na tem občutljivem področju, a nihče ni tako izrazit, tako prevladujoč. Pri Francozih je bil podobna osebnost še živeči novinar in TV

voditelj Bernard Pivot, ki je v letih 1975-1990 na njihovem drugem TV programu vodil zelo gledano oddajo Apostrophes – Apostrofi. A Ranickega in njegove visoke ravni njegovi sodobniki ne dosegajo. Namesto sklepa samo še tale misel: »Dojel sem, da lahko v književnosti najdeš in prepoznaš nekaj, česar ne gre podcenjevati – odkrivaš lahko samega sebe, svoja čustva in misli, upanja in zavore.« Književnost in branje kot samospoznavanje in terapija. Priporočam.

Marcel Reich-Ranicki, Moje življenje, Modrijan, Ljubljana, 2013, 470 strani, 37,90 evra, www.modrijan.si

OD KLASIKE DO POPA

Na Osnovni šoli Ivana Tavčarja Gorenja vas so pripravili dobrodelni koncert, ki so ga poimenovali Od klasike do popa. Obiskovalci koncerta so uživali, kar so dokazovali tudi dolgi aplavzi ob končanih nastopih sodelujočih na koncertu.

Alenka Brun

V celoto je z besedo dobrodelni koncert strnila Jana Rihtaršič, ki je napovedi nastopajočih pospremila tudi z verzi in razmišljanjem o dobrodelnosti. Izkupiček od prodanih vstopnic je na koncu znašal 1400 evrov in je namenjen za šolski sklad omenjene osnovne šole, ki je s pomočjo Turističnega društva Gorenja vas koncert tudi organizirala. Zbrani denar iz šolskega sklada pa potem porabijo za denarne pomoči za tiste učence, ki pomoč potrebujejo.

Najprej se je pred kar številno publiko na koncertu predstavila flavtistka Hana Kavčič

ob spremljavi pianista Marjana Peternelja, ki smo ga kasneje slišali tudi v samostojnem nastopu, z igranjem pa je pospremil tudi zadnji nastop klasičnega dela koncerta, obetajočo oboistko Evo Tušar Suhadolc. Vmes je s svojim nastopom navdušil še ženski trio Libertas.

V drugem delu dobrodelnega koncerta pa je zgodbo popularne glasbe začela pogumna in pozitivna Fanika Križaj, ki se je spominjamo iz oddaje Slovenija ima talent. Publika se je ob izbranih Fanikinih melodijah kar malce raznežila.

Sledil je plesni nastop, kjer so se v hitrejših ritmihih na odru zavrtele plesalke plesne skupine Step, ki svojo zgodbo soustvarjajo s Petro Slabe, nato pa je z neskončno energijo in hitrimi prsti

Marjan Peternelj in Eva Tušar Suhadolc

Neisha

za pianino sedla še nasmejana Neža Buh oziroma vsem znana Neisha. Ob vsej poplavi takšnih in drugačnih slovenskih popevk in pevk je Neisha svojevrsten fenomen – pevska, skladateljica, pianistka, ki skoraj z vsako skladbo 'ujame' poslušalca.

Tokrat je začela je z izvrstno pesmijo Muza tvoj'ga bluza s svojega novega albuma Za vesoljke in kavboje, kar je bil pravi izbor za Neishino nadaljevanje glasbenega popotovanja na odru dobrodelnega koncerta Od klasike do popa.

Hana Kavčič

Trio Libertas

Od klasike do popa in plesnih korakov

Fanika Križaj

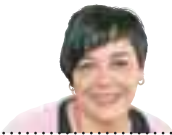

HUMOR, HOROSKOP

Novi naročniki Gorenjskega glasa lahko za darilo izberejo tudi darilni bon za vedeževanje pri vedeževalki Tanji
Telefon.: 040 514 975
Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

- Oven (21. 3.–21. 4.)**
Tako duhovno, osebno ali pa poslovno boste imeli v tem tednu veliko izzivov. Vse to vam bo pogodu, saj ste človek akcije in vedno radi spoznavate nove stvari in si znate vzeti čas za tisto, kar vas veseli. Čaka vas lepo presenečenje.
- Bik (22. 4.–20. 5.)**
Osredotočili se boste bolj na nujne zadeve, saj se boste zavedali, da si tokrat ne morete privoščiti nobene zmede. Mir in stabilnost vam bosta dala občutek potrditve in vse zadeve boste pozitivno izpeljali. Tokrat ne upoštevajte nobenih nasvetov.
- Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**
Že dolgo časa nekaj pričakujete, pa se vam nikakor ne rešuje pozitivno. Vaše besede bodo končno naletele na prava ušesa in obeta se vam zmagoslavje. Zaradi nepomembnih stvari boste prišli v navzkriž z nekom, ki vam veliko pomeni.
- Rak (22. 6.–22. 7.)**
Ker sebe poznate bolje, kot vas poznajo prijatelji, vam dokazuje, da se morate pri odločitvah zanesti samo na sebe in tisto, kar vam govori razum. Do konca se boste držali svojega prepričanja. Na zamere se pa nikar ne ozirajte.
- Lev (23. 7.–23. 8.)**
Zasuli vas bodo z različnim delom, vi pa boste samo iskali izgovore, kako bi se lahko izognili. Malo vam bo že uspelo, v celoti pa bolj težko. Očitno vas dobro poznajo in bodo na vašo reakcijo že pripravljene. Obeta se vam daljše potovanje.
- Devica (24. 8.–23. 9.)**
Nikar ne izzivajte usode, saj niste v obdobju, ko bi vam šlo vse po sreči. Za zdaj bodite zadovoljni s tem stanjem. V bistvu vam ni prav nič hudega, le dotakniti se hočete zvezde, ki vam je nedosegljiva. Tiste, ki pa vam je čisto blizu, pa ne vidite.
- Tehnica (24. 9.–23. 10.)**
Tudi za vas bo tokrat veljalo pravilo, da po dežju posije sonce. Če ste zaljubljeni, ste ravno sedaj v najboljšem obdobju, da se vam izpolni želja glede ljubljene osebe. Hkrati pa ne smete pozabiti obljube, ki ste jo nekomu dali.
- Škorpion (24. 10.–22. 11.)**
Reševali boste službene naloge, za katere veste, da se morate maksimalno potruditi. Misel o skorajšnjem dopustu vam bo dala še kako potrebnega elana. V svoj čustveni svet boste odprli okno in presenečeni boste nad lastnimi občutki.
- Strelec (23. 11.–21. 12.)**
Na delovnem mestu se vam obeta pomemben pogovor. Izid pogovora bo odvisen od vašega obnašanja. Pričakovali bodo samozavesten pristop in glejte, da boste dali vse od sebe. S tem se boste končno naučili, da si ceno postavljate sami.
- Kozorog (22. 12.–20. 1.)**
Res imate še veliko dela, a družina bo od vas pričakovala, da se ji maksimalno posvetite. Roko na srce, komaj čakate, da vas partner postavi pred dejstvo, ker zato ne boste imeli slabih vesti. No ja, kakorkoli, obeta se vam prijeten vikend.
- Vodnar (21. 1.–19. 2.)**
Nepričakovani dogodki vam bodo odprli nove možnosti, katerih niti pod razno ne pričakujete. Prvotni načrt se bo v celoti spremenil, za trenutek se bo sprožila slaba volja, a zmaga bo na vaši strani in to bo najbolj pomembno od vsega.
- Ribi (20. 2.–20. 3.)**
Nasprotna stran vam je že nekaj časa nazaj pokazala svojo zainteresiranost in čaka na vašo potezo. A je ni od nikjer. Brez nič je nič, to ve vsak. Zato se morate začeti zavedati, da je treba za srečo tudi kaj narediti. Naredite!

RAZLIČNO PO ALEJI

Te dni je izšel Vodnik po Aleji znamenitih Ločanov. Mali brat sem se z vodnikom v rokah »povedel« po njej.

Mali Brat

Aleja znamenitih Ločanov je okrašena s kovinskimi, v glavnem bronastimi glavami mož (na ženske še čakamo), ki so v preteklosti s svojimi deli na različnih področjih človekovega bivanja zaznamovali mesto Škofja Loka in v večini primerov postali prepoznavni tudi kot pomembnejši Slovenci. Vodnik, ki je izšel pri lokalnem muzejskem društvu, je nedvomno čudovit izdelek, ki nam pove, kdo je kdo, zakaj in kako.

Aleja je v širšem smislu ulica, pot, celo steza ali druga javna površina, ki je okrašena z obeh strani ulice z drevoredi in nasadi, sem Mali brat, majhen kakor sem, od nekje pravkar prepisal. Če je drevored samo na eni strani, gre za pol-alejo. Beseda pa izhaja iz francoske besede

aller (iti). Tokrat smo se aleje lotili predvsem na izvorni način – torej iti, počasi, hitreje, najhitreje.

Namreč, v času, ko ljudje vse več pozornosti polagamo lastnemu telesu in se temu primerno poskušamo čimbolj približati reklu zdrav duh »v zdravem telesu«, pa smo se v naši velikobratri redakciji po loški aleji sprehoditi »po športno«, kot pravi rekreativci. Tako je moč od prvega znamenitega Ločana Francea Planina pa do zadnjega Antona Hafnerja moč priti različno hitro. V načinu »osovnikar« bi alejo predihali v približno treh do štirih sekundah. Način »skratek«, v katerega sodijo naraščajniki od dveh do petih let, bi nam za pod od prvega do zadnjega pobral nekaj več časa. Vanj moramo všteti nekaj otroške trme, male ali velike potrebe in starševske vzpodbude za dokončanje poti. Zanimiv je tudi

Najbolj pogost način sprehoda po aleji znamenitih Ločanov (fotografija je simbolična) / Foto: bratska

način »mislec«, ko bi za pot po aleji potrebovali več dni. Priporočljiv je celo obisk aleje v več etapah (tipa Tour de France). Tu bi nam vodnik vsekakor zelo koristil. Obstaja tudi način »petnajst evrov«, toliko je menda moč dobiti na črnem trgu za kilo

bakra Tak sprehod po aleji traja dlje, najbolje pa, da ga opravite v zgodnjih jutranjih urah brez gledalcev. Tokrat smo vam predstavili samo nekaj načinov vodenja po aleji znamenitih Ločanov. Vsak si bo seveda izbral njemu najbližji način.

Od zadaj

Ob bližajočem se novem Zakonu o davku na nepremičnine se že pojavljajo mali oglasi: po ugodni ceni podiram stare kozolce, šupe, skednje in druge nepremičnine, ki so vaši, pa niso več v uporabi.

Na ministrstvu za finance stalno tarnajo, da so za temeljito delo inšpekcije kadrovske in finančno podhranjeni. Trakov za zavarovanje kraja davčnega pregleda (kot smo videli pri nekaj »zaprtih« lokalih) je več kot dovolj. Le kje so jih skrivali ves ta čas.

TA JE DOBRA

Ženske ne lažejo, razen če

Nekega dne je ubogi šivilji, ki je šivala na bregu reke, v vodo padel naprstnik. Začela je jokati tako na glas, da se je pojavil Bog in jo vprašal: »Otrok moj, zakaj jočeš?« Šivilja mu je razložila, da ji je v reko padel naprstnik, ki ga nujno potrebuje, saj s svojim delom možu pomaga vzdrževati družino. Bog je potopil roko v vodo in potegnil iz nje zlat naprstnik z vdelanimi turkizi. »Je to tvoj naprstnik?« je vprašal. »Ne.« Bog je spet potopil roko v vodo in ujel zlat naprstnik, okrašen z rubini. »Je to tvoj naprstnik?« je vprašal šiviljo. Šivilja je spet odgovorila: »Ne.« Bog je še enkrat potopil roko v vodo in potegnil ven usnjen naprstnik. »Je to tvoj naprstnik?« je vprašal Bog. »Da, to je moj naprstnik.« Bog je bil tako navdušen nad pošteno šiviljo, da ji je poklonil vse tri naprstnike. Čez leto dni se je šivilja sprehajala ob reki z možem, ko je ta nenadoma zdrsnil z brega v vodo in potonil. Šivilja je na glas zajokala in spet se je pojavil Bog in jo vprašal, zakaj joka. »O Bog, moj mož je ravnokar padel v vodo,« je odgovorila šivilja. Bog je zlezal v vodo in ven potegnil Georgea Clooneyja. »Je to tvoj mož?« je hotel vedeti. »Ja,« je odgovorila šivilja. Bog se je razjezil in zavpil: »Lažeš, to ni tvoj mož!« Šivilja je odgovorila: »Odpusti mi, o Bog, to je nesporazum. Vidiš, če bi pri Georgeu Clooneyju rekla ne, bi mi privlekel ven še Brada Pitta. In če bi pri Bradu Pittu rekla ne, bi mi pripeljal mojega moža, in če bi pri njem rekla da, bi mi poklonil vse tri. Bog, nisem več najmlajša in najboljšega zdravja in se ne morem ukvarjati z vsemi tremi! Samo zato sem pri Georgeu Clooneyju rekla, da je moj mož.« Bog je bil ganjen in šivilja je smela obdržati Georgea Clooneyja. Morala zgodbe: kadarkoli ženska laže, se to zgodi iz dobrih in poštenih namenov in v interesu vseh.

LAŽJI SUDOKU

7			3		9			2
		1			8			
	6			4	9	3		
	7	6				3	8	
	1			3			5	
	5	2				6	7	
	9			1			2	
		7				5		
5			9	2				8

TEŽJI SUDOKU

1	8	4			3			9
			4					3
				1			4	6
			5					9
8		2				1		7
	5				2			
3	1			8				
6					5			
5			6			9	8	

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odelbeljenih devetih kvadratov.

DRUŽABNA KRONIKA

KJER JE SNEG DOMA

Jesen je malce muhasta pa ljudje že razmišljajo o zimi. Konec novembra na velika platna prihaja športno izobraževalni film vsestranskega Sandija Murovca – Murija Na kanto, kakšen dan prej pa bodo v Obertauernu že odprli smučarsko sezono. Od srede pa v Kranju potekajo 9. Dnevi srbske kulture.

A. Brun, S. Lesjak

Najprej so Slovenijo obiskali predstavniki smučišča Obertauern, ta teden Ski Amadejevci, prihodnji teden pridejo Korošci.

Direktor turističnega urada Obertauern Mario Siedler nam je v predstavitvi približal smučišče, ki je primerno za dnevni obisk, saj je od Ljubljane oddaljeno le dobri dve uri, znano pa je tudi po svojih super večernih zabavah.

V Obertauernu se boste 28. novembra že lahko

podali na celoten smučarski krog, dva dni kasneje pa bodo odprtje proslavili z nastopom avstrijske zasedbe Parov Stelar. Za smučarje bo pripravljen tudi znameniti Turski krog. Letos odpirajo še The Spot, sodoben snežni park za prosti slog, najzahtevnejšim pa je namenjena proga Gamsleiten 2, ena najstrmejših v Alpah. Na njej bo aprila prihodnje leto tudi iskanje skritega zaklada. Spodbujajo tudi otroško veselje do smučanja in deskanja, za kar so pripravili program Bobbyjeva snežna pustolovščina, ki je namenjen 'snežnim zajčkom', starim do pet let.

Počasi se na zimsko sezono pripravljajo tudi v Kranjski Gori. Skipassovci so se s svojimi kulinaricnimi večeri dobro predstavili publiki, do prave zime jih loči še martinovanje, kako bo s snegom, pa se z materjo naravno še dogovarjajo. Pred nekaj dnevi so v svoji družbi gostili zakonca iz hrvaške Istre, Patricijo in Marina Markežića z vini Kabola. Ostal je spomin na malvazijo Unico 2009 in rose 2012. Vina Kabola so znana tudi po malvaziji, ki je luč sveta ugledala v amforah. Pri hrani pa bi bil lahko zanimiv izziv za domačo gospodinjstvo priprava krožnika

z orehovimi njoki z zajčjim ragujem. Mimogrede pa nam je Patricija zaupala, da sta Markežićeva obiskala Kranjsko Goro zadnjič, ko sta bila precej mlajša, presenetilo pa ju je, da se od takrat ni veliko spremenilo.

Z literarnim večerom z Goranom Vojnovičem v dvorani MO Kranj pa so se začeli deveti Dnevi srbske kulture v Kranju, ki se bodo zaključili jutri v Cerkljah s Folklorno manifestacijo Razigrana Mladost. Vojnovič je režiser, pisatelj in kolumnist, avtor znane knjižne uspešnice Čefurji raus, katere filmsko predelavo si v tem času lahko ogledamo tudi v kinih.

Mario Siedler, direktor turističnega urada Obertauern, predstavnica za tisk Sandra Frischmann in svetovalec za turizmu Helmut Ebmer / Foto: AB

Tiskovno konferenco je gostil Sandi Kovačević (hotel Cubo), spoznali smo Tomaža Zavca, glavnega kuharja restavracije omenjenega hotela. / Foto: AB

Zakonca Markežić iz Momjana in Justinova, gostitelja istrskega večera v Kranjski Gori / Foto: AB

Malvazija je privabila tudi Sonjo Primožič iz Hotela Triglav Bled in njenega fanta Saša. / Foto: AB

John Mark Šorl iz Zasipa pri Bledu je poskrbel, da je večer istrskih dobrot pospremila dogodka primerna glasba. / Foto: AB

V pogovoru z Renato Pračo je Goran Vojnovič predstavil dela, v katerih se prepletajo zapleteni medkulturni odnosi.

VRTIMO GLOBUS

Poroka bo velik modni dogodek

Ameriški pevec in plesalec, ki je zaslovel s fantovsko skupino N Sync, **Lance Bass** (34) in njegov zaročenec **Michael Turchin** načrtujeta poroko. Ta naj bi se zgodila prihodnje leto. »Imava kar nekaj poročnih načrtov, saj za gejevske poroke še niso začrtane tradicionalne norme.

Osredotočila se bova na obleki in zagotovo bova nosila smokinga. Najina poroka bo vključevala visoko modo,« je razkril pevec.

Avril Lavigne je izvrstna kuharica

Pevec skupine **Nickelback Chad Kroeger** (38) se je julija poročil s pevko **Avril Lavigne** (29). »Srečna žena, srečno življenje. Mislim, da se vsak moški tega nauči zelo, zelo hitro,« je razkril skrivnost srečnega zakona Kroeger. Zakonca sta določila nekaj zlatih pravil, med drugimi tudi, kdo ima v rokah televizijskega daljinca. »Chad je pravi kavalir, ki me vedno vpraša, kaj bi rada gledala,« je priznala pevka, medtem ko je kuhanje njena naloga. »Jaz bi lahko zažgal celo vodo,« je nekoliko v šali dodal Kroeger, ki pravi, da je Avril odlična kuharica.

Jamie zanika, da sta s Katie par

Tuji mediji poročajo, da naj bi bila **Katie Holmes** (34) in **Jamie Foxx** (45) v zvezi. Foxx novice vztrajno zanika. »Govorice so neresnične. Pravzaprav so smešne. S Katie sva le plesala na dobrodelnem dogodku tako kot vsi drugi,« je pojasnil. Na neki prireditvi konec poletja je Holmesova na plesišču cela pila Foxxov koktajl. Se med njima zares nič ne plete ali bosta novico še nekaj časa poskušala obdržati zase?

Mike Myers bo drugič očka

Zvezdnik filma *The Austin Powers* **Mike Myers** (50) in njegova soproga **Kelly Tisdale** (36) pričakujeta drugega otroka. »Kdor pravi, da je očetovstvo nekaj najlepšega, kar se ti lahko zgodi, me bo razumel.« Dodaja še, da sta s Kelly zelo vznemirjena ob pričakovanju novega družinskega člana. Zakonca sta se poročila pred tremi leti in imata skupaj dvehletnega Spikeja.

Študentko biokemije, dvaindvajsetletno Barbaro Žužek iz Naklega smo ujeli v modnem razpoloženju. S fotografom in stilistko so lovili še zadnje jesenske sončne žarke, sem in tja pa je prišla prav tudi senca. / Foto: AB

KRANJ

Merili bodo kostno gostoto

V soboto, 19. oktobra, bodo na vseslovenskem srečanju v Velenju zaznamovali svetovni dan osteoporoze. Med udeleženci bo tudi 78 članic iz Društva bolnikov z osteoporozo Kranj, ki sicer šteje prek 1500 članov z območja upravne enote Kranj in Tržič. »V prihodnjih dneh v sodelovanju z Gorenjskimi lekarnami načrtujemo ultrazvočne meritve kostne gostote na petnici,« članom in drugim, ki bi želeli preveriti zdravje svojih kosti, sporoča predsednica društva Milena Zupin. »V Qlandiji bomo v sredo, 23. oktobra, od 15. do 18. ure, v osrednji kranjski lekarni 24. oktobra od 8. do 11. ure, v lekarni v Šenčurju 28. oktobra od 15. do 18. ure, 22. oktobra od 18. ure naprej pa bomo kostno gostoto merili tudi v prostorih občine v Gorenji vasi, in sicer v okviru njihovega projekta Živimo zdravo.« **D. Ž.**

ŠKOFJA LOKA

Začenja se šola za starše

Lokalna akcijska skupina v Škofji Loki letos spet prireja šolo za starše. Potekala bo v sodelovanju z Gimnazijo Škofja Loka in bo zajemala tri predavanja. Začeli so s predavanjem o bontonu s predavateljico Bojano Košnik. Na drugem predavanju, ki bo 14. novembra ob 18.15 v veliki predavalnici gimnazije, bo dr. Vesna Vuk Godina govorila o partnerstvu. Naslednje predavanje bo 23. januarja prihodnje leto, takrat pa bo prof. dr. Onja Tekavčič Grad govorila o travmatskih dogodkih, kako takrat ukrepati, se pogovarjati, iskati rešitve in nove cilje. **D. Ž.**

KOVOR

Krajevna skupnost trenutno brez predsednika

S prvim oktobrom, približno leto pred iztekom mandata, je Romana Šparovec zaradi osebnih razlogov odstopila s funkcije predsednice Krajevne skupnosti Kovor. Do imenovanja novega predsednika njegove tekoče naloge opravlja podpredsednik Franc Smolej. Kot pravi, bo v kratkem sklical sejo, na kateri bodo med ostalimi krajevnimi svetniki izbrali novega predsednika za preostanek mandatne dobe. **A. Š.**

ŽIRI

Slovesno ob dnevu spomina

V Žireh na 23. oktober, dan, ko so bili leta 1943 iz Žirov izgnani Nemci, praznujejo dan spomina. Letos od dogodka mineva že sedemdeset let, zato bo Združenje borcev za vrednote NOB Žiri pripravilo še slovesnejšo prireditev, na kateri bo nastopil Tržaški pevski zbor Pinko Tomažič, slavnostni govornik bo poslanec Samo Bevk. Slovesnost bo jutri, v soboto, ob 19. uri, v Zadrudnem domu v Žireh. Dan kasneje pa Planinsko društvo Žiri v sodelovanju z žirovskimi taborniki organizira že 32. spominski rekreativni Pohod okrog Žirov. Začeli bodo ob 8. uri pred zadrudnim domom in se odpravili na Mrzli vrh čez Prtovč na Selo in Hrastov grič ter se spustili v Rakulk. Dolžina pohoda znaša približno 20 kilometrov, zaključek bo pri Čebelarskem domu med 13. in 14. uro. Na pot se lahko podajo tudi kolesarji, startali bodo ob 10. uri. **B. B.**

RUDNO POLJE

Očistimo gore in planine

Zavarovalnica Triglav, ki že četrto leto zapored pripravlja vseslovensko ekološko akcijo Očistimo gore in planine, bo jutri, 19. oktobra, na terasi Športnega centra Triglav Pokljuka organizirala zaključni dogodek letošnje akcije, ki se bo začel ob 9.30. Zbrani se bodo vsak s svojo vrečko v roki ali na nahrbtniku podali na različne lokacije čiščenja – Rudno polje, Javorniška planina, Mrzel Studenec in smučišče Viševnik, pridružili pa se jim bodo tudi nekateri slovenski športniki in biatlonska reprezentanca z Jakovom Fakom na čelu. Še eno sezono akcije bodo zaključili z zabavnim delom, ki se bo začel ob 12. uri, takrat bodo podelili tudi nagrade najbolj aktivnim čistilcem tega dne. **J. P.**

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki je izredno ugodna.

Janez Rozman, s. p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/5315 249
ENODNEVNI IZLETI: TRST: 31. 10.; MARTINOVANJE 9. 11. KOPALNI IZLET: TOPOLŠČICA 4. 11.; BERNARDIN: 17.–20. 11.; STRUNJAN: 24.–27. 11.; BANJA VRUČICA: 27.–30. 10., 23.–26. 11., AKCIJA: 9.–16. 12.; MEDŽUGORJE: 21.–23. 10.; MADŽARSKE TOPLICE, AKCIJA: 10.–14. 11.; SILVESTROVANJE MADŽARSKA: 29. 12. - 1. 1. 2014; SILVESTROVANJE BANJA VRUČICA: 29. 12. - 1. 1. 2014. AVTOBUSI: 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Martinovanje

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje organizira za svoje člane martinovanje na Domačiji Vodnik v Adergasu, in sicer v soboto, 9. novembra, ob 18. uri. Informacije in prijave pri poverjenikih ali po telefonu 040 831 197.

Dan odprtih vrat PGD Preddvor

Preddvor – Jutri, v soboto, 19. oktobra, PGD Preddvor organizira dan odprtih vrat. Med 9. in 13. uro si boste lahko ogledali gasilska vozila, gašenje z gasilnikom, razstavo starih črpalk, otroci pa se bodo pomerili v gasilskih igrah in ustvarjali v kotičku za najmlajše. Med 15. in 18. uro bo na ogled prikazna vaja operativcev, sledilo bo druženje ob pečenem kostanju in žrebanje nagrajencev nagradne igre. V času odprtih vrat PGD Preddvor sprejemajo na pregled gasilne aparate.

Pogovor z Vlasto Nussdorfer

Kranj – V Mestni knjižnici Kranj se bo danes, v petek, 25. oktobra, ob 19. uri začel pogovor z Vlasto Nussdorfer.

Za otroke

Škofja Loka – Na mladinskem oddelku knjižnice lahko otroci v torek, 22. oktobra, ob 17.30 prisluhnejo pravljici O treh sinovi h in mucku.

Gorenja vas – Delavnica za otroke Velikan na Blegošu se bo v knjižnici začela v ponedeljek, 21. oktobra, ob 17. uri.

Poljane – Pravljici o ježku lahko otroci prisluhnejo v knjižnici v ponedeljek, 21. oktobra, ob 17. uri.

Žiri – Tečaj angleščine za nižje skupine bo v knjižnici v torek, 22. oktobra, ob 17. uri, obnovitvena angleščina za odrasle pa isti dan ob 19. uri.

PREDAVANJA

Trajnostni razvoj kot trajnost kapitala

Bled – V Knjižnici Blaža Kumerdeja na Bledu se bo v torek, 22. oktobra, ob 18. uri začelo predavanje Petra Sekloča z naslovom Vzdrževanje predstave o trajnostnem razvoju kot trajnosti kapitala.

OBVESTILA

Brezplačne delavnice za trajnostni razvoj podeželja

Šenčur, Trstenik, Preddvor, Kranjska Gora – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj organizira sklop brezplačnih delavnic, in sicer: v torek, 22. oktobra, bo predstavljena delavnica o aktualnem razpisu za sofinanciranje investicij za dodajanja kmetijskim in gozdarskim proizvodom ob 17. uri v sejni sobi v Domu krajanov v Šenčurju ter v ponedeljek, 28. oktobra, ob 10. uri v predavalnici Info centra v Preddvoru; v četrtek, 24. oktobra, bo ob 18. uri na lokaciji podjetja Biomasa Trstenik v vasi Trstenik organizirana predstavljena delavnica ter praktični ogled uspešno delujočega skupnega sistema, ki na lesno biomaso ogreva del vasi; v Preddvoru bo delavnica Svet računalniških programov v sredo, 30. oktobra, ob 17. uri v predavalnici Info centra. Prijave zbirajo po Tel.: 04 257 88 28, GSM: 040 733 344 ter info@ctrp-kranj.si. V ponedeljek, 21. oktobra, ter v petek, 25. oktobra, ob 16. do 19. ure Center vabi tudi na brezplačno usposabljanje za neformalne nosilce znanja o naravni dediščini z naslovom Skrivno življenje gozd, ki bo potekal v Natura Eco campu Kranjska Gora. Prijave na naslov: subic.jaka@gmail.com, GSM 040 222 648.

PIREDITVE

Koncert v Bajti

Železniki – Jutri, v soboto, 19. oktobra, se bo ob 21. uri v Bajti na Trnju začel koncert skupin Hesus attor z Reke in Orekse iz Železnikov.

KOMEMORACIJE

Žalne slovesnosti ob dnevu mrtvih

Združenje borcev za vrednote NOB Kranj obvešča občane, ki se želijo pokloniti spominu na padle borce NOB in žrtve naci-fašističnega nasilja, da bodo spominske slovesnosti potekale pri spominskih znamenjih in grobiščih padlih borcev po sledečem razporedu: v sredo, 23. oktobra: Britof - Predoslje, ob 16. uri pri spomeniku na pokopališču; v četrtek, 24. oktobra: Naklo, ob 16. uri pri spomeniku pred vrtcem Rožle; Stražišče, ob 16.15 v spominskem parku; Besnica, ob 17. uri na grobišču pri cerkvi; Duplje, ob 17. uri pri spomeniku NOB pri Osnovni šoli; Orehek - Drulovka, ob 17. uri pri spomeniku padlih borcev; v petek, 25. oktobra: Mavčiče, ob 11. uri pri spomeniku na pokopališču; Primskovo, ob 11.30 pri spomeniku ob osnovni šoli; Kokrica, ob 16. uri na pokopališču; Preddvor, ob 17. uri na pokopališču; v ponedeljek, 28. oktobra: Jezersko, ob 19. uri pred spomenikom NOB; v torek, 29. oktobra: Komemoracija na pokopališču v Kranju bo ob 16. uri; v sredo, 30. oktobra: Vodovodni stolp, ob 10. uri pri Šorlijevem mlinu; v četrtek, 31. oktobra: Cerklje, ob 11. uri pri centralnem spomeniku; v petek, 1. novembra: Goriče, ob 10.30 pri centralnem spomeniku; Šenčur, ob 11. uri pri centralnem spomeniku NOB; Žabnica, ob 10. uri pri centralnem spomeniku.

Želite biti osebno obveščeni v primeru motene oskrbe s pitno vodo?

Prijavite se na brezplačno obveščanje po e-pošti ali SMS sporočilih:
www.komunala-kranj.si
info@komunala-kranj.si
Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj.

BODITE INFORMIRANI!

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 27. septembra 2013 v reviji Kranjčanka, je bilo podjetje Baldrijan, d. o. o., iz Kranja, ki poklanja trem nagrajencem **Zeliščni masažni gel**. Srečne nagrajenke so: **Antonija Šenk**, Tržič, **Katka Prevodnik**, Škofja Loka, **Damjana Lesjak**, Preddvor. Nagrajenkam čestitamo.

20. ljubiljena sezona Sobotnih matinej

PETKOVA PRIREDITEV

Izvajata: Lutkovno gledališče Tri

OJOJ, BOLI!

Petek, 18. oktober 2013, ob 17.30 uri
Kriče krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA

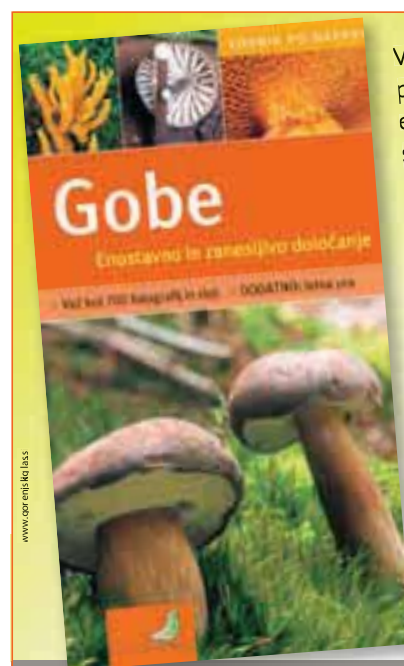
Izvajata: Gledališče iz desnega žepka

PETER STRAH

Sobota, 19. oktober 2013, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

Gorenjski Glas

GTV

Vedno aktualen priročnik, ki ga enostavno vzamemo s sabo v gozd, saj nam bo prišel prav za hitro in natančno določanje vrste gob. V priročniku najdemo več kot 700 fotografij in risb evropskih gob ter letno uro, ki na pregleden način prikazuje čas, ko gobo lahko najdemo v naravi.

Redna cena priročnika je 12,50 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

10
EUR

* poština

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

domplan

Domplan d.d., PE Nepremičnine,
Mesti trg 20, 4220 Škofja Loka
T: 04/51 10 831, F: 04/51 10 835,
M: 041 647 434, E nepremicnine@domplan.si
Domplan d.d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 700, F: 04/20 68 701
M: 041 647 433, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

S podjetjem Domplan, d. d., od ideje do realizacije na enem mestu – prostorsko načrtovanje, projektiranje, geodetske storitve in strokovni nadzor:

- urbanistični predlogi umestitve objektov v prostor,
- občinski podrobni prostorski načrti (OPPN),
- občinski prostorski načrti (OPN),
- državni prostorski načrti (DPN),
- vodilne mape za projektne dokumentacije,
- idejne zasnove objektov (IDZ),
- projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in izvedbo (PGD/PZI),
- krajinokoharitekturni načrti in ureditve,
- geodetski načrti,
- ureditve in izravnave posestnih meja,
- parcelacije (delitev, združitve),
- evidentiranje zemljišč pod stavbo,
- spremembe bonitete zemljišč,
- vpis stavb in dela stavb v kataster stavb,
- zakoličbe objektov, komunalnih vodov, cest,
- komasacije zemljišč,
- določitev pripadajočih zemljišč k večstanovanjskim objektom,
- programi opremljanja zemljišč z izračuni komunalnega prispevka,
- strokovni nadzor nad gradnjo,
- svetovalni in izvedbeni inženiring.

Skupaj z vami do urejenih nepremičnin in stanja v naravi in evidencah.

STANOVANJE - PRODAMO

Kranj, Vodovodni stolp, 3-sobno v III. nadstr. izmere 73,80 m², l. gr. 1965, obnovljeno l. 2005 (kopalnica, WC, CK na plin, instalacije v kuhinji in kopalnici, l. 2013 okna) vpisano v ZK, klet, balkon, cena 115.000,00 EUR

Kranj, bližina avtobusne postaje, trisobno v 13. nadstr. izmere 70,10 m², l. gr. 1964, okna obnovljena 1990, lepo ohranjeno in sončno, CK, vsi priključki, balkon, klet, dvigalo, cena 97.000,00 EUR

Kranj, bližina avtobusne postaje in zdravstvenega doma, enosobno v 5. nadstr. izmere 45,30 m², l. gr. 1977, sončno in lepo ohranjeno, balkona ni, klet, vsi priključki, opremljeno, vendar je oprema stvar dogovora, cena 64.900,00 EUR

Kranj, Zlato polje v bližini zdravstvenega doma, dvosobno v 4. nadstr. izmere 46,05 m², l. gr. 1960, obnovljena okna l. 2002 in kopalnica l. 2010, dvigala ni, balkon, klet, CK še ni, možnost priklopa na plin, potrebno obnove, cena 59.000,00 EUR

Kranj, Gorenjesavska cesta, pod Šmarjetno goro, enosobno v II. nadstr. od III, izmere 41,02 m², uporabne površine 39 m², l. gr. 2008, sončna lega, v ceni je tudi celotna oprema kuhinje, cena 75.000,00 EUR

Kranj, Zlato polje, trisobno, II. nadstr. v izmeri 97,07 m² (uporabne površine 73 m², l. gr. 1949, prenovljeno l. 2007 – okna, CK, l. 2008 – kopalnica, WC, ZK urejeno, stanovanje je prazno, cena 95.000,00 EUR

PARKIRNO MESTO - GARAJA - PRODAMO

Na Planini II. v **Kranju** prodamo parkirno mesto v podzemni garaži, velikosti 12 m², l. gr. 2007, cena 9.000,00 EUR

Kranj, bližina avtobusne postaje, garaža v polkleti, velikosti 12 m², l. gr. 1964, cena 10.500,00 EUR

HIŠE - PRODAMO

Kranj, staro mestno jedro, enonadstropna, 120 m² stanovanjske površine na parceli velikosti 262 m², l. gr. 1935, prenovljena l. 2002 – okna, vse instalacije, kopalnica, CK na olje, dvorišče, kjer je možno parkiranje za dva avtomobila, terasa z 115 m² vrta, cena 150.000,00 EUR

Bližina **Škofje Loke**, v naselju, enonadstropna torlisa 113 m², dvodružinska – v vsaki etaži 3-sobno stanovanje, parcela velikosti 350 m², l. gr. 1942, obnovljena l. 1995, CK na olje, cena 200.000,00 EUR

Davča, enonadstropna torlisa 90 m² na parceli velikosti 942 m², l. gr. 1930, obnova streha 1950, l. 2000 obnovljeno – tlaki, WC, kuhinja, vse instalacije, zelo lepa sončna lokacija, ok. 6 km oddaljena od smučišča Cerčno, cena 85.000,00 EUR

POSLOVNI PROSTOR PRODAMO
Tržič - Deteljica, na dobri, prometni lokaciji za trgovino, pisarniško ali računalniško dejavnost v skupni izmeri 1703 m², prostor je razdeljen v dva dela, l. gr. 1968, možnost parkiranja, CK, ZK urejeno, cena 750.000,00 EUR

Tržič, v centru mesta na glavni ulici, pritličje v izmeri 30 m², l. gr. 1900, že delno prenovljen, primeren za neživilsko trgovino, cena 25.000,00 EUR

PARCELA - PRODAMO

Tržič-Hudo, velikosti 1099 m², zelo lepa, ravna, vsi priključki, cena 110,00 EUR/m²
Gorenjska, **Žirovnica**, na zelo sončni lokaciji 3 parcele velikosti 828 m², 627 m² in 632 m², dostop urejen, priključki ob parceli, ZK urejeno, cena 80,00 EUR/m²

Bašelj, velikosti 1007 m², zelo sončna in mirnem okolju, malo v naklonu, na parceli že elektrika, voda in telefon, cena 115,00 EUR/m²

Kranj, Planina I, Zupančičeva ulica v izmeri 1429 m², možna je samo gradnja podzemne garaže hiše, cena 80,00 EUR/m²
Preddvor - Tupalče v izmeri 2184 m² za poslovni objekt velikosti torlisa 19,30 m x 13,60 m² z gradbenim dovoljenjem, cena 140 EUR/m²

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13

E: malioglas@g-glas.si

Male oglose sprejemamo:

za objavo v petek – do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16., sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

LJUBLJANA - center, garsonjera, 30,5 m², letnik 1957, 79.000 EUR oz. po dogovoru, tel.: 040/422-048
13004062

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Fax: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

DVOSOBNO stanovanje v Kranju na Kidričevi c., 2 nad./2, adaptirano v celoti, tel.: 031/549-008
13004082

KRANJ - Huje, 4-SS, 105 m², renovirano, opremljeno. Možna menjava za manjše, 121.000 EUR, tel.: 070/917-223
13003813

STANOVANJE PRODAMO - Kranj, bližina avtobusne postaje in zdr. doma. Je dvosobno, 41 m², pritličje, l. gr. 1960, adaptirano 2009 (nova okna, vhodna in notranja vrata) in 2013 (izolacija in fasada). Je opremljeno in takoj vseljivo, ima etažno plinsko ogrevanje, vse priključke in klet. Nahaja se v mirnem okolju in na idealni lokaciji. Cena 59.900 evrov. Tel.: 041 331-436

V KRANJU, v privatni hiši, prodam 5-sobno stanovanje s kletjo in 250 m² vrta, cena 118.000 EUR, tel.: 041/947-677
13004051

ODDAM

OPREMLJENO 1-sobno stanovanje v Kranju, tel.: 041/322-653
13003987

KERN
NEPREMIČNINE
Maistrov trg 12, 4000 Kranj
Tel. 04/202 13 53, 202 25 66
GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

2,5-SOBNO stanovanje v Škofji Loki, 80 m², cena 350 EUR + stroški, tel.: 041/719-442
13003940

2,5-SOBNO stanovanje blizu Brnika, delno opremljeno, s parkirnim mestom v garaži, tel.: 041/894-493
13004056

LOKA nepremičnine
Kapucinski trg 13, Škofja Loka
tel.: 04/50 60 300, GSM: 041/ 675 123
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

LOTO

Rezultati 83. kroga – 16. oktobra 2013
10, 11, 18, 22, 23, 33, 37 in 36
Lotko: **0 0 1 1 0 2**
Loto PLUS:
2, 6, 8, 14, 27, 35, 37 in 11

Sklad 84. kroga za Sedmico: **980.000 EUR**
Sklad 84. kroga za Lotka: **160.000 EUR**
Sklad 84. kroga za PLUS: **760.000 EUR**

UPOKOJENCEMA, ljubiteljema Bohinja redno oddam 2-SS, 4 x letno po 15 dni, cena 2000 EUR, tel.: 040/129-077
13004111

VIKENDI, APARTMAJI

PRODAM

NA DOLENJSKEM, blizu Mirne, prodamo majhen vikend, po simbolični ceni, ima hišno številko, tel.: 031/308-540
13004096

ODDAM

SAMO 35 EUR/dan s 5 vstopnicami za kopanje, ki je neomejeno, v Termah Olimje, apartma ogrevan, tel.: 030/619-628
13004077

POSESTI

PRODAM

ZAZIDLJIVO parcelo na Gorenjskem, tel.: 040/872-052
13004088

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNE PROSTORE v IOC Inteksu na Savski cesti 34, Kranj (bivša Trenča) oddamo, velikost od 80 do 500 m². Cena 2,95 EUR/m² mesečno, tel.: 041/426-898
13003305

POSLOVNO stavbo, v centru Žirov, ob glavni cesti, oddam v najem. Stavba se nahaja na Loški c. 7, 392 m² neto površine, 920 m² parcela, oddaja se v celoti ali po enotah. Trenutno je v stavbi Pošta., tel.: 041/650-130
13004109

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO v Hrastjah, 40 m², primerno za skladišče, cena 130 EUR/mesec, tel.: 031/374-706
13004072

GARAŽO triplex 2 v Šorlijevem naselju, tel.: 041/714-808
13004085

ŠK. LOKA - Frankovo nas., oddam garažo v triplex garažni hiši, 13 m², tel.: 070/363-780
13003980

MOTORNIA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

RENAULT Kangoo, letnik 2004, prevoženo 178.000 km, cena 2.900 EUR, ugodno, tel.: 041/200-603
13003939

RENAULT Laguna 1.6 16 V, letnik 9/2006, prevoženo samo 35.000 km, cena po ogledu, tel.: 070/352-725
13004061

SUZUKI Maruti v voznem stanju, tel.: 041/822-514
13004071

ŠKODA Octavia 2.0, letnik 2001, srebrne barve, klima, tel.: 041/227-338
13004074

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

4 ZIMSKE gume na platiščih, 195 x 65 x 15 Goodyear UGH, rabljene 2 sezoni, tel.: 040/412-407
13004101

GUME in platišča za različne avte, akumulatorji različnih moči, rabljeni - preizkušeni, tel.: 041/722-625
13003664

NOVE parkirne senzorje in sedežne prevleke za Clio, od letnika 1994 - 2000, tel.: 041/398-076
13003944

PODARIM

MLADE muce, lahko pripeljem, najraje na kmetijo, tel.: 041/754-547
13004067

AVTOMOBILI celi ali poškodovani, lahko tudi z okvaro motorja, od let. 1997 dalje, 051/657-607, Marjan
13003791

KARAMBOLIRAN avto ali avto v okvari, od letnika 2001 dalje, tel.: 051/324-553
13002938

STROJI IN ORODJA

PRODAM

KAMNOSEŠKI voz 390 EUR, grafična preša 390 EUR, modelirna plošča 90 EUR, tel.: 070/701-962
13004081

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA - metrska ali razžagana, možna dostava, 041/718-019
13003787

AKCIJA - peleti, briketi, drva, dostava brezplačna. Odkup živine za izvoz, plačilo čez 3 dni, dostava Agro apna, trosilci za apno. Novo - mešalni vozovi Simaks, Smreka center, d.o.o., Žabnica 5, Žabnica, tel.: 04/25-51-313
13003826

BUKOVA drva, cena 55 EUR, mešana drva, cena 40 EUR, možnost razreza in dostave, 040/338-719
13003788

SUHA drva, metrska ali razžagana, možna dostava, tel.: 04/23-11-964
13004049

SUHA bukova, hrastova, brezova in mešana drva, možen razrez in dostava, tel.: 051/489-356
13004058

SUHA mešana drva in hruskovke plohe, tel.: 04/51-88-166, 031/555-588, Luka
13004078

STANOVANJSKA OPREMA

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

100-LITRSKI bojler iz nerjaveče pločevine, tel.: 031/678-828
13003923

SKORAJ nov gorilec Tisan, po ugodni ceni zaradi preusmeritve na črpalko, tel.: 031/308-540
13004097

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

NAPIHLJIV kajak, ugodno, tel.: 041/515-859
13004100

HOBI

KUPIM

ZBIRAM stare vojaške predmete - čelade, uniforme, bajonete, medalje, fotografije in razgladnice slovenskih krajev - vse starejše od 60 let, tel.: 031/854-521
13004059

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, strogi unikat, odlična naložba, možna menjava (avto), tel.: 040/567-544
13004110

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

SONČNA očala tudi z vašo dioptrično v Optiki Aleksandra, Qlandia Kranj in Kamnik ter Center Interspar Vič. www.optika.si, tel.: 04/234 234 2.
13003790

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

MLADE zelenorumeni skobčevke, cena je zelo ugodna, 7 EUR/kom, tel.: 041/840-792
13004057

LIGUSTER - kalino, sadike za živo mejo, velikosti do 80 cm, ugodno, tel.: 04/53-18-314, 040/295-312
13003944

PODARIM

MLADE muce, lahko pripeljem, najraje na kmetijo, tel.: 041/754-547
13004067

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv s koritom, tel.: 031/812-210
13004064

UTEŽI za tehtnico, tel.: 031/344-159, Mira
13004080

VERIGE za traktor, tel.: 031/555-588, Luka
13004079

KUPIM

NAKLADALCO za seno, lahko nedelujočo in pajek Sip na 4 vretena, tel.: 031/220-731
13004090

TRAKTOR Deutz, Zetor, IMT, Tomo Vinkovič, Ursus, Univerzale, Store ter ostalo kmetijsko mehanizacijo, tel.: 070/410-588
13003843

TRAKTOR - metrska ali razžagana, možna dostava, 041/718-019
13003849

TRAKTOR Zetor, Store, Univerzale ali IMT, zelo dobro plačilo, tel.: 051/203-387
13004068

PRIDELKI

PRODAM

ČESEN močnega okusa, dozoret na eko kapl, pridelan na roke, neškropljen, ne gnojen, tel.: 03/57-38-226
13004054

JABOLČNI sok, jabolka, hruške, česen, zelje, krompir. Kmetija Matijovc, Jeglič, Podbrezje 192, tel.: 04/53-31-144, 041/538-583
13003945

JABOLKA, jabolčni sok in kis, suho sadje, med in medeni izdelki. Kmetija Turk, Rovte 8, Podnart, tel.: 041/608-642
13004095

JABOLKA, hruške, jabolčni sok, kis, suho sadje, marmelade ... Markuta, Čadovlje 3, Golnik, tel.: 04/25-60-048
13003922

KORUZA za siliranje, še zelena, na njivi površine 0,6 ha, okolica Kranja, cena 250 EUR, tel.: 040/383-733
13004063

KRMNI krompir, tel.: 041/799-375
13004112

ZELEN paradižnik, Smolej, Luže 22 a, tel.: 041/789-608
13004053

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

10 DNI starega bikca LS in ČB, tel.: 041/855-753
13004107

2 ČB telici, 5 mesecev breji, vajeni paše, tel.: 031/572-241
13004069

Pogrebne in pokopališke storitve
Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

V SPOMIN

Ob prvi obletnici smrti našega očeta in ob deseti obletnici smrti naše mame

MIRKA IN ŠTEFKE ŽLEBIR
iz Dvorij

se zahvaljujemo vsem, ki obiskujete njun grob.

Spominjamo se ju
Danica, Miro in Tadeja z družinami

OSMRTNICA

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je
v 84. letu starosti zapustila naša draga

ERNA GANTAR

Od nje se bomo poslovili danes, v petek, 18. oktobra 2013, ob 14.30 na
Mestnem pokopališču v Kranju. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v poslovnih
vežici na tamkajšnjem pokopališču.

Žalujoci: Tadej, Daša, Lina, Jošt s Tino

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo vedno ostal.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

PETRA JENKA
ravnatelj v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, srčnim sosedom,
prijateljem in bivšim sodelavcem za izkazano pozornost in
izrečena sožalja.

V imenu žalujočih: žena Viktorija in sin Samo

ZAHVALA

PETER BERTONCELJ

ostaja z nami v naših srcih za vedno

Ob Petrovem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga
imeli radi in ga spoštovali, sodelavcem in vodstvu podjetij Iskra-
emeco in Kompas, sorodnikom, sosedom, prijateljem za podpo-
ro v teh težkih dneh. Iskrena hvala vsem za besede spodbude v
času njegove bolezn, denarne prispevke, izrečena sožalja, sveče,
cvetje in svete maše. Hvala osebju Nevrološke klinike v Ljublja-
ni, ki se je borilo za njegovo preživetje, še posebej dr. Šviglju in
dr. Visočnikovi. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku Jane-
zu Jenku za lep pogrebni obred, pogrebni službi Navček, pevki
Francki Šenk za milino njenega glasu in vsem, ki ste pospremili
Petra na njegovi poslednji poti.

Vedno s teboj
hčerka Vesna in njegova Barbara, oče Alojz in mama Ivica, brat
Lojze z družino
Britof, Šenčur, Ljubljana, oktober 2013

V SPOMIN SINU

ROMANU KURALTU

ob 20. obletnici prezgodnje smrti

*Le eno življenje ti podarjeno je b'lo,
bil mlad in vesel si, a sreče pa nisi imel.
Prišel je trenutek, te stisnil v temo,
življenja pa v tebi nikdar več ne bo.*

*Že dolgo je, odkar več skupaj nismo,
saj mirno, spokojno v grobu zdaj spiš.
Naj naša ljubezen ti greje srce,
mogoče pa enkrat spet snidemo se.*

Vsi domači, sorodniki in prijatelji
Zg. Senica, 18. oktobra 2013

V SPOMIN

*Bolečina se da skriti,
pa tudi solza ni težko zatajiti,
le ljubega moža in atija
nama ne more nihče vrniti.*

Tri leta te že med nami ni

ANDREJ NOVAK

iz Tupalič

Pogrešamo te mi!

Hvala vsem, ki nama v tem težkem obdobju stojite ob strani.

Žena Bojana in sin Tim

ZAHVALA

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
vse tako je, kot bilo je,
le da v srcu našem zdaj živiš.*

V 92. letu nas je zapustila draga mama

ŠTEFKA HAJNŠEK
iz Otoč 27

Ob njenem slovesu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za to-
lažilne besede, cvetje, sveče in darove za sveto mašo. Hvala gospodu župniku za pogrebni
obred, pogrebni službi Akris, pevcem, violinistu, KS Ljubno in Anici za poslovnice besede.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni
Otoče, 8. oktobra 2013

ZAHVALA

V 101. letu starosti nas je tiho zapustila mama, babica, sestra in teta

ANA KERN ČRNIVEC
iz Hrastja 77

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijate-
ljem in znancem za izrečeno sožalje. Hvala za cvetje in sveče ter
pevcem za lepo zapete psmi.

Žalujoci vsi njeni
Hrastje, oktobra 2013

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 89. letu zapustila naša draga mama, babica in prababica

IVANKA PODLIPNIK
rojena Pogačnik, iz Dobrega Polja pri Brezjah

Vsem, ki ste jo spemili na njeni zadnji poti, iskrena hvala. Posebej velja zahvala osebju
Zdravstvenega doma Radovljica in Bolnišnice Jesenice, iskrena zahvala sosedom,
sorodnikom in številnim prijateljem za pomoč in tolažilne besede. Zahvala gospodu
župniku in rektorju Bazilike Marije Pomagaj na Brezjah za lepo opravljen pogreb.

Njeni otroci: Helena, Jože, Zvonka, Bernarda in Ivica z družinami
Dobro Polje, oktober 2013

ANKETA

Pasji davek le,
če bo koristen

SIMON ŠUBIC

Kinološka zveza Slovenije se zavzema za uvedbo davka na pse, hkrati pa tudi za znižanje ostalih stroškov za lastnike pse, še posebej obveznega cepljenja. Se z njihovim predlogom strinjate?

Foto: Gorazd Kavčič

Ana Lika, Šenčur:

»Uvedba davka na pse se mi zdi dobra ideja, a le pod pogojem, da bi v resnici prinesel kakšno korist. To je več odgovornih lastnikov, ki bodo med drugim tudi počeli za svojimi ljubljenci.«

Urška Piber, Bled:

»Doma imamo dva psa, mešančka. Stroški cepljenja so zares zelo visoki, zato podpiram prizadevanja za znižanje cene. Cilja uvedbe davka ne poznam dobro, zato ne vem, ali je sploh potreben.«

Sara Šubic, Gorenja vas:

»Nisem ravno ljubiteljica živali, še manj psov. Moti me predvsem, da jih lastniki nimajo na povodcih. Ali bo na tem področju kaj več reda, pa je bolj odvisno od ljudi kot pa od davka.«

Lea Habjan, Kropa:

»Za cepljenje psov se bodo lastniki raje odločali, če bo to cenejše, ne pa zaradi davka. Morda pa bo davek koga pripravil do tega, da bo bolj premislil, ali bo znal skrbeti za psa, preden ga kupi.«

Marsela Čošič, Tržič:

»Mislim, da bi z obveznim davkom na pse dosegli, da bi vsi lastniki psov nekoliko bolj odgovorno ravnali. Dvomim pa, da bodo zaradi tega pasja zavetišča kaj bolj prazna.«

Zaposleni preprečili rušenje

Tomažu Plevelu, lastniku podjetja Agropromet, ki bi v torek moral porušiti svoje skladišče, so s traktorji in tovornjaki na pomoč priskočili kmetje in krajanji. Obisk inšpektorice znova pričakujejo danes.

JASNA PALADIN

Cerklje – V torek, na dan, ko je Tomaž Plevel od Inšpektorata za promet, energetiko in prostor prejel zadnji rok za porušenje objekta, ki ga uporablja kot skladišče v svojem podjetju Agropromet, do legalne faze, se je na robu Cerkelj že zgodaj zjutraj zbralo na desetine ljudi – zaposlenih, kmetov in krajanov. Ob 8. uri je na dovoz zapeljal tudi službeni avto z dvema inšpektorjema, za njim pa stroji, ki so se namenili rušiti objekt. A do njega niso prišli, saj so kmetje s tovornjaki in traktorji dostop zaprli, na težavo pa jasno opozorili tudi z nekaj transparenti, na katerih je pisalo tudi: Uničujete ljudi, ki so še pripravljene garati za dobro naše domovine! Spomnimo – za gradnjo t. i. koritastih silosev, treh ločenih objektov, je Plevelu pred desetimi leti zadoščala le lokacijska informacija, s spremembo zakonodaje pa je objekt postal črna gradnja. Lastnik je objekte sicer nekoliko povečal in povezal z eno streho, a s sprejetjem Občinskega prostorskega načrta (OPN), ki je tik pred vrati, bi objekt postal legalen.

Tomaža Plevela je poleg številnih kmetov in krajanov prišel podpret tudi župan Franc Čebulj, zaradi zaprtja dovozne poti pa so posredovali tudi policisti.

Ker se je prisilna izvršba v torek zjutraj tako nepričakovano zapletla in ker so traktorji zaprli tudi dostop in s tem onemogočili odhod inšpektorice Barbari Mikuž, je slednja na pomoč poklicala policiste. »Danes so nas prišli podpret številni krajanji in kmetje, ki imajo podobne težave kot mi. Nočemo podirati, radi bi le opozorili na težavo in radi bi delali in se razvijali. Ni pošteno, da se to dogaja,« je bil razočaran

Tomaž Plevel, ki je dan pred rokom že porušil nekatere sporne dele objekta in tako – po njegovem prepričanju – že prišel do legalnega stanja. Zbranim se je pridružil tudi župan Franc Čebulj. »Občina rušitve ne more preprečiti, čeprav sem v zadnjih dneh osebno poslal dva dopisa, da smo tik pred prejetjem OPN, ki bi objekt legaliziral, in da bi bilo življenjsko na to počakati. Mi je na nek način všeč, da so se

danes tu zbrali vsi ti ljudje, ki opozarjajo, da se delovnega človeka ne more zavirati na tak način,« je dejal.

Kot je včeraj povedal Tomaž Plevel, so po vnovičnem pogovoru z inšpektorico, ki je v torek prizorišče zapustila ob pomoči policije, porušili še eno domnevno sporno steno, tako da naj bi bil objekt zdaj legalen. Obisk inšpektorice, ki bo to potrdila ali ovrgla, pričakujejo že danes.

BLED

Sava prodaja igrišče za golf na Bledu

Po poročanju Financ Sava prodaja igrišči za golf na Bledu in v Moravcih. Kupec naj bi bil Dragan Šolak, dosedanji lastnik skupine SBB/Telemach, ki je prav v teh dneh objavila, da so podpisali prodajno pogodbo s skladom Kohlberg Kravis Roberts & Co. Tako naj bi Šolak, ki ostaja v upravljanju skupine, prejel kapital za odkup obeh golfskih igrišč. V Savi Turizmu nam prodaje niso potrdili, povedali pa so, da potekajo pogovori z različnimi potencialnimi investitorji, ki se zanimajo za vlaganje v njihove kapacitete oziroma dele njihove ponudbe na ravni skupine. »V skladu s svojo politiko (dez)investicijskih namer do njihove morebitne uresničitve ne komentiramo,« odgovarjajo iz Save Turizma. Zakaj so se odločili za prodajo igrišč, kako poslujejo hoteli na Bledu, kako bo ta prodaja vplivala na bodoče poslovanje hotelov in tudi, ali še vedno prodajajo tudi hotele na Bledu, nam niso odgovorili. Golf igrišče na Bledu je sicer najstarejše v Sloveniji in s 27 jamicami tudi največje. Letos se je obisk stalnih in občasnih gostov povečal, s tem pa je bilo tudi več nočitev. Večina igralcev prihaja iz tujine, med njimi je največ Avstrijcev, Italijanov in Nemcev. Nastanjeni so v hotelih na Bledu. **B. B.**

KRANJ

Podarjeno pecivo za prostovoljne prispevke

Območno združenje Rdečega križa Kranj bo jutri med 9. in 11. uro menjalo pecivo na Glavnem trgu v Kranju in v trgovskem centru Qlandia Kranj. S tem se pridružuje vseslovenski akciji Drobtinica. Pecivo bodo podarile nekatere pekarnice, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj ter Biotehniški center Naklo. Z menjavo peciva za prostovoljne prispevke bodo poskušali zagotoviti brezplačno šolsko prehrano, kosilo za otroke iz socialno šibkih družin. V enajstih letih so z brezplačnimi šolskimi kosili pomagali 61 učencem iz socialno šibkih družin, kosila so učenci prejeli po osem mesecev. **S. K.**

KOKRICA

Izbirajo naj kostanjček

Turistično društvo Kokrica in Mercator organizirata tradicionalno tekmovanje za naj kostanjček, ki poteka v trgovini Mercator na Kokrici pri Kranju. Izdelke iz kostanja in naravnih materialov lahko prinesete v trgovino, kjer jih bodo razstavili. Naj kostanjček bodo razglasili 9. novembra ob 11. uri, izdelke pa bodo ocenjevali kupci in posebna komisija. Ob razglasitvi rezultatov bodo obiskovalce pogostili s pečenim kostanjem in toplim pitkom, za otroke pa bodo pripravili kaj sladkega. **S. K.**

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno; tako bo tudi jutri, ponekod bo zapihal jugozahodnik. V nedeljo bo pretežno oblačno, popoldne bo občasno rahlo deževalo, jugozahodnik se bo okrepil.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

1/17 °C

SOBOTA

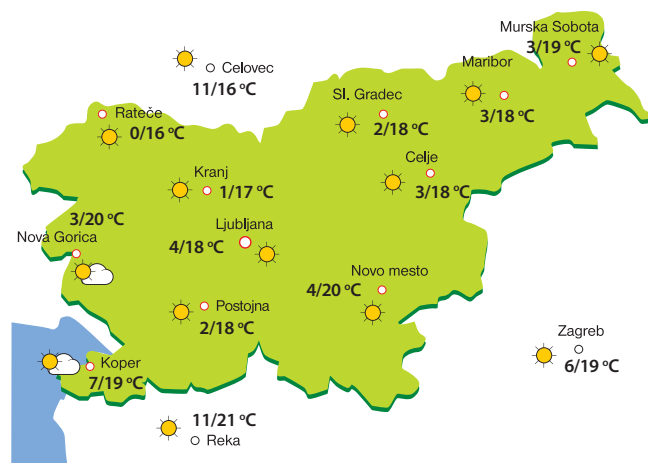

5/17 °C

NEDELJA

5/18 °C

RADIO KRANJ d.o.o.
Srtarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2023-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si